

De gedichten van den Schoolmeester

<https://hdl.handle.net/1874/236440>

COMPLETE GEDICHTEN

VAN
DEN SCHOOLMEESTER.

mm 13451

GEDICHTEN.

X

RIJKSUNIVERSITEIT TE UTRECHT

2067 3186

Lijns. 21 / 555

DE GEDICHTEN

VAN

DEN SCHOOLMEESTER,

UITGEGEVEN

DOOR

Mr. J. VAN LENNEP.

GEBR. E. & M. COHEN. — AMSTERDAM.

IETS OVER DEN SCHRIJVER EN ZIJN DICHTTRANT.

Op den zeven en twintigsten January 1858 overleed op Cromwell-house, Highgate, Londen, Gerrit van de Linde Janszoon, de geestige schrijver, die, onder den naam van „de Schoolmeester”, aan ons publiek zoo vele genoeglijke uren heeft doen smaken door de proeven van zijn speelsch en dichterlijk vernuft, achtereenvolgens in den almanak „Holland” geplaatst. De gretigheid in aanmerking nemende waarmede de dichtproeven telkens werden ontvangen, daarby, overwegende, dat mijn landgenooten er schade by zouden lijden, indien hun de verdere dichterlijke nalatenschap des overledenen, welke my zijn weduwe had aanvertrouwd, werd onthouden, ben ik tot het besluit gekomen, met hare toestemming, de vaerzen van „den Schoolmeester”, zoo wel die reeds in 't licht zijn verschenen als die nog alieen in handschrift aanwezig en ter openbaarmaking geschikt zijn, in een bundel te verzamelen, en ze hun aan te bieden, die smaak vinden in poëtischen luim. By die gelegenheid zal het echter niet ongepast zijn, hen eenigszins, hoezeer dan ook maar oppervlakkig, bekend te maken met den geestvollen schrijver, die zich gedurende zijn leven aan zijn lezers niet anders voorstelde dan onder den zedigen tytel der betrekking, welke hy in de maatschappy bekleedde. — Ik voldoe hierdoor niet alleen aan een gevoel van piëteit jegens een afgestorven veeljarigen vriend, maar ook aan een deel van mijn plicht als uitgever. Er is zulk een innig verband tusschen den boom en zijn vruchten, tusschen den maker en zijn gewrocht, tusschen den dichter en zijn werk, dat men, in volslagen onkunde omtrent den voortbrenger verkeerende, nimmer tot de juiste waardeering van het voortgebrachte kan geraken, en zoo zal ook niemand in staat zijn, de gedichten van Van de Linde naar eisch te beoordeelen, zoolang hy met den schrijver niet eenigermate heeft kennis gemaakt.

Gerrit van de Linde Janszoon werd op den twaalfden Maart 1808 te Rotterdam geboren, uit Jan van de Linde en Hester de Vooyo, wier eenig kind hy was. Reeds op zeer jeugdigen leeftijd onderscheidde hy zich door vlugheid van bevassing en levendig vernuft, maar inzonderheid door het gemak en netheid, waarmede hy zich, 't zij mondelings, 't zij schriftelijk, wist uit te drukken. Van zoo ver 't hem heugde was hy een beminnaar en beoefenaar der poëzy. Van dit laatste zouden nog enkele vruchten uit dien tijd kunnen getuigen, onrijpe vruchten zoo men wil, doch een verkwikkend ooft voor de toekomst beloovende. Als aankomende knaap had hy in zijn geboortestad reeds eenige vermaardheid verworven, en werd hy niet zelden uitgenoodigd, op letterkundige genootschapsvergaderingen „bijdragen" te leveren, wat hy doorgaands met groote toejuiching deed. Immers zoo hy al geen meesterstukken ten gehoor bracht, de leiding, welke hy aan zijn frissche en buigzame stem wist te geven, de bevallige gepastheid zijner gebaren, zijn smaakvolle voordracht in één woord, aan een innemend voorkomen gepaard, zouden ook zelfs slechter vaerzen dan de zijne met welgevallen hebben doen aanhooren.

De ondervinding heeft voorlang geleerd, dat al wie een waren of vermeenden aanleg voor de poëzy bezit, ook al groeit er naderhand uit hem een Molière of een Focquenbrech, met het maken van ernstige gedichten begint. Dit moge oppervlakkig vreemd schijnen; daar men van het kind, zelfs van den knaap, veeleer by voorkeur vrolijke, dartele liederen verwachten zou. Doch by eenig nadenken zal men erkennen, dat er in het aangevoerde feit niets is, dat verwondering behoeft te wekken. Juist omdat de gewone kring, waarin de knaap zich beweegt, die der blijheid en luchthartigheid is, heeft hy een gevoel alsof die geheimnisvolle sfeer der poëzy, waarheen hy zich begeven wil, een geheel andere, veel verhevener waereld is dan die waarin hy zich beweegt, en alsof daarom ook de taal, welke zij ingeeft, zoo min mogelijk moet gelijken op die, welke hy gewoon is te spreken. Bovendien, hy blikte met zijn jeugdige oogen reeds terstond naar den tempel des roems: hij is op dien leeftijd, waarin men aan niets twijfelt: hy wil een Homerus, een Vondel worden, en hy begint maar terstond met het moeilijkste, een epos of een tragedie. Maar hierby komt nog iets. De jeugdige geest moge vatbaar zijn om het grappige, het blijde te gevoelen: hy is nog niet genoeg ontwikkeld om ook te vatten wat in de daad belachelijk en dwaas is. Daar-

toe behoort de gave der opmerking, die eerst later een zekere graad van volkomenheid verkrijgt. Het kind weet zeer spoedig, wat smart, wat lijden is: het heeft nog geen helder begrip van menselijke domheden, kuren en verkeerdheden: het heeft lieden van meerderen leeftijd leeren eerbiedigen, en eerst langzamerhand komt het tot de overtuiging, dat bejaarde menschen somtijds al zeer kinderachtige en onverstandige dingen kunnen zeggen of doen. Ieder kind, dat een gezond hoofd heeft en goed wordt opgevoed, zal op zijn tiende jaar de „Athalie” zoo goed begrijpen, en er het schoone van gevoelen, als op zijn veertigste; maar al moge hy lachen om de „Précieuses ridicules” en de „Femmes Scavantes”, de wezenlijke „*vis comica*”, die er in steekt, zal hem ontgaan.

Zoo waren dan ook, in weêrwil dat zich by Van de Linde zoo wel het schalk vernuft als de gave der opmerking vroeger dan by de meesten ontwikkelden, zijn eerste gedichten van ernstigen aart, terwijl zijn aanleg tot het boertige zich op andere wijze openbaarde, en wei inzonderheid in het nabootsen van allerlei volksdialekten, het vertellen, opsmukken en uitvinden van anekdoten en kwinkslagen, en zoo voort.

Intusschen was de knaap een jongeling geworden, en in den jare 1825 werd Van de Linde naar Leyden gezonden, ten einde zich aldaar voor het predikambt bekwaam te maken. Gelijk te voorzien was, maakten zijn vlugheid van begrip, helderheid van verstand en keurigheid van smaak aan de eene zijde, zijn zucht tot gezelligheid en de levendigheid van zijn geest aan de andere, hem by Professoren en Studenten aldra geacht en bemind. Hoe zijn leermeesters over hem dachten, bewijzen de vleiende getuigenissen en aanbevelingen, door de Hoogleraren Van der Palm, Van Voorst, Van Hengel, L. Suringar, Kist en anderen, te zijnen behoeve afgegeven en thands onder my berustende: en een blijk van het aanzien, waarin hy by zijn medestudenten stond, meen ik daarin te mogen vinden, dat hy, in 1830 deel uitmakende van het korps Leydsche Jagers, door zijn krijgsmakkers tot korperaal werd voorgedragen: in welke hoedanigheid hy dan ook dienst deed en deel nam aan den veldtocht van 1831.

Weder tot het akademieleven teruggekeerd en den graad van kandidaat in de Theologie verworven hebbende, werd hy ettelijke reizen toegelaten tot het geven van proeven zijner bekwaamheid als prediker, en nam hy in verschillende gemeenten een hulpbeurt waar. Groot was de indruk en de stichting, welke hy door zijn leerredenen

te weeg bracht. Na hetgeen ik over het voortreffelijke van zijn voordracht reeds heb gezegd, zal het niemand verwonderen, dat hy van den kansel, door het plechtige en tevens innemende van zijn toon, de harten zijner toehoorders wist te roeren en te boeien; maar ook gevoelden zich deze getroffen door het gemoedelijke ernstige van den inhoud; terwijl zijn stijl niet alleen door cierlijkheid uitmuntte, maar ook, als immer, onberispelijk was. Onder andere bevoegde beoordeelaars, die hem een glansrijke loopbaan als kanselredenaar meenden te kunnen voorspellen, kan ik mijn vader noemen: en ik vergeet niet licht de opgetogenheid, waarmede de waardige man, toen hy in 't jaar 1833 Van de Linde te Bennebroek had hooren prediken, den jeugdigen kandidaat met den volbrachten arbeid zijn gelukwensch toebrengt en een zegenwensch tevens, die echter niet zoo als hy bedoeld was zou vervuld worden.

Immers, geheel anders dan men zich op goeden grond meende te kunnen voorspellen, zou de toekomst van Van de Linde zijn, en het vooruitzicht, dat zich onder zulke glansrijke teekenen opdeed, moest in nevelen verdwijnen.

Van de Linde was wel niet in weelde grootgebracht; maar toch had het hem als knaap nimmer aan iets ontbroken; hy was aan een onbekrompen en zorgeloze levenswijze gewoon, en — waarom hier verzwegen wat overal uit zijn schriften doorstraalt? — hy was een Epikurist; een gebrek (zoo men 't al een gebrek mag noemen), dat hy met vele beroemde mannen, onder anderen met zijn leermeester Van der Palm gemeen had, en hem zeker in diens oogen geen kwaad deed. Op het voorbeeld van den vernuftigen hoogleeraar, wiens gezag ongetwijfeld op het stuk van smaak als wet mag gelden, beweerde Van de Linde, dat een kiesche en keurige smaak by hem, die er mede bedeed is, zich ook in alles openbaren moet en dat iemand, die op 't punt van spijs en drank onverschillig is, laat staan iemand die zuren wijn of sterken boter nuttigen kan, onmogelijk de schoonheden van een dichtstuk gevoelen of een cierlijken stijl kan schrijven. Ja, zoo Van de Linde in elk ander opzicht vurig ingenomen was met het beroep, dat hy zich gekozen had, hy kon wel eens opzien tegen het denkbeeld, dat hem misschien op een afgelegen dorp een slechte keuken te wachten stond en daarby geen ander gezelschap dan van ongemaniëerde boeren. Gewis, de verandering zou groot zijn geweest; want te Leyden bewoog zich Van de Linde in een kring van jonge lieden, even uitmuntende door talenten als beschaafdheid,

en die tevens, als hy, het voorschrift van Horatius wisten te betrachten en het aangename aan het nuttige te paren.

Maar nu was er intusschen aan de financieelen toestand van onzen kandidaat een noodlottige verandering gekomen. Zijn vader, door tegenspoed op tegenspoed in zijn zaken verachterd, had van lieverlede zijn geheel vermogen zien wegsmelten: wel werd de zoon door ondersteuning, van elders genoten, in staat gesteld zijn studiën voort te zetten; doch, nu hooge zuinigheid plicht ware geweest, bleek hy die kracht van geest te missen, die zich in ontbeeringen schikken kan, en ging hy voort, de levenswijze te volgen, tot nu toe geleid. Het kon niet anders, of hy moest hierdoor in ongelegenheden geraken; en deze werden nog verzwaard door byzondere omstandigheden, welke het noodeloos is, hier te vermelden. Het gevolg van een en ander was, dat zijn kans, om ooit hier te lande den predikstoel te aanvaarden, hoe langer hoe meer bemoeilijkt werd. Het besef hiervan bracht hem, op den raad zijner vrienden en op de uitzichten, hem daartoe geopend, tot het besluit om een betrekking te zoeken aan de Kaap de Goede Hoop of in eenige andere kolonie van Hollandschen oorsprong en nu door de Engelschen beheerd. Het was met dit doel, dat hy, in Februarij 1834, de Akademie en kort daarop het Vaderland verliet en zich naar Engeland begaf.

Ofschoon hy van goede aanbevelingen was voorzien, waren toch in den aanvang zijn vooruitzichten alles behalve opbeurend. Hy verstond tijdens zijne ontschepping te Londen geen woord Engelsch — wat hy echter binnen een paar maanden voortreffelijk leerde spreken en schrijven — en hoezeer met de meeste welwillendheid te Londen ontvangen o. a. door den Heer Dedel, onzen toenmaligen Gezant aldaar, door den Heer H. Hope en door den geleerden geneesheer Dr. Hodgkin, met welken laatste hy vroeger hier te lande in de Delftsche trekshuit toevallig kennis had gemaakt — toch vond hy zich langen tijd bedrogen in zijn verwachting, dat het oogmerk, waarom hy zich naar Londen begeven had, zou kunnen bereikt worden. Wel leerde men al spoedig zijn gezelschap op prijs stellen en werd hy dan ook herhaaldelijk in deftige huizen te gast genoodigd, wat in Londen, waar de ongestuvrijde gewoonte van 't fooiengeven niet bestaat, aan een jong mensch zonder middelen nog al een uitsparing bezorgt: — maar om zich verder het noodige te verschaffen, daartoe moesten andere middelen gevonden worden, en de lessen, welke hy in 't Hollandsch en andere talen gaf, zouden,

zonder bykomstige hulp, daarvoor niet toereikend zijn geweest.

Gelukkig deed zich voor hem, in 't laatst van 1835, de gelegenheid op, een kostschool over te nemen, te Ball's pond-road, Mile's end, gelegen, en later naar Wellington-road verplaatst. Hierin door de hulp van zijn vrienden en hun betrekkingen geslaagd, mocht het hem gelukken, die inrichting al spoedig op gunstige wijze te zien toenemen; doch bloeiend werd zij eerst, na dat hy, in 't laatst van 1837, het geluk had gehad, de hand te verwerven van Mejuffrouw Caroline Monteuis, een meisje, niet alleen uitnemend door schoonheid, smaak en bevallige manieren, maar wier vader aan het hoofd eener opvoedings-inrichting naby Boulogne in Frankrijk stond, en die alzoo met kennis van zaken de zware taak aanvaardde kon, die voortaan op hare schouders zou rusten. De school nam van dat tijdstip af zoo zeer toe, dat Van de Linde zich geroept vond, haar in 1843 over te brengen naar het ruime en in vele opzichten sierlijke gebouw dat, naar men beweert, eenmaal door den grooten Olivier Cromwell bewoond, van hem zijn naam van Cromwell-house 1) ontleend heeft en, tegen de helling van den heuvel die naar Highgate voert, in een gezond en bekoorlijk oord gelegen, met een ruimen tuin of speelplaats voorzien, al de uitlokselen aanbiedt, welke ouders kunnen verlangen, dat, buiten en benevens een voortreffelijk onderwijs, aan hunne kinderen worden verstrekt.

Het was in deze woning, dat Van de Linde zich gedurende vijftien jaren, met behulp van zijn voortreffelijke gade en een twee- of drietal beschaafde en kundige medewerkers, mocht toewijden aan het opvoeden en opleiden eener afwisselende schaar van leerlingen. Dat hy er in slaagde, niet alleen hun hart en verstand te vormen, maar ook hun achting en genegenheid te winnen, getuigt de gehechtheid, welke zoo velen onder hen, ook na dat zy zijn school verlaten hadden, hem bleven toedragen, en waarvan zy hem de ondubbelzinnigste blijken gaven. Mocht zijn werkkring als onderwijzer gezegend zijn, niet minder gelukkig mocht hy zich als huisvader gevoelen

1) Van Cromwells tijd is nog een merkwaardig beeldhouwwerk in de bovenkamers van het huis, en vooral de trap, waarvan de houten leuning kunstig bewerkt en met fraaie beelden voorzien is. Een teekening en beschrijving daarvan komt in de werken van het Engelsch Oudheidkundig Genootschap voor.

in 't bezit van vier lieve kinderen, die hy verafgoodde. Maar, was hy nimmer geheel op zijn gemak, wanneer hy maar een halven dag van de zijnen gescheiden was, hy verzuimde daarom de plichten niet, welke hy aan zijn nieuw vaderland schuldig was. Lid geworden van de Anglikaansche Kerk, oefende hy al spoedig in zijn parochie een niet geringen invloed uit, niet alleen in kerkelijke zaken, maar ook waar 't verkiezingen voor 't Parlement betrof, of andere zaken van algemeen of gemeentelijk belang. Zijn deftig voorkomen — want hij had nooit den Predikant geheel uitgeschud en bleef zich nimmer anders dan wit gedast en in 't zwart vertoonen — wekte ontzach by de menigte; terwijl zijn veelzijdige kennis en levendig vernuft, gepaard aan hoogst beschaafde vormen, waardoor zoo wel zijn vrouw als hy zich onderscheidden, hem den toegang verschaften tot de huizen der aanzienlijken, en meer dan eens dankte ik hem de kennismaking met de mannen, die, 't zij als Parlementsleden, 't zij uit anderen hoofde, een Europeesche vermaardheid hebben verworven.

Dan, hoezeer nu door beroep en betrekkingen zich geheel in een Engelsche sfeer bewegend, bleef Van de Linde Hollander in zijn hart, en zijn grootste geluk was Hollanders ten zijnent te mogen ontvangen, waar hun steeds de meest gulle, de meest onbekrompen gastvrijheid toefde. Gewis niet een is er onder hen, die Cromwellhouse bezocht hebben, of hy heeft de aangenaamste herinneringen teruggebracht zoo van de beminnelijkheid der waardige gastvrouw, als van de onderhoudende wijze, waarop de gastheer, nu eens over de meest ernstige en belangrijke zaken wist uit te weiden, dan weder de aanwezigen door de kluchtige sprongen van zijn tintelend vernuft, of door pikante en met smaak voorgedragen anekdoten wist te vermaken. Ongemeen beweeglijk en levendig van gestel en daarby overal op zijn gemak, was Van de Linde, om 't even waar hy zich bevond, de man, die den toon gaf aan de konversatie, en gaarne liet men hem dat voorrecht behouden, want men was zeker, of iets leerzaams, of iets opvrolijkends te vernemen. Niemand was in staat, zich aan den aanstekenden invloed van zijn luim te onttrekken; ja zelfs wie redenen meende te hebben, op hem misnoegd te zijn, schoot te kort, wanneer hy ze wilde laten gelden en moest, in spijt van zich zelve, ondervinden, hoe zijn ontevredenheid als weggespoeld werd in dien stroom van de grappigste verontschuldgingen of wel — want Van de Linde wist altijd behendig de rollen

om te keeren en zich zelve als de verongelijkte party te doen voorkomen — van de koddigste verwijten, die in onuitputtelijken overvloed zijn brein ontvloeiden.

Ik heb gezegd, dat Van de Linde zich by de Anglikaansche Kerk had aangesloten: en dit kon by niemand onder zijn bekenden in Nederland verwondering baren. Van jongs af was hy geweest, wat men toen nog „een Oranjeman” noemde, en bovendien zeer streng rechtzinnig in de leer. Ofschoon hy aan de Akademie niet onder de toehoorders van Bilderdijk was geweest, die kort na Van de Lindes komst te Leyden die stad verlaten had, zoo had hy nog met velen van 's mans leerlingen omgang gehad, gevoelde een onbegrensden eerbied voor hem en mocht in vele opzichten gerekend worden, tot zijn school te behooren. Zoo was zijn standpunt, toen hy dit land verliet, en op dit standpunt bleef hy staan. En geen wonder. Ten gevolge zijner begrippen Lidmaat geworden eener Kerk, die daarmede zoo in 't politieke als ten opzichte der leer uitnemend strookte, en die, aan haar formulieren gehecht, geen afwijkingen duldt op een liberaler grondgebied — daarby, uit overtuiging zoo wel als om 't voorbeeld, gehecht aan de trouwe inachtneming van den Sabbath, uit liefhebbery zoo wel als uit plichtbesef, yverig kerkganger, in 't kort, van nature reeds geheel Engelschman op dat punt en, ten gevolge van zijn verblijf in Engeland, nog yveriger op dienzelfden weg voortgegaan, was hy geheel buiten den invloed gebleven, dien, sedert 1834, zoowel de hier uitgekomen theologische en politieke geschriften als de hier plaats gehad hebbende gebeurtenissen en de wrijving van denkbeelden, uit een en ander ontstaan, op onze landgenooten hadden uitgeoefend: en moeilijk kon hy zich Nederland anders voorstellen, dan gelijk hy het in 1834 verlaten had; en dan loste zich dat Nederland nog voor hem hoofdzakelijk op in Leyden, met zijn herinneringen uit den Patriotschen tijd en zijn trekschuiten, met zijn Bilderdijksche school en zijn promotie-jaren te Lisse, met zijn Professoren en zijn poeieraars, met zijn collegies en met de troep van Hoedt en Bingley. In deze voorstelling, welke zich Van de Linde voortdurend, en spijt zijn beter oordeel, van Nederland bleef maken, vindt men den sleutel van dat kluchtig uitvaren tegen de Keezen, en van zoo vele andere beelden en uitdrukkingen, die in 's mans gedichten voorkomen en die, als tot een voorbygegene orde van zaken behoorende, den lezer, zonder deze verklaring, cenigszins vreemd zouden doen opkijken.

Ik ben er als van zelve toe geraakt, van zijn gedichten te spreken, en ik acht dan nu ook het geschikte oogenblik gekomen om Van de Linde als dichter te beschouwen, en zijn eigenaardigheid als zoodanig in 't licht te stellen. Die eigenaardigheid — zal deze of gene misschien aanmerken — moet uit zijn werken zelve spreken: en gaarne stem ik dit toe; maar toch is er nog wel het een en ander, dat niet zoo terstond in 'toog valt en waar op gewezen dient te worden: ja, 'teen en ander, dat den lezer niet bekend kan zijn en toch in acht genomen moet worden ter billijke waardeering van zijn talent.

In de eerste plaats een woord over de dichtsoort, welke Van de Linde beoefend heeft.

Niemand — hy moge voor 'toverige goed- of afkeuren — zal ontkennen, dat de manier van Van de Linde zich kenmerkt door oorspronkelijkheid, ja dat zy, niet enkel in onze letterkunde, maar in elke bekende letterkunde, een op zich zelf staand verschijnsel aanbiedt. Zijn gedichten — op zeer enkele na — ontleenen het pikante, waardoor zy zich onderscheiden, aan de verrassende tegenstellingen, aan de zonderlinge kombinatie van zeer heterogene denkbeelden en situatiën, aan een gestadig licht en bruin, schijnbaar zonder opzet, doch in de daad met overleg en zorg bygebracht. Zy zijn niet ongelijk aan een kaleidoskoop, het oog van den geest door een bonte en vreemdsoortige mengeling van telkens afwisselende kleuren en figuren rusteloos bezig houdende. Nimmer verwijft de schrijver lang by hetzelfde denkbeeld; telkens spruiten daaruit andere denkbeelden voort, waarvan hy zich meester maakt, om dan weder somtijds in een enkel woord aanleiding te vinden op een geheel ander veld van beschouwing over te springen, aan dat woord de meest dwaze en ongerijmde beteekenis te geven, of er de minst te pas komende gedachte aan vast te hechten; — doch ook, juist daardoor, de gemakkelijkste, de koddigste uitwerkselen te verkrijgen. 't Is niet zelden, als men zijn gedichten leest, of men schilderen van Callot ziet, waar het verhevene en het potsierlijke dooreen geflanst wordt en datgeen, wat uit zijn aart reeds kluchtig is, door het bykomstige nog kluchtiger gemaakt wordt. In dezen trant weet ik niet, dat iemand met Van de Linde kan vergeleken worden dan misschien Henri Heine. Het onderscheid tusschen hen beiden bestaat echter daarin, dat de groote Hoogduitsche humorist meer met een bepaald doel schreef, terwijl Van de Linde alleen den gril

van zijn verbeelding volgde: dat Heine vele afgewerkte en afgeronde stukken geleverd en zelfs in zijn fragmentarische vaerzen een onmiskenbare eenheid van gedachten bewaard heeft, terwijl by Van de Linde noch het een noch het ander het geval is: dat Heine maar nu en dan van die bokkesprongen maakt, waar aan Van de Linde zich van 't begin tot aan het einde toegeeft, zonder ooit vermoed te zijn: dat eindelijk uit Heine bestendig de spottende, aan alles twijfelende filozooft, de liberale denker, de Hoogduitsche Franschman spreekt; terwijl Van de Linde zich nimmer op het terrein van den godsdienst waagt, de politiek van den dag doorgaands onaangeroerd laat, en — zijn reeds genoemde schampscheuten tegen de Keezen daargelaten — zich nimmer eenige dan dood onschuldige, niemand kwetsende scherts veroorlooft.

En nu in de tweede plaats, wat den vorm der gedichten betreft, ook hierin onderscheidt zich Van de Linde van al wie heden ten dage Hollandsche vaerzen schrijft. Ik zeg: heden ten dage; want vroeger, toen aan onze schouwburgen een bepaling bestond, waarby geene stukken werden toegelaten, dan die op rijm waren, vergenoegden zich zy die voor het tooneel werkten, en 't vaerzenmaken niet verstonden, in berijmd proza te schrijven. Maar sedert die regel is afgeschafft en hy die geen dichter is even goed in 't rijmloos mag schrijven, durft zelfs geen karremans- of straatpoëet afwijken van de voorschriften der prozodie: of, ontbreekt aan hun vaerzen soms een halve voet, 't is een gevolg van onkunde en zorgeloosheid, niet van onwil of opzet. Maar vrijwillig en met opzet bevrijdt zich Van de Linde in de meesten zijner gedichten van de slavernij van 't metrum. Niet, dat hy buiten staat was, vaerzen te schrijven, die aan al de eischen voldeden, welke zelfs een Pels zou hebben kunnen wenschen. In tegendeel zal men in den hier achter volgenden bundel een aantal gedichten vinden, die men, wat den vorm betreft, als echte juweeltjes kan aanmerken. Maar hy was van oordeel, en ik geloof te recht, dat in de dichtsoort, welke hy zich ter beoefening koos, vorm en inhoud moesten overeenstemmen, en dat gene niet deftig en afgemeten behoorde te zijn, wanneer deze louter scherts en devagatie was: en hij zou deze zijn meening hebben kunnen rechtvaardigen met het voorbeeld van den geestigen dichter der Jobsiade: welke boertige epos, naar ik durf beweren, een deel van den opgang, welken hy gemaakt heeft, verschuldigd is aan de „knittel-vaerzen”, waarin hy is samongesteld.

Niemand wane echter, dat Van de Linde, al was de vorm, waarin hy zijn rijmen goot, aan geen metrischen regel gebonden, daarom dien vorm veronachtzaamde. In tegendeel zal ieder, die een geoefend poëtisch oor bezit, by het overluid lezen dier rijmen gewis opmerken, dat daaraan wel een vaste voetmaat, maar geenszins een behoorlijke rhytmus ontbreekt; ja dat zy, door het verplaatsen of veranderen van een enkel woord, al licht iets stroefs of stotends zouden verkrijgen; terwijl zij nu geleidelijk voortloopen, zonder immer het gehoor te beledigen. Van de Linde, zeer keurig en fijngevoelig op het stuk der welluidendheid, ging dan ook by het samenstellen zijner gedichten alles behalve zorgeloos te werk. Hy wist zeer goed, dat er niets zoo onpoëtisch en zoo ondragelijk is, als knittel-vaerzen, wanneer zy, by 't metrum, ook kadans en welluidendheid missen, en dat alzoo op 't behoud van laatstgemelde eigenschappen by deze vaerzen nog meer dan by de gewone gelet moet worden. Die „knittel-vaerzen” kostten hem dan ook vooral niet minder moeite dan de metrische, en herhaaldelijk poogde hy er, door verandering en verschikking, klem en harmonie in te brengen. Maar net alleen ten gevalle der welluidendheid bracht hy den regel van Boileau

Vingt fois sur le métier remettez votre ouvrage

in praktijk. Neen, niet een van die dichtstukjens, die by 't lezen ons als uit de pen gerold, als vruchten van den luim des oogenblikks toeschijnen, of het heeft vrij wat uren arbeids gekost en talrijke omwerkingen ondergaan. Hoewel daarvan niet onbewust, stond ik nog versteld, toen ik, bij 't ontfangen en doorbladeren van de handschriften, door den dichter nagelaten, tot de ontdekking kwam, dat van byna ieder gedicht vijf of zes verschillende bewerkingen bestonden, om niet te spreken van een onnoemelijk getal strooken en snippers papier, waarop dezelfde regel (of regels) vijf of meermalen voor kwam, telkens gewijzigd, ten einde de beste lezing gekozen en in een reeds vervaardigd of nog te maken gedicht zoü geplaatst kunnen worden. Aan dat gedurig omwerken en verbeteren was het toe te schrijven, dat het zoo moeilijk viel, iets afgewerkts uit zijn handen te krijgen. Van de Linde was nimmer recht voldaan over zijn voortbrengselen: jaren zijn er verlopen eer hy heeft kunnen besluiten, iets daarvan in 't licht te geven: zoo hy daartoe is overgegaan, 't is niet geweest dan ten gevolge van aanhoudenden aandrang van mijne

zijde, en, wanneer ik in aanmerking neem, dat hy de vruchten van zijn geest uitsluitend aan den almanak „Holland” heeft afgestaan 1), dan kan ik niet nalaten, met een gemengd gevoel van dankbaarheid, trots en weemoed de overtuiging te koesteren, dat hy alleen om mijnentwille zijn bescheiden schroom overwonnen en 't zich getroost heeft, hoezeer dan naamloos, als dichter op te treden.

Maar al was eenmaal het ijs gebroken, het kostte nog telken reize evenveel moeite, iets uit zijn handen te krijgen. Nimmer dan met tegenzin scheidde hy van zijn papieren kinderen, die hem altijd voorkwamen, nog niet in een toestand te zijn, geschikt om ze aan 't publiek te vertoonen. En was hy eens — en wel doorgaands als de nood aan den man en de almanak bijna afgedrukt was — er toe gekomen, my de kopy te zenden, dan ging er, van dat tijdstip af schier geen dag voorby, waarby ik niet een brief van hem ontving, deze of gene verbetering af variante voorslaande, ja somtijds het veranderen van een enkel woord. En, was eenmaal de almanak afgedrukt en in de waereld: wee my dan, indien ik by de korrektie een enkel abuis van den zetter over 't hoofd had gezien! De brieven van Rousseau aan zijn uitgever Rey — dat belangrijk geschenk, onlangs door mijn geachten vriend Bosscha aan de letterkundige waereld gedaan — geven staaltjes van de kittelloorigheid des beroemden Geneefschen schrijvers, en van de alles behalve malsche wijze, waarop hy den Amsterdamschen boekverkooper kon doorhalen over de minste drukfout; — ik zou dergelijke staaltjes kunnen aantoonen van de kluchtige verbolgenheid van mijn vriend ter gelijker oorzaak.

Ik kon echter niet nalaten die ontevredenheid verschoonbaar te vinden by iemand, die, maar zelden of nooit iets hebbende laten drukken, nog niet gewoon was geraakt aan de kleine tegenspoeden, door slordige korrektieën berokkend, en die bovendien te geringen dunk had van zijn dichtvruchten om zich niet te beklagen over misstellingen, die nieuw voedsel aan de kritiek konden verschaffen.

Wanneer wy nu de zorg overwegen, waarmede hy zijn vaerzen

1) Ik spreek hier alleen van de gedichten, door Van de Linde in Engeland gemaakt. Oedurende zijn verblijf te Leyden had hy in den Studenten-Almanak, waarvan hy mederedacteur was, ettelijke gedichten, hoezeer dan zonder zijn naam geplaatst. Twee daarvan heb ik in dezen bundel opgenomen.

bewerkte, beschaafde, en herhaaldelijk met een versch oog overzag om ze van gebreken te zuiveren, dan zullen wy er ons te minder over verwonderen, dat alle navolgingen van zijn dichttrant, welke men ten onzent heeft beproefd, zoo jammerlijk zijn mislukt: gewis dachten zy, die zulks ondernamen, dat het genoeg was, eenige burleske beelden en tegenstellingen in mateloos rijm te brengen, om den Schoolmeester op zijde te streven. Zy wisten niet, dat daartoe meer, oneindig meer behoort: dat men, om dragelijk te zijn in een dichttrant, die, zoodra hy niet op voortreffelijke wijze behandeld is, onuitstaanbaar wordt, in de eerste plaats moet bedeed zijn met echte luim en levendige verbeeldingskracht; dat men ten andere nauwkeurig op den vorm moet letten, en dat men ten derde zoo zeer niet meester over een school behoeft te wezen, als meester over de taal.

En die meesterschap over de taal is, onder al de hoedanigheden die een dichter moet vereieren, misschien degene, welke wy by Van de Linde 't meest te bewonderen hebben. Onverklaarbaar is het my meermalen voorgekomen, hoe iemand, die jaren achtereen in een vreemd land geleefd had, er burger geworden was, nimmer dan by de zeldzame overkomst van Hollanders gelegenheid vond Hollandsch te spreken, en 't zelfs maar zeer zelden las, niet alleen de boekentaal van zijn Vaderland, maar vooral en by uitnemendheid de levende volksspraak met al haar eigenaardigheden en schakeeringen had weten machtig te blijven. Ik moet bekennen, dat hy ook te dien opzichte het standpunt van 1834 niet verlaten had, en zelf er voor uitkwam, dat hy het Nederduitsch van vele na dien tijd opgekomen schrijvers niet verstond.

Diezelfde juistheid van uitdrukking, datzelfde gemak om overal 't gepaste woord te kiezen, dat afzijn van alles wat naar anglicismen of andere „ismen” zweemt, — in een woord, dat echt Hollandsche van taal en stijl, 'twelk zijn gedichten kenmerkt en waaraan zy ongetwijfeld grootendeels hun populariteit verschuldigd zijn, kenmerkte insgelijks zijn proza. Ongelukkig zou het bewijs hiervan alleen kunnen geleverd worden door de uitgave zijner brieven. Die brieven waren voor hem die ze ontving niet minder onderhoudend dan zijn gedichten; doch zy zijn, ten gevolge van den inhoud, die óf over zaken van persoonlijk of tijdelijk belang loopt, óf uit aardigheden bestaat, waarvan het zout grootendeels voor derden zou verloren gaan, tot openbaar-making geheel ongeschikt.

Even min als op de brieven, welke ik van Van de Linde ontving, kan ik den lezer vergasten op een aantal dichtvruchten — waaronder misschien de beste en bevalligste welke hy ooit vervaardigde — die, geheel tot zijn huislijk of zielsleven betrekking hebbende, uit kiescheid moeten worden teruggehouden.

Een staaltjen echter van zijn proza, hoe onbeduidend ook, vind **hier** achter eigenaardig zijn plaats.

VAN LENNEP.

CONCEPT-VOORREDE.

Sommige mijner vrienden hebben nu en dan eens de vraag voorgesteld: „waarom verzamelt gy niet eenige uwer verspreide rijmpjes in een zedig bundeltjen?” De aandrang was, ik beken het, nog al streelend voor mijn eigenliefde — zoo men aandrang heeten mag wat misschien niet dan een voorby gaande inval was, die zeker meer indruk by my achterliet, dan by hen. Hoe het zy, ik leende 't oor en sprokkelde eenige verstrooide stukjens te zamen, den lezer — zoo er een gevonden mocht worden, anders beklaag ik den uitgever — nederig aangeboden. 't Werd meer gedaan voor vrienden dan voor vreemden en ik ben dus evenmin tuk op lof als bang voor blaam, verzekerd bovendien, dat fatsoenlijke recensenten hun kruid niet verschietsen zullen op katvisch, die 'tkruid niet waard is.

Overigens kan ik wel geen pecunieel belang by deze prulletjens hebben; de uitgever zal my maar al te spoedig bekend maken, dat het „de dood in de pot” is. Mocht er echter buiten verwachting een saldo zijn, zoo is dat bestemd voor de bevordering van een menschlievend en edel doel, het Instituut namentlijk voor de zedelijke verbetering der gevangenen onder de dieren, zoo als b.v. de gekluisterde kermisbeer, de gebroekte vlasvink 1), het gekooide tijgerbeest en konijn, en andere slachtoffers van een menschelijk despotismus, dat in onze verlichte 19e eeuw onder de dieren geen volksvertegenwoordigers erkent, behalve, zoo men wil, den papagaai, een dier

1) Voor hen, die met de eigenaardige taal der Vinkery niet bekend zijn, diene, dat hier bedoeld wordt op de zoogenaamde „baanloopers” die, met lederen broekjens aan, op de vinkebanen gezet worden om hun vliegende makkers, die in 't hout vallen, te lokken.

echter van eene al te bepaalde kleur, en dat al te slaafsch zijn meester napraat om een gemoedelijk en onafhankelijk lid der Tweede Kamer onder dit vee te worden genoemd. Dit gezegde gevangen vee heeft dus bepaald een verdediger, een handhaver, een John Howard van doen, doch moet, by gebrek van brood, zich voorloopig tevreden stellen met

Den Schoolmeester.

N. B. Vrijwillige bijdragen voor bovengenoemd Instituut worden steeds dankbaar ontvangen aan de bureaux *Artis*, adres Amsterdam, *Jardin des Plantes*, adres Parijs, *Zoölogical Garden*, adres Londen, *Ysbeeren gesticht voor vondelingen*, adres Nova Zembla, alsmede bij de Bankiers *Martin van Aken en Comp.*, adres Rotterdamsche kermis.

EPISCHE POËZY.

De vier dichtstukken onder deze rubriek mogen met het volste recht tot het Epische *genre* gebracht worden. Immers het eerste, dat tevens als des dichters eersteling mag worden aangemerkt, daar het reeds in den Leydschen Studenten-Almanak van 1830 werd opgenomen, is het fragment eener Theologie; in de beide volgende worden Odysseën of zwerftochten, te zee en te lande, beschreven; terwijl het vierde een toespraak behelst van een veldheer aan zijn dapperen, hoedanige wy die in onderscheidene heldendichten als in de Ilias, de Eneïs, het verlost Jeruzalem, het verloren Paradijs, de Henriade, den Ondergang der eerste Waereld, enz. enz. meermalen aantreffen, Weinig of niets heb ik daarbij aan te teekenen, als alleen dat, zoo het verhaal getyeld „de Boterham” naar des lezers oordeel misschien wat te onverwacht en te *abrupt* eindigt, dit daaraan te wijten is, dat de dichter niet by machte is geweest er de laatste hand aan te leggen. Uit losse fragmenten en ruwe schetsen, onder zijne papieren gevonden, en waarin hy, onder meer, den goudzoeker voorstelt, na zijn t’huis komst het kerkhof bezoekende, waar zijn moeder begraven ligt, is my gebleken, dat het zijn bedoeling was aan het verhaal een meer treffend en aandoenlijk slot te geven, waardoor de zedelijke strekking beter ware uitgekomen. Misschien echter zullen sommigen onder mijn lezers van gedachten zijn, dat juist dat *abrupte* van het slot iets treffends heeft, dat tevens stof tot nadenken verschaft en daarom te meer voldoet aan de eischen der poëzy, volgens welke deze, vooral waar het op de schildering van roerende toestanden aankomt, niet te ver moet uitweiden, maar veel aan de verbeelding en overpeinzing van gevoelige zielen over laten: naar hetzelfde beginsel, volgens ’t welk de kunstenaar der oudheid Agamemnon by de offerande van zijn dochter Ifigeen voorstelde met gesluiërd gelaat.

PROEVE VAN DICHTERLIJKE VLUCHT.

(Fragment van een uitgebreider dichtstuk, getiteld Apollo.)

.
Hippokreen vloeit overal,
Maar dat vreesselijk geflodder
Maakt ons halve land tot modder,
En, ik vrees, tot varkensstal.
BILDERDIJK.

't Gaat wel! ik voel mijn borst, het aardsch gewelf ontvaren,
Op Godentoon gestemd, Homerus evenaren!
Ja! 'k zing dien Phebus, wiens vergulde zonkaros
Den Ether-trans ontgloeit en hult in zilv'ren dos!
Die 't schuimend tweespan ment langs Amethysten banen,
Met Hermelijn omzoomd, de kristallijnen tranen,
Aurora's oog ontglipt, in gouden schalen vangt,
Wanneer zijn gloeiende arm het nachtfloers openhangt!
De starren vlieden heên — als tamme Philistijnen
Wanneer de vijand naakt, met hazen-spoed verdwijnen —
En tuimelen door een in 's afgronds duister krot,
Wanneer hy 't zwerk beklimt als lichtverspreidend God!
Hem dekt een gouden lier, uit blank albast geweven,
Met ambrozijn doorstikt en paarden, onder 't zweven,
De wolken smelten by zijn aanblik; 't windenheer
Krimpt op zijn wenk zich zaam of raaskalt over 't meer.
Het Oost schalmeit hem na met rozen op de wangen,
Daar hem 't gegeluid West als ega mag ontvangen,
De maan, zijn broeder, bleek van opgekropten spijt,
Dat hij den voorrang mist, ging kleur en verwen kwijt,
En dwaalt, als rimp'lig spook in holle najaarsnachten,
Langs 't broederlijke spoor, en put zich uit in klachten,

Tot hem het tweespan stoort, dat door den slagboom breekt,
En hy, by Phebus komst, van schrik geheel verbleekt.
Dien Phebus zing ik thans op onverlamde snaren:
Hem, aller dicht'ren roem, maar moeilijk te evenaren!
O Dagvorst! Neem mijn lied in fiere omarming aan,
En prijck het naast uw' zij aan 's hemels starrenbaan!
En gy, Homeer: Juweel der dichtende Hellenen,
Die met uw' Orpheus-lier zelfs harten maakt tot steenen,
En, als uw poez'le hand de gouden dichtpen vat,
De waarheid eert, ten spijt van 't grijs Historie-blad!
Die Hector 't strijden leert, en held Achil 't verwinnen!
O witbesneeuwde bard! O vriend der zanggodinnen!
Verstoot mijn dichtwerk niet, maar streef het, fier en blij
Op vleug'len van azuur uw' Ilias voorby!

De laatste ster bezweek by 't eerste morgendagen;
De moêgewaakte nacht verliet haar nevel-wegen,
En trok, door 't licht verrast, haar vale wieken in
'Amoon en roos ontlook, de vlugge zangerin
Begroette veld en woud in 't vrolijk boschgeschater,
Al dartelend gehuwd aan 't kristallijn geklater
Van 't schuld'loos beekjen, dat langs 't spiegelgladde diep
Van 't bergmoeras gedaald, door bosch en heuvel liep:
Als Jupiter, vermoeid in Juno's arm te rusten,
Haar' kuischen schoot ontsnapte en d'esmerauden kusten
Van 't hemelsche paleis; en tuk op andrer min,
Het zoet begeeren dorst der vreemde bedvriendin!
Hy naakt, waar d'afgrond d'aard behoedt voor nedervallen,
En in zijn rotskloof stut met meer dan duizendtallen
Van zuilen, uit metaal en forsich arduin gesmeed,
En met het zwevend stof van 't eeuwental omkleed.
Hy huft de bosschen rond en blozende valleien,
Waar 't herderinnen tal, in vrolijk spelemeien,
Den blonden herder kust, en koost en tiereliert,
En in den luchten zwaai der huppeldansen zwiert.
Het draaiend orgel stuurt, by 't wederzijdsch begroeten

De vastgestelde maat der trippelende voeten;
 Daar trommel, mandolijn, viool en herdersfluit
 't Muziek weërgalmen doen, dat op de wolken stuit!
 De Dondergod, ontroerd en tot in 't hart bewogen,
 Bespeurt een wond'ren trek, en staart, met golvende oogen,
 En vonkelende borst, het hupp'lend schouwspel aan,
 Verscholen op een tak van olmboom en plataan.
 Zijn wenkbraauw volgt den zwaai dier teng're boschkorallen,
 En krimpt of zet uit, naar 't rijzen of naar 't dalen
 Der snelgewiekte voet, die langs den bodem zweeft,
 Terwijl het lisp'end koeltj' in 't zedig keursjen beeft.
 Ééne, onder allen, weet zijn lust het meest te wekken:
 't Is blonde Leto, telg van Ceüs, in wier trekkken
 Het hemellachjen speelt, dat langs haar wangen stoeit,
 En met een rozendauw de sneeuw der kaak ontgloeit!
 Ja, 't is Phebé zelv' herleeft in haar Latone:
 De dochter des Titaans schijnt dochter van Dione.
 Haar blaauw en kwijnend oog schiet gloënde blikken rond,
 En hagelwit ivoor siert d'elpenbeenen mond!
 Het schittrend lip koraal en 't goud der zijden wangen,
 't Schijnt al geshapen om den kus der min t'ontfangen
 Terwijl haar blozende arm met lieflijk dons omzet,
 Het zweet van hoofd en hals met zachte drukking net,
 Hy ziet haar, en, op eens van felle liefde dronken,
 Voelt hy zich 't hart verschroeid van d'uitgeschoten vonken,
 En zweert, daar woeste drift zijn schedel zwellen doet,
 Dat hy verwinnen zal of sterven aan haar voet!!

Gy, Dichtkunst! hemeltelg, in hooger sfeer geboren,
 Met Ether-walm gevoed! die langs d' onmeetbre sporen
 Des dampkrings, die deze aard omvangt en scheidt van 't niet,
 De toekomst van 't geen was, met éénen blik doorziet!
 O meld, kan 't zijn, my 't lot der huppelende schoone,
 En wat Jupijn ontwierp by 'taanzien van Latone!

Het zwevende vermaak had brein en borst verhit,

En 't lichaam afgemat. Het brandende gebit
Verlangde laafnis en verpoozing, en vermoeijing
Werd opgevolgd door rust. Niet meer in dar'le stoeijing
Of luchten sprong verward, maar neêrgestrekt in 't groen,
Zat alles afgemat op 't geurig bloemfestoen,
Of dook in 't mollig gras in sluimring neêr en ruste
Een ander deel sloop rond, maar rein van tred, en kuste
De maagdelijke hand der zoete gezellin,
Maar zag de boogpees niet, gespannen door de Min.
Latone alleen zat neêr, in diep gepeins verloren;
Geen minnekozery kan nog haar hart bekoren;
Nog zweeg by haar de lust, met rozen overdekt,
Waaronder 't slanggebroed de drakentreden strekt,
Viool of distelbloem mocht meer haar zinnen streelen,
Dan 't hart-innemend zoet van 't zwelgend kusjens-steelen;
Ook thans in eenzaamheid, en door geen knaap verzeld,
Zweeft d'argelooze maagd langs 't groene klaverveld,
En grijpt naar wesp of spin en volgt den bonten vlinder
In vaart en vlucht voorby, langs heg en struik, gezwinder
Dan 't afgejaagde hert, dat, eindlijk achterhaald,
Aan 't woedend hondental zijn vlugheid duur betaalt!

Doch wie vertraagt haar spoed? Wat wonder treft haar oogen,
En houdt haar blozend hart verrukt en opgetogen?
Wat hoogt op eens den gloed van 't lelieblank satijn,
En adelt sneeuw-albast tot golvend ambrozijn?
't Is 't schouwspel daar ze op staart. Met zonnegloed omhangen,
Uit blank azuur gevormd, en paarden op de wangen,
Terwijl 't fluweelen haar in golven neêrwaarts spoedt,
Treedt haar, met schoonen tred, een jongling te gemoet.
Zijn blik schiet vlamvend vuur, als vonken gouds, in 't ronde:
De bliksem van zijn oog verbrandt en schroeit de wonde,
Die 't hart van die hem ziet op d'eigen stond doorboort:
Zijn stem is als 't geluid des donders, en verstoort
Den zeeleeuw in zijn kuil: zijn reuzenarmen spreiden
Zich in het luchtruim uit als stammen: bosch en weiden

Ontzet en schudt hy, als zijn voet hun bodem drukt,
 Of d' adem van zijn borst zich uit zijn kerker rukt:
 Zijn wenkbraauwbogen zijn twee blozende amberkringen
 Met vloeiend goud doorstroomd, die d' oogeleên omringen,
 Terwijl een starrenkroon den schedeltrans bedekt
 En stralend ethervuur hem aan elks oog onttrekt.

Zy ziet hem, en haar kracht begeeft haar onder 't knielen,
 Zy voelt een wond're drift, iets godd'lijks haar bezielen:
 Zy ziet hem, en de gloed van 't uitgebleekt gelaat
 Voorspelt aan 't smachtend hart den schoonsten dageraad
 Terwijl het ongeduld (dat knabbelt op den kluister,
 Die 't Heden scheidt van 't geen de toekomst nog in duister
 Van 't Niet verborgen houdt) naar 't wordende gesprek
 Met tijgerklaauwen grijpt en opgesparden bek.
 „Aanminnig pronkjuweel,” (dus vangt hy aan te spreken),
 „Van 't aardrijk! by wier glans en zon en maan verbleeken,
 „Die met den rozengloed van 't goudgeel kweekend hoofd,
 „Gelijk het tweespan d' aard, zoo 't hart uws minnaars stooft!
 „Ook ik voel 't sloopend vuur in d' enge borst ontbranden.
 „Door schicht op schicht gewond, met nagelscherpe tanden
 „Voel ik my 't smeulend hart van een gescheurd. Geen rust,
 „Geen laafnis lacht my toe aan hooger hemelkust,
 „Waar ik u derven moet! Neen, aan uw' borst te minnen,
 „Uw al te zijn, zegt meer dan een Olymp te winnen!
 „Om u versmaadde ik wat de Hemel kostbaarst biedt,
 „'k Verliet om u den troon van 't opperste gebied,
 „Het land van Ambrozijn, doorstroomd met Nectarbeken,
 „En 't geurige gewest der Elyzeesche streken;
 „Om u ontvlood ik d' arm van 's Hemels Koningin!!!....
 „Val aan dit kloppend hart en voel of ik u min.”

Gelijk een stormwind, die, in 't Westen losgebroken,
 De golven breekt en schudt, de zee van spijt doet koken,
 Het zwerk van één scheurt, dijk en dammen openspart,
 En 't aardrijk trillen doet, zoo zinkt zy aan zijn hart

In teed're omhelzing neêr, Hun beider zielen vloeien
 In duizend kussen zaam, de teed're kaken gloeien,
 De boezem hijgt naar lucht, de Min grijpt peil en boog,
 En Amors lustpriëel ontvoert hen aan elks oog.

Slechts Juno slaat hen ga van hooge hemelstreken,
 En zweert dien smaad op 't kroost der reine maagd te wreken:
 Ja Juno, bleek van spijt en zwart van jaloezij,
 Zwoer eeuwig onheil aan Latones kind'renrij,
 Had haar in 't eeuwig Niet den moederband doen slaken,
 Zoo God Neptunus niet, van medelij aan 't blaken,
 Maar schoot bewaard had voor deez' bloedige offerand,
 En lieflijk dons gestrooid langs Delos oeverstrand.
 Dit kwam de Droomgod reeds Latoon te kennen geven,
 Toen d'ongeboren telg noch aanzijn had noch leven,
 En, onontwikkeld nog, in 't moeder-ingewand,
 Reeds Juno's haat betreurde en aangewreven schand.

Meld, Zangster! op den toon voor u alleen geboren,
 Al wat de Droomgod eens aan vrouw Latoon deed hooren:
 Ontkerker 't vleuglenpaar, dat aan uw schoudren prijkt,
 En met het smijdig goud van Pindus is verrijkt:
 Vaar buld'rend naar omhoog en schud de hemelsfeeren:
 Laat geen Syrenenzang u meer naar d' aard doen keeren:
 En pluk van 't firmament het drijvend stargesteent,
 Waaraan voorwetenschap haar Hemelluister leent:
 Opdat wy hooren en omvatten, ja aanschouwen,
 Wat Morpheus raadseldroom aan Leto kwam ontvouwen;
 Ja, voer ons, aan zijn zij en hangend aan zijn hand,
 Naar 't somber voorportaal van Leto's ledekant.

Het tripplend veldmuziek der waternimf-najaden,
 Kwam zich in 't luchtpriëel van 's afgronds ether baden,
 En zwom de heuv'len langs en berg-vallei en kroecht,
 Terwijl 't koralen oog, het zwervend aardrijk zocht.
 't Aanschouwt het, maar van ver, en, hupp'lend onder 't zweven,

Voelt zich de hofstoet naar Latone heêngedreven,
 En naakt op luchten wiek het uitgespreid verdek
 Van 't half ontworpen en nog pas voltooid vertrek.

Hier zat de minnaar, aan Latone's zij gezeten,
 Die sluim'rend, in den slaap haar onspoed had vergeten!
 Het oog gesloten, zag haar blik verbaasd in 't rond,
 Toen in 't ontplooid verschiet haar noodlot vóór haar stond.

Een schucht're Zeemeermin, met leliën en rozen
 Doorweven, zag Latoon van zoet verlangen blozen;
 En, denkend aan haar' plicht, en aan dien plicht getrouw,
 Spreekt zy d' orakeltaal van 't vorst'lijk hofgebouw:
 „Aanminnige! in wier schoot het knaapjen ligt gedoken,
 „Wiens engen kerker nog geen straal heeft doorgebroken
 „Van 't levenkweekend licht: het sluimert nog gerust
 „Van lot en waereld, ja, van 't aanzijn onbewust!
 „Reeds slaat de wraak het ga, en drijft op vleêrmuis-wieken,
 „En wacht met helsehe vreugd op 't eerste morgenkrieken,
 „Wanneer de levensvlam het wordend wicht doorgloeit,
 „Gelijk de dauwdrop in 't ontluikend roosjen vloeit!
 „'t Is Juno die, van spijt en felle woede aan 't blaken,
 „U zelfs één handbreed gronds op 't aardrijk wil ontschaken,
 „En 't kroost, in dart'le min en overspel geteeld,
 „Met haar Godinnen-vloek en wraak-herauten streelt;
 „Maar grijze Zeegod nam uw kroost in zijn bescherming,-
 „(Als 't aardrijk u verstoot, toont zelfs de zee ontferming.)
 „Bestijg de nacht-kales, beklim haar ingewand,
 „En vlieg, langs 't bleek arduin, naar Delos groenend zand.”

DE SCHIPBREUK.

*Oost west,
't Huis best.*

Onder de merkwaardige tafreelen,
Waarin wy gewoon zijn, de schepping te verdeelen,
Behooren vooral zekere natuurtooncelen,

Inzonderheid een vaartuig in den storm,
Wanneer iemand gerust kan zeggen: „ik ben maar een worm,
Die noch zijn eigen kan helpen, noch zijn natuurgenoeten,
Al stond hy ook op zijn achterste pooten.”

Zoo er daarom een schipbreuk voorhanden is op zee,

Ga ik liever voor mijn plezier niet meê. —

Leergierige jeugd! gy bespeurt gewis,

Dat wat ik thands op 't oog heb een schipbreuk is:

Wees daarom, gedurende de les, zeer attent.

Sta op uw eigen beenen, en zoo veel mogelijk overend. —

— De storm, moet je weten, begint doorgaans met eene stilte,

En ik had in mijn jeugd een kleinzoon, die in April te

Buiksloot moest wezen: — ik verspreek my, ik meen te Curaçou,

Een eiland, dat je misschien te Buiksloot niet vinden zou. —

Hoe dit zij, mijn kleinzoon ging met zijn dochter en zijn vrouw

Naar zee toe, om op Ceylon kaneel te koopen,

En zoo 't meêviel, vervolgens een nieuw schip af te laten loopen

Te Hoorn, voor de Walvischvangst bestemd in de IJ- of Glaciale zee

(Gelijk, toen ons land ons land nog was, menigeen vóór hem reeds deê)

En voor verandering van lucht namen zy beiden een zuigeling meê.

't Was eerst alles aan boord byzonder kalm: de tijd werd met pra-
ten versleten

Over koetjens en kalfjens, en een glas wijn met een scharretjen

En daar werd, net als aan wal, geslapen en ontbeten, gegeten

En door enkelen ook veel van de zeeziekte geweten,

Waartegen dan een glaasje brandewijn 't beste remedie werd ge-

De natuur was op den Oceaen ook byzonder mooi, heeten,

Al zag men er juist niet veel boekweitvelden staan of meisjes
werken in 't hooi.

Men zeilde lekkertjens voor den wind en het zeil had kreukel
noch plooi.

Ja het ging zóó gaauw, hoorde ik mijn kleinzoon getuigen,
Dat een stoomboot op stapel er gerust een punt aan had kunnen
De zon liet, als koningskaars, haar verkwikkende stralen zuigen.
Op de kruinen onzer zweetende reisgenooten nederdalen.

De Stuurman alleen keek nu en dan bedenkelijk naar den meridiaan,
Als of hy wou zeggen: „daar is een luchtjen aan:

„De wolken worden in 't Westen hoe langer hoe dikker.

„Daar is zeker iets, dat ik niet noemen zal, aan den knikker.

„Het wordt zoo donker, en spoedig zal ik misschien

„De punt van mijn eigen neus, laat staan die van 't schip, niet meer

„Als de wind niet spoedig verkiest te draaien, kunnen zien.

„Dan gaan we allemaal *en compagnie* naar de haaien,

„Net als op mijn eerste reis naar Sourabaaïen.

„Ik wou, dat een vyand zijn schip ons maar kwam praaien.

„Ik heb het land — of liever, ik wou, dat ik het land had: 't ziet
er smeurigjens uit;

„Kijkt voor de liefhebbery eens, hoe dat zwerk daar kruit,

„En hoort me dat concert eens aan, dat door de zeilen fluit.”

En zoo slaat de windzak door, vijf honderd uit;

Doch de Kapitein en de overige passagieren,

Benevens de onvernunftigen huisdieren,

Zaten net zoo gerust als in een wagentjen van vieren.

De Kapitein — die dient hier *en passant* wel te worden vermeld —

Want op een zee-voyagie is de kapitein eigenlijk de Ulysses of
de Eneas, *enfin* de held —

Was om de waarheid te zeggen een oude stoffel,

Die nooit een laars aantrok als hy kans had op een pantoffel.

Voor 't overige was hy een vrijgezel van viet voet hoog,

Die een anker op zijn rechterarm droeg — namelijk het portret
daarvan, zoo men my niet bedroog —

Benevens een strontjen op zijn rechter oog.

Doch de Stuurman was iemand met merg in zijn knokken,

Vijf voet vijf als hy zijn schoenen uit had, zonder jokken,
 En meer of min begaafd met de kinderpokken.
 Hy hield byzonder veel van jenever, alsmede van tabak,
 Dien hy, in den vorm van een pruim, achter zijn kiezen stak.
 Overigens was hy op zee gewonnen en geboren,
 Waar reeds zijn grootvader in een veldtocht een houten been had
 verloren.

Hy kon vloeken voor drie, en zag aan het linkeroog wat scheel;
 Maar wanneer hij sliep, merkte men dat juist niet veel.
 — Doch, om nu tot ons verhaal te retourneren,
 Of, in zuiver Hollandsch gezeid, terug te keeren,
 Men kon een speld in 't water hooren vallen, en de Oceaan
 Was zoo glad en blinkend als een geschuurde schuimspaan,
 Maar, juist als men in de Schipbreuk van de Medusa ziet vertoonen,
 Waarvan ik op 't Leydsche plein de representatie eens by mocht wonen
 Daar verandert nu het toneel en een zware storm verschijnt,
 Waarop de zon, en tevens de kleur van den kapitein zijn gelaat ver-
 Die er thands zoo bleek uitziet, als of hy in de maan dwijnt,
 Eigentlijk zijn stuurmans-examen had gedaan.

De lucht wordt integendeel zoo zwart als een moriaan,
 Terwijl de zoute golven beginnen te brullen als een paar leeuwen,
 En verschillende zeevogels, vergezeld van dolende meeuwen,
 Hun geluid met dat der zuigelingen mengen, die thands overluid
 schreeuwen

In plaats van, als zy te voren deden, van honger geeuwen.
 De Oceaan, zonder er doekjens om te winden,
 Staat op het punt, het schip met man en muis te verslinden.
 Ieder verschuilt zich nu in de masten of op het dek;
 Want in het hol is de pomp verstopt en het vaartuig lek.
 De Kapitein stelt zich in postuur, kucht, rochelt, en spreekt: „met
 uw respek,
 „Scheepsvolk, reisgezellen, heeren en dames en verdere natuur- en
 ambtsgenoten,
 „Wy zijn op de flesch, ik zie er geen gat in en mijn kruit is verschoten.
 „Onze eenige uitkomst zit hem nu nog alleen in de booten.” gestild,
 En naauwlijks heeft hy met deze geruststellende toespraak hen wat

Of de groote mast met het vooranker worden door den storm over
boord getild.

Het boeganker dobbert op de baren, en het gandsche schip
Duikelt over zijn boegspriet als een bezopen snip;

Terwijl men de reizigers, die op de biertonnen of roeispanen drijven,
Ziet denken: „ik zal het nu maar aan mijn famielje schrijven.”

„Is er,” vraagt een ouwe juffrouw, „hier geen stal in de buurt?”

„Ja wel!” antwoordt de koksmaat: „maar al de rijtuigen zijn ver-
huurd!”

In dit plechtig oogenblik laat de Kapitein den Stuurman komen

En vraagt hem ronduit, of hy ook al te met iets van een storm heeft
vernomen,

Waarop laatstgenoemde antwoord geeft met een zucht,

Dat er wel wat van aan schijnt te zijn, volgens het algemeen gerucht.

Eindelijk komt men op een onbewoond eiland aan, 's avonds heel laat,

Als men kan opmaken uit de torenklok, die kwart over elfen slaat,

Bech de Kapitein stuurt terstond een liefhebberknecht aan den

Met zijn complimenten, namelijk om assistentie en raad. Magistraat,

Deze laat hem echter per omgaande weten,

Dat het hier een uitgestorven eiland is, zonder een enkel ingezeten

En dat, aangezien er geen contribuablen meer bestaan,

De magistratuur, mitsgaders de kommiesen, maar naar huis is

Na ontvangst van dit bericht roept de Kapitein gegaan.

De reizigers byeen, en vraagt, of allen tegenwoordig zijn, groot en

Waarop een ieder voor zijn beurt antwoordt: „allen” — klein.

Behalve de zuigelingen, die zeggen: „wy zijn in slaap gevallen.”

Hierop bouwt men met de verloren zeilen een tent

En geeft een hamer aan den Kapitein, die zich benoemt tot president,

En de vergadering dus aanspreekt, met een witten das en overend:

„Telgen en nakroost,” zegt hy, „van een en hetzelfde voorge-
slacht!

„Wy moeten hier handelen als mannen of wy worden om zeep ge-
bracht.

„Zoo wy hier al op 't droog staan, wat kan ons dat helpen?

„Wy worden eerst door de leeuwen opgegeten en vervolgens door
hun welpen,

„Die 't voorbeeld van hun ouderen, thans op ons hevig verbolgen,
 „Natuurlijk, als zy groot zijn, wel zullen volgen.
 „Ik vraag dus het gevoelen van al wie zich hier bevindt, klein of groot.
 „De afwezigen uitgezonderd, benevens den zuigeling en zijn tijdgenoot
 „Wat of wy onder deze omstandigheden moeten verrichten;
 „Hier blijven, dan wel het verloren anker van het uiteengeslagen
 schip maar lichten?”
 Hierop besloten al de aanwezigen, na lang over en weder praten,
 Men zou moeten handelen *regis ad exemplar*, op 't voorbeeld der ma-
 En 's morgens bij 't eerste kraaien van den haan, gistraten,
 Zijn biezen pakken en weêr stilletjens naar huis toe gaan.
 Men danst echter eerst nog met de ingezetenen een quadrieltje
 En vindt zich kort daarna in welstand met de zuigelingen terug in
 Het geschiedboek vermeldt echter niet, zijn famielje.
 Hoe of op wat wijze dit eigenlijk is geschied.
 Doch daar stoomvaart en spoorwagen sedert zijn uitgevonden,
 Begrijpt de lezer, dat zij 't des noods daarmee doen konden.
 Enfin, ik verhaal u wat ik van mijn kleinzoon heb gehoord,
 Die eèn deftig persoon was en wien ik wel gelooven moet op
 zijn woord.

DE BOTERHAM EN DE GOUDZOEKER.

EEN VERHAAL IN DEN GEEST DES TIJDS.

Auri sacra fames.

Te Wormerveer
 Woonde eens een Heer,
 En te Overschie
 Een juffrouw die
 Dien Heer zijn hert

En hand aanvaardde en mijn moeder werd.

En moeder liep wat met haar eersteling heen.
 En grootvader zei: „kijk! hy loopt haast alleen.”
 Maar vader zei droogweg: „dat's numero een.”

En zoo leefden mijn ouders en ik alle drie
 Als fatsoenlijke lieden op Overschie,
 En wy hadden er ieder zijn boterham
 Die ons alle drie smaakte en ons wel bekwam.

En toen er fluks — wat overdaad
 In hun echten staat! —
 Gelijk het wel meer in het huwelijk gaat,
 Een tweede kwam
 Om zijn boterham,

Toen sprak mijn vader: „ik ben niet rijk,
 „Ofschoon ik reeds met een paar stamhouders **prijk**.
 „Ik heb geen post of geen landspensioen,
 „Wat zal ik hier met die twee spruiten doen?
 „Hoe hou ik op Overschie mijn fatsoen?
 „Is één niet genoeg voor een burgerman?
 „Wat doe ik met twee? — Wat heb ik er an?

 „Zoo'n tweede sieraad
 „Van mijn huwelijksstaat,
 „Die in 's levens ontlokenen dageraad
 „Zich reeds tweemaal alhier te verslikken staat,
 „Terwijl hy in toomloozen overdaad,
 „Zijn buik als een pakschuit op marktdag laadt,
 „En zijn ouders vertroost met de hoop op zwart zaad,
 „Pak jy, kameraad!

„Maar spoedig je biezen en poetst me de plaat.
 „Jy klaplooper, voort! of wy krijgen 't te kwaad.
 „Hy eet meer dan twee
 „En hy drinkt als de zee!

„Met zoo'n tweede letter in 't Echt-A-B-O
 „Mijns huwelijkslevens, wat doe ik er meê?
 „Is A niet genoeg? en wat heb ik aan B?”

Mijn moeder zei lachend: „op Wormerveer
 „Sprak iemand heel anders: niet waar, mijn Heer?
 „Kom, geef vrouwlief een zoen, en zeg het niet meer,

„Zoo'n zeggen doet my en mijn kindtjen te zeer.”

Maar toen er nu — weêr om zijn boterham —

Op nieuw een produkt uit de bloemkool kwam,

Toen bromde mijn vader: „Wel Heerejee!

„Daar is numero vijf! wat doe ik er meê?

„Wat heb ik hier aan zoo'n nutsebol?

„Mijn zak loopt leêg en mijn huis loopt vol,

„En de affaire gaat slecht en mijn kop is op hol.

„Op het Hof in den Haag

„Heb ik vrind noch maag,

„En op Overschie heb ik maag noch vrind.

„Wat doe ik hier met zoo'n vijfde kind?

„—'t Heeft nu reeds van 't zuigen een stuk in zijn kraag —

„Zoo'n jeudige haai met zijn volle maag,

„Zoo'n zuigend zoogdier, zoo'n lik-in-de-pan,

„Zoo'n etende tering, wat maak ik er van?

„Zoo'n vijfde kwaêjongen, wat heb ik er an?”

Ons kroost was maar drie, en geen sterveling meer;

Maar 't reek'nen ging slecht op Wormerveer.

Mijn moeder zei niets voor 't oogenblik;

Want mijn jongste broêrtjen had juist de hik.

Doch toen uit de kool nu een tweetal kwam

En vroeg om een dubbelen boterham,

Toen riep mijn vader, geweldig boos:

„'t Lijkt de postwagen wel van Van Gend en Loos.

„Ben je daar alle drie? wel dat doet my plezier,

„En de baker er ook by en alles by nacht,

„Waarom kom je in eens toch maar niet alle vier?

„Een meer of een minder zeit niets op zoo'n vracht.

„Haal het restjen nu ook maar, dan heb je net acht

„Goddeloos! wie had ooit zoo'n famielje verwacht?”

Vader dacht aan een drieling; doch 't was er maar twee,

En hy telde in der haast onze baker nog meê;

Maar de man in zijn drift wist niet best wat hy deê.

Mijn Moederlief zei: „wel heden mijn tijd
 „Hoe raak je nu, Vader! de klus zoo kwijt?
 „Daar is er geen een die nog honger lijdt,
 „En heb je dan geen overleg en vlijt?”

„Ja wel”, zei mijn vader: „maar acht is te veel,
 „En daar kijken er zeven van honger al scheel.
 — „Een ouderlijk dak en een huislijke haard
 „En ons negental kind'ren, en allen gespaard!
 „Vier gespeend, vijf aan 't zuigen, en een met een baard
 „En die beeldfraaie brieven, als vader verjaart
 „En ons leven is waarlijk een hemel op aard! —
 „Dat zijn allemaal praatjens, de moeite waard
 „Voor een heer, die een koets houdt, een knecht en paard.
 „Dan is 't hemelsch aandoenlijk en machtig fijn; —
 „Maar daar moet in zoo'n hemel een boterham zijn.
 „En voor boterhammen, in aantal zoo groot,
 „(Want wy zijn met ons tien en niemand nog dood)
 „Heb ik in zoo'n hongrigen hemel geen brood.
 „Ik ben op dit punt licht zoo knap niet als Poot,
 „En wat hebben wij hier aan een hongersnood?
 „Zoo'n hemel heeft veel van een ravennest.
 „Maar eventjes elf.... en ik schenk je de rest.”

Mijn vader was weêr in zijn rekening mis; —
 Doch wat zegt niet een man al, die driftig is.

„Wel Vader” zei Moederlief; „jy weet het best
 „Maar ik heb geen vrees voor ons ravennest.”—

„Hooft kindren!” zei Vader op 't lest; „weet je wat?
 „Het eenige, dat er nog opzit, is dat
 „Eerst je broêr met zijn baard, en jylui daarna,
 „Dat elk uwer *enfin* eens uit reizen ga,
 „En wat je maar, elk als je gaat en staat
 „(Want veel plunje is op reis maar overdaad)

„Het ouderlijk huis by provizie verlaat,
„Tot het kindervertrek weër wat lediger staat.
„Want al ben jelui klein, jelui bent niet zoo mal
„Te denken, dat ik zoo'n vervaarlijk getal
„Voor kost en voor inwoning vrijhouden zal.
„'t Is hier 't leger, de vloot en de schuttery
„Bij mekaêr en je maakt den foerier van my,
„Nommer één snij dus uit
„Hier heb je mijn zegen en verder geen duit,
„En ik wou,
„Dat, met jou,
„De rest van die bengels reeds zat in de schuit.”

't Was Vader die sprak en Vader alleen;
„Want Moeder was ziek en sloop stilletjens heen.
En toen ik nu zag, dat ik d'oudste was,
Toen ging ik aan 't pakken en haalde mijn pas,
Als of het een reis naar Sebastopol was.
Mijn pakjen was licht, en mijn beurs woog nog min;
Doch Moederlief stak er een boterham in.

En toen eindelijk 't uur van afscheid sloeg,
En de schipper — of Jantjen haast klaar was — vroeg
En Moeder hem zond wat de vracht bedroeg,
Met een brief en een fooitjen, meer dan genoeg,
En voor 't laatst op haar ziekbed in de armen my nam,
Terwijl er een beek langs mijn wangen kwam,
Toen zei zy: „hier is een zest'half of twee
„En een dubbeltjen, wees er maar zuinig meê.
„En daar komt uit mijn zak, jongelief! nog een duit;
„Maar Jantjen! och geef hem niet roekeloos uit.”

„Wat of toch dat snikken en snott'ren beduidt,
„Dat heesch en dat krijtend hyeenengeluid?
„Dat neusdoekverslindende neuzengesnuit?”
Riep Vader omlaag met een stem als een fluit:

„Zeg, is dat gezanik daar boven haast uit,
 „Met huilen verschietje maar nutloos je kruit,
 „Zoo Jantjen niet oprast, mist Jantjen de schuit,
 „En wy zijn nog twee uren langer gebruid
 „Met onzen geknevelden huwelijkspruit;
 „Want de bel heeft al tweemaal voor de afvaart geluid.”

Zoo sprak hy, en ik zei: „dag Vader, adieu!”
 „Nou! niets van je Fransch hier,” zei Vader: „moseicul
 „Blijf my maar van 't lijf met die uitlandsche zeu
 „En zeg op zijn Hollandsch eenvoudig: hadiel
 „En kom je nog eens weër op Overschie,
 „Dan hoop ik, dat ik je in je rijtuig zie,
 „Met een dubbelen, dikken boterham;
 „Want anders waar 't best, dat je nooit hier weër kwam.”
 Ik had in de reis volstrekt geen zin;
 Doch de Schipper riep luid: „kom, maak een begin.”
 En zoo stapte ik de schuit en de waereld in.

Maar eer ik nog was aan den Leydschen Dam,
 Toen dacht ik reeds meer aan dien boterham,
 Dien ik, in de gedaante eener schatrijke vrouw,
 Aan mijn Vader, by 't keeren eens brengen zou,
 Dan ach! aan de tranen van teederheid,
 By 't afscheidnemen door Moeder geschreid.

In de roef vond ik daadlijk een meisjes, dat,
 Op liefde prat,
 Zoo aardig en poezelig by my zat,
 Dat ik Vader zijn boterham byna vergat,
 Wanneer ik gelukkig een waarschuwend blad,
 Een naamloos briefjen, van Vader bekwam,
 Waaruit ik de droevige tijding vernam,
 Dat ze een weesdochter was zonder boterham.
 Dat doofde zoo aanstonds mijn liefdevlam,
 Zoodat ik subiet van haar afscheid nam

En in 't ruim der schuit nog eens stilletjens dacht
 Aan de les in mijns Vaders *post-scriptum* gebracht:
 „Hoe lieflijk de sexie u tegenlacht,
 „Het schoonste product van het schoone geslacht,
 „Zonder boterham, Jan! is een weêrgâsche vracht.
 „Je twee broêrtjens zijn dood. Nu dag Jan, goede nacht.”

Doch toen ik nu reizende verder toog,
 Toen viel al speedig, op Schiermonnik-oog,
 Mijn rechter zoo wel als mijn linker oog
 Op een keurlig sieraad van een maagd, zoo fraai,
 Met zoo'n Fransche *toernour* en zoo'n smaakvollen draai

Zoo'n zwierigen zwaai,
 Dat elk een zei: „o Naj-

„ade! o Syreen!

„O Trojaanache Heleen!

„O Penelopé! gooi dat korpetjen toch heen!

„En baad ons, Melpomeen!

„Niet langer in treurspel en dolk en geweën.

„Heb medelij toch met een blaauwe scheen,

„En leg ons wat zalf of kaarsvet op 't been,

„Of wind er wat Engelschen pleister om heen:

„Ik meen,

„Lieve Leen!

„*S'il vous plait*, permitteer,

„Dat ik over u thans fatsoenlijk verkeer,

„Dat ik vrij

„Over u, en dat gy,

„Van uw zij,

„Ook vrijt over my,

„En dat wy

„Ons gelukkig bevinden in die vrijery,

„Tot ik ras u aanschouw

„Aan dees borst als mijn vrouw,

„En dat niets ons dan schei in de gandsche natuur

„Tot de leste minuut van ons levensuur,

„Noch van u noch van my,
„Steeds voor wind en voor tij....”

Doch niet steeds is de liefde bestendig van duur

Want: „die bruid
„Heeft geen duit.”

Riep eens op een wand'ling een schoenpoetser uit,
En die maar klonk me in de ooren als dondergeluid, —
— En gebluscht was op eenmaal mijn liefdevuur,
't Was basta hiermeê en mijn vrijen was uit;

Want ik dacht by geluk

Aan den boot'ram van Vader, dat waarschuwend stuk.
En op 't slot van de zaak was mijn hiel zelfs niet blaauw
En genas heel gaauw,
Zonder kaarsvet of pleisters of zalf, en ik vloog,
Als een pijl uit de boog,
Van Penelopé weg en van Schiermonnik-oog.

Doch toen ik vervolgens de reis hernam

En 't Edam

Op de kaasmarkt kwam,
Toen vond ik zoo'n tros
Van een deern, met zoo'n blos
En zoo beelderig haar,

Het eenige kind van een kaas-makelaar

In kazen, een schatrijk Edammenaar,
Dat ik daad'lijk tot haar
Zei: „ach dierbare Saar!
„Maak uw Zondagspak klaar
„Om terstond met mekaër
„Naar het huwelijksaltaar,
„En te zamen van daar

„Hand aan hand naar 't Edammer Stadhuis te gaan.”)

En den volgenden dag was ik vroeg op de baan
En ik belde aan het huis van mijn schoonvader aan,
Zoc netjes gekleed als een haan

Pas gebraën,

Toen ik juist hallef acht op 't stadhuis hoorde slaan,
Doch hier zag ik een beer — met laarzen aan
En zoo bleek als een roomkaas — in 't voorhuis staan
En die zei: „je moet nimmers die gekheid begaan:
„Want de maaklaar in kaas is op reis naar de maan,
„En van middag nog slaan
„Wy beeren Zijn Edeles boeltjen aan.”
En 'k zei hierop: „dankje Chineesche schim!
„Geen maaklaar zegge ooit: hy was Jantjen te slim,
„Lief Saartje, ik snij uit en ik laat je maar staan,
„En 't is met mijn vrijaadje te Edam gedaan.”

En toen 't met mijn trouwen dus over was,
Zoo kwamen de bruidsuikeis minder te pas
En ik stopte ze dus, met mijn hypocras,
Maar stillietjes weg in mijn overjas
En haastte my straks uit Edam van daan
Nog zoo ongehuwd als een Kapellaan.

Maar nu kwam ik te Sneek

In de kermisweek

En ik raakte er zoo bleek

En dan weder zoo rood, zoo geheel van mijn streek,
En ik voelde in mijn hart zoo'n doorborenden steek;

Terwijl ik in Sneek

Naar niets anders keek,

Dan alleen heel den dag naar een Sneeksche apotheek,

Want hier zag ik een lijn

Van een meiske, zoo fijn,

Met een hand als satijn,

En een kleur als een roos in de maneschijn;

En dat maagdelijn

Gaf m' een zoentjen als suiker of ambrozijn

Of malaga-wijn,

En ik riep in vervoering: „o liefste mijn!

„Ik verkwijn
 „En verdwijn
 „Uit het land van de levenden, lief Colombijn!
 „Of gy moet pardoes de mijne zijn.

„Ach! zeg ja,
 „Lieve Na!
 „En niet spaè
 „Wees mijn gaê.” —

En het meiske zei: „ja,
 „Met consent van mama,
 „Want ik heb geen papa.” —
 En straks zijn wij de bruid
 En niet langer een buit

Van het snood celibaat, dat een vrijgezel bruit,
 En wy roeien te saam in de huwelijkschuit;
 En mijn Naatjen die ziet er zoo snoeperig uit,
 (Als je durfde, dan stal je haar weg van mijn zij
 Maar laat dat maar liever; want ik ben er by).
 En zoo gaan we in de wittebroodsweken vooruit

En ik zeg tot besluit,
 Dat mijn lief gezin
 Met zoo'n Engelin
 Van een hartvriendin,

En een jeugdig paar tweelingen, tot een begin,
 Een tooneel is van trouw en van Sneeksehe min. . .
 . . . Maar haar moeder te Sneek zit er warmpjes in.

En toen ik nu over den Leydschen Dam
 Met Na te Overschie by mijn vader kwam,
 Toen zei ik: „hier heb ik mijn boterham.”
 Doch Vader was, och! heelemaal van zijn streek
 En zag doodelijk bleek,

Als of hem de dood uit zijn oogen keek,
 En Na dacht: „ik wou maar ik zat weêr te Sneek.
 Doch eindelijk sprak hy: „wel Jan! dat is goed;
 „Maar zie, in mijn huis is thands overvloed:

„En 'k behoef my niet langer te kwellen om brood:
„Want de kinders zijn weg en je moeder is dood.”

SIC TRANSIT.

Want zonder eer kan ik wel leven,
Maar zonder kop leeft held Achilles niet.
Het Biddersoproer.
Treurspel.

(DE GENERAAL SPREEKT.)

Waarde schutters! voetvolk! ruitery! veelgeachte armeer!
Dit is hier eigenlijk een veldtocht te land, en geenszins ter zee.
Wy zijn hier als Maurits voor Nieuwpoort of als de Ruiter voor
Londen,
Toen hy zijn weg, zonder Engelsch compas, naar Chattam had
gevonden
En verscheidene schepen in de Medway door hem werden verbrand,
Waaraan de Albionzen nog altijd hebben het land.
Gy moet u daarom over 't zwemmen geenszins bekommeren,
Noch met een kurken toestel voor 't vluchten u beslommeren;
Zoo er geen kans meer over is voor de Republiek,
Schuurt dan, op mijn voorbeeld, maar onmiddellijk uw piek.
Want laatje vooral niet wijs maken, dat je iets zoudt hebben aan
lauwerbladen:
Die mogen tot ornament van een schotel dienen, — maar, zoomin
als met pietercelie of saladen
Kan men er zijn eigen of zijn hongerige stamhouders meê verzaden.
En al gebruik je ze met een kanonskogel, ze doen je geen goed
in je maag;
Daar is b. v. de Slag van Waterloo, en die van Praag,
Zijn natuurgenoot: wel ik zou, om al de lauwerbladen van de
waereld, niet graag
By ongeluk of met opzet in een van beiden hebben willen sneuvelen,
Want dan zou ik er natuurlijk thands niet over kunnen keuvelen:
Ik word liever in een bataille by 't nageslacht

Door een natuurlijken dood om 't leven gebracht,
Dan wel met mijn voorzaten te sneven

Als men nog jong genoeg is om zijn gouden bruiloft te beleven.

Naardien ik onderstel, dat gy allen met my

Op dit punt van 't zelfde gevoelen zijt, zoo ben ik nu zoo vrij,

Om u in dit *critique* moment mijn directie te geven,

Hoe gy 't stellen moet, om, na verslagen te zijn, het nog te overleven.

Ik onderstel b. v. drie van jelui, of zes,

Zijn sterk door den vyand bezet: wel, dan huurje terstond een kales

En eer zijn paarden de uwe met list om kunnen koopen,

Kan je immers gemakkelijk in je rijtuig je vyand ontloopen?

Of, ik wil eens stellen, je staat te schilderen en houdt de wacht,

En daar komt een vyandelijke scherpschutter aan, met een bril

(want het is nacht);

Je denkt dus: „ik moet uit den weg gaan of ik word omgebracht;”

Heel goed; dan hebje maar subiet, en zonder te dralen,

Het noodige schrijfgereedschap voor den dag te halen

En je schrijft een briefjen van dezen inhoud in je schilderhok:

„Mijnheer de kaptein! neem me niet kwalijk zoo ik van nacht

vertrok;

„'t Is om dat ik met den telegraaph de bedroevende tijding heb

vernomen,

„Dat mijn peetoom de kinkhoest heeft en ik onmiddelijk t' huis

moet komen.

„Ik hoop, dat de temporele absentie van een getrouw trawant

„Geen detriment zal doen aan ons wiegjen (ik meen, het vader-

land);

„Doch zoo de vyand mijn schilderhuis soms in mijn absentie zou

willen slechten,

„Heb ik er mijn geweer in achter gelaten om Zijn Ed. te bevechten.

„Ik verblijf, waarde kaptein van de kavallerie,

„Uw bestendige dienaar en *ami*,

„Ahazuerus, korporaal by de genie.” —

Doch nu wil ik eens veronderstellen,

Dat een bataillon *équarré en échelon* u komt kwellen,

En dat ik, om zoo te spreken, tot u zeg:

Pas de charge! val aan, tot den vyand in 't voetpad leg:

Wel dan roepje maar dood eenvoudig onder 't chargeeren:

„Veel beminde vyand en andere militaire heeren!

„Wy moesten overeenkomen, beiden maar liever om te keeren

„Het is wel eens zoo gemakkelijk voorwaarts te gaan,

„Als wy beiden eerst rugwaarts in de plaats van neuswaarts staan.”

Wat mij betreft, de vyand en ik wy hebben al dikwijls mekaër
bevochten

En militaire lauriedrop in malkanders hairen gevlochten;

— Ofschoon, om de waarheid te zeggen, de reden dat ik nog leef

Hierin alleen bestaat, dat ik nooit, als Leonidas of Gustaaf Adolf,
op het slagveld bleef.

Hoe ouwer ik word, hoe meer ik er van hou, den vrede te bewaren.

En daarom keer ik, wat my betreft, naar mijn huisgoden en dito-
altaren,

En zoo er dan nog anderen blijven, die op 't vechten zijn verzot,

Ik wil niemand in zijn plezier stooren en gun hun dus gaarne dat
genot;

Maar 'k laat aan een ander het commando, net als Nappie in Egypte,

Terwijl hij zelf naar huis voer en in een notedop van een schip te

Toulon arriveerde. Zoo luisterrijk een exempel volg ook ik;

Ofschoon ik geen plan heb naar Toulon te gaan op dit oogenblik.

Ik wensch u allen dus by dezen vaarwel.

Het leven is maar kort, en een kogel bijzonder snel.

Waagt u alzoo, mijn kinderen! niet te veel aan 't oorlogsspel,

Vader en moeder met uw spruiten! weeuwenaar en vrijgezel!

Doch de trekschuit zal juist van wal steken: ik hoor reeds de bel.

Nogmaals gegroet! past op je tellen. Adieu!

Vive la guerre; mais la paix vaut mieux.

DRAMATISCHE POËZY.

DE KOFFIJ-VEILING.

(Treurspel in vijf bedrijven, waarvan het eerste het
vermakelijk nastuk behelst.)

PROLOOG.

Te reciteeren door een acteur met één oog.

Hetgeen mijn oogen hier aanschouwen,
Wel Edele Heeren en Dames en Mevrouwen,
Noemt men gewoonlijk een publick.

Al de sujetten zijn redelijk wel om u te dienen, daar is niemand ziek:
Doch de eerste acteur is ongelukkig uit de stad;
Daar waren UEd. waarschijnlijk niet op gevat.
Wy hopen echter van avond zoo overheerlijk te spelen,
Dat gy, naar verkiezing, u zult kunnen vermaken of wel vervelen,
Naar uw goeddunken, o Edele burglary,
Want wy laten in dit opzicht alle menschen volkomen vrij:
Terwijl de hoofdrol, op algemeen verzoek,
Vervuld zal worden door een stomme-knecht in een zomerbroek.
En tusschen de bedrijven zullen de figuranten
Gemakshalve verschijnen als muzikanten
Het gordijn wordt nu terstond opgehaald.
Het stuk is oorspronkelijk en daarom geenszins vertaald,
Waarin ons 't huislijk leven, waar men uit is, wordt afgemaald.
Het is volgens den auteur, in vier bedrijven,

Waarvan de meerderheid uit drie bestaat, volgens den tegenwoor-
 digen regel van vijven,
 Wie echter vroeger naar huis wil, behoeft volstrekt niet te blijven
 Men stelt zich echter te leur,
 Wanneer men denkt dat men, door vroeger te vertrekken, zijn
 geld terug krijgt aan de deur.

EERSTE BEDRIJF.

(Het tooneel verbeeldt het kledvertrek van mevrouw Dadelpracht met verscheiden ameublementen. Aan de rechterzijde ziet men tusschen twee armstoelen het klooster in Gysbrecht van Amstel, hetwelk men by vergissing na de laatste representatie heeft vergeten weg te schuiven. In 't verschiet is een open raam, dat ons een landschap vertoont, voornamelijk bestaande uit een boom en een populier, mitsgaders versehidene gaten in de wolken.)

EERSTE TOONEEL.

DE HEER DADELPRACHT, *alleen.*

Ik ben hier eigenlijk in de toiletkamer van mijn gemalin,
 Die moeder zou kunnen wezen van een zeer talrijk gezin,
 Zoo wy slechts op eenige kinderen ons konden beroemen,
 Die haar dan natuurlijk mama en my wellicht vader zouden noemen.
 Doch daar wy volstrekt zonder kinderen zijn, zijn onze kinderén
 ook natuurlijk zonder oude lui,
 En geven dus van het papa en mama zeggen tot nog toe den brui.
 Maar met al dat filosofheeren in de metaphysica
 Dien ik wel op mijn tijd te passen, want mijn horologie gaat wat na,
(ter zijde.)
 Vindt het publiek niet, dat het hier zeer naar pomade ruikt en
 valsche krullen,
 Die thands helaas! het hoofd van menige getrouwde vrouw vervullen,
 Doch de beurs ledigen van haar Ed. echtgenoot,
 Die toch eigenlijk degeen is die werkt voor zijn brood?
 Overigens is echter mijn leven zeer plezierig,
 Dit is eigenlijk mijn buitentjen; 't is netjes en toch niet zwierig.

Wy hebben hier een fraaien tuin, benevens paarden en een
 koetsier op stal,
 Van welken laatsten ik echter maar niet spreken zal;
 Want ik rij gewoonlijk 's morgens met de trekschuit naar 't kantoor
 En breng daar mijn dag in speculaties in de colonialen door
 Met mijn compagnon en mijn ouden kantoorbediende,
 Die Charles heet, net als Karel de Tiende,
 En nog geen bril draagt; want ofschoon stekeblind, is hij niet
 Vervolgens met het schuitjen van half vijf, byziende:
 Ga of keer ik terug naar mijn buitenverblijf;
 Doch het wordt nu waarlijk tijd om naar de stad te gaan:
 My dunkt, ik hoor de pendule al twintig minuten over negenen
 Doch hoe dit ook zij: slaan;
 De bel is hier dicht by,
 En ik heb mijn knecht bovendien noodig.
(Hij schelt. De knecht komt.)

KNECHT.

Het schellen mijnheer, was eigenlijk overbodig.
 Ik sta altijd voor de deur, klaar en gereed
 Om u te dienen, gelijk mijnheer wel weet.

DADELPRACHT, *ter zijde.*

Of om te luisteren.

(luid). Loop eens uit al uw macht naar het jagerspad,
 En praai de schuit van negenen; want daar wou ik wel meê naar de
 Je kunt niet missen, als je de schuit voorby ziet varen; stad,
 Want de schipper is ongehuwd sedert verscheidene jaren,
 En, als hij nergens anders is, staat hy gewoonlijk voor de roef.

KNECHT.

Ik geloof niet, dat ik nu verdere inlichting behoef.

(af.)

DADELPRACHT.

Deze mijn knecht is een van de slimste klanten,
 My bekend onder de domestique lijftrawanten;
 Ik liet hem uit Parijs komen omdat hij Fransch verstaat, *(slaat.*
 Waar men thands in menige familie ten platten lande een bluf meê

Zijn boodschappen doet hy doeltreffend en spoedig,
 En voor de kinderen (die ik tusschen twee haakjes nog niet heb) is
 Enfin hy is een kostelijke knecht: hy zeer goedig:
 En dat is tegenwoordig al heel veel gezegd.

KNECET, *komt terug.*

Mijnheer! de schuit en den schipper zijn compliment:
 En sints de spoorwegen is zoo iets als een trekschuit niet meer be-
 De jager en zijn paard hebben zich gisteren verhangen, kend;
 En de schipper staat snoek te visschen, die hij wel nooit zal vangen.
 Om kort te gaan, mijnheer, met de schuit,
 Kunnen wy gerust zeggen: *c'est fini*, of: 't is uit.

DADELPRACHT, *peinzend.*

't Is waar, in mijn alleenspraak, anders genaamd *conversatie*;
 Dacht ik waarlijk niet aan deze moderne innovatie,
 En had ik vergeten, dat men niet, gelijk te voren,
 Zich tegenwoordig kan op reis begeven zonder sporen,
 En dat het breken van de lijn of de val van een paard
 Op een ijzeren wagen noch oponthoud, noch confusie baart.
 Ik dacht aan mijn geluk met mijn gemalin, anders genaamd mevrouw,
 Aan mijn wederzijdsche genegenheid en haar *reciproque* huwelijks-
 trouw,
 En hoe ik, om zoo te spreken, nog eens vader zal zijn in 't verschiet,
 Wanneer een zuigeling ons zijn kinderlijke caressen biedt;
 Doch aan 't verdwijnen der trekschuiten dacht ik, helaas! niet.
 Welaan, Jan! spoed u dan maar naar den koetsier,
 Breng hem terstond met de noodige *équipage* hier;
 En dat hij zich met langen zweep en dikken kraagjas versier,
 En verder met mijn fourgon en twee makke paarden.

KNECHT.

Terstond, mijnheer. — En hier is een brief voor mijnheer, van Naar-
 Waar de telegrafische postkoerier van Amsterdam, den,
 Juist op 't moment in de afgeschafte trekschuit meê kwam.

DADELPRACHT.

Wat een Amsterdamsch koopman altijd onderscheidt

Is zijn ontzachelijke punctualiteit.

In plaats van zijn tijd te verkwisten of te verloopen,
Breekt hy zijn belangrijkste brieven onmiddellijk open;
Ofschoon hy niet altijd te voren weet voor gewis,
Welke van zijn brieven juist de belangrijkste is.
Daarom is ook Amsterdam altijd het puik der koopsteden geweest,
Gelijk men in de vaderlandsche historie van vreemde volken leest.

En zijn hun onze Amstel en ons Y

Geheel geen onbekende plaatsen, geloof dit vrij.
Doch laat ons, na deze nationale uitboezeming, eens lezen,
Wat wel de inhoud dezer missive zou wezen. —
— Welnu! inderdaad een koffij-veiling! op mijn woord,
Ik moet terstond naar gezegde veiling toe, *enfin* ik moet voort;
Terwijl ik, wanneer deze veiling is afgelopen,
De aangekochte koffij natuurlijk voordeelig denk te verkoopen.
Ik schrijf een woord aan mijn compagnon en neem afscheid van
mevrouw Dadelpracht,
Die my, als van zelf spreekt, van avond te vergeefs t'huis verwacht,
Terwijl ons huwelijksbed, omkranst met mirten en populieren,
Van nacht in eenzaamheid bruiloft zal moeten vieren.
Hola Jan!

KNECHT.

Mijnheer, het rijtuig is met koetsier en paarden voor de deur.

DADELPRACHT.

Gy zijt zeer gezwind, naar ik met genoegen bespeur.
Doch ik zou wel eens even den koetsier willen spreken,
En vervolgens van Mevrouw afscheid nemen; ofschoon zulks mij 't
Roep daarom Andries hier zonder tijdverlies, hart zal breken.
En pak vervolgens mijn *chemin de fer*, ook wel geheeten valies.

KNECHT.

Heel goed mijnheer.

(Hij roept den koetsier.)

DADELPRACHT

Wel, Andries, is alles klaar?

KOETSIER.

Meer dan vaardig, mijnheer! en 't is het mooiste spulletjen met
 mekaâr,
 Dat een blindeman zou kunnen zien tussehen Amsterdam en
 Alkmaar,
 De paardjens, mijnheer, zijn zoo levendig als Engelsche hansworsten,
 En zouden terstond met UEd. op hol gaan, hoe zy namelijk dorsten.
 Doch dat is eigenlijk minder; want Andries zit niet voor niet op
 den bok,
 En ZEd. daar zijnde, bennen ze zoo mak als opgezette leeuwen in
 een duivenhok.
 Enfin, eer mijnheer zijn neus maar eventjes kan snuiten,
 Is hy reeds vertrokken en te Naarden geweest en zit hier weêr
 Zoo heeft hy toch waarlijk dubbel plezier buiten.
 Van zijn twee paarden en zijn knappen koetsier.

DADELPRACHT.

Ik ben altijd over uw diensten tevreden geweest; doch hebt gy wel
 gerekend op een lange voyage?

KOETSIER.

Ik heb, net als de Franschen, moed voor alles, mijnheer, of, zoo als
 we 't onder ons noemen, *courage*.

DADELPRACHT.

Is het rijtuig, *enfin* is alles in orde?

KOETSIER.

Mijnheer, alles is pront.

DADELPRACHT.

Dat mag ik hooren: zoo vertrekken wy maar terstond.
 Maar *à propos*, over 't uithalen?

KOETSIER.

Mijnheer, de natuurlijke historie
 Van 't uithalen weten de dieren zoo goed als ik, en dat by memorie;

Want zij kunnen lezen noch schrijven en vragen dus nooit naar een
 Waar ik, als koetsier, de noodige informatie in zoek; boek,
 Doch zy bezitten iets zeer remarquabels, genaamd instinct,
 Hetwelk in die redelooze dieren meer dan de rede in UEd. en
 andere menschen blinkt.
 En zoo zeg ik, by voorbeeld, tot uw paarden, ik meen met mijn
 toomen: rechts of links af:
 En zij doen terstond het tegenovergestelde van 't geen ik niet
 hebben wil, en dat op een draf.

DADELPRACHT.

Genoeg! hul uw hoofd thans in castoor, anders genaamd bever.

KOETSIER.

Om je de waarheid te zeggen, mijnheer, had ik liever een glaasje
 Tegen de morgenlucht; doch altijd met UEd. verlof. jenever,

DADELPRACHT.

Heel goed! schuur thans UEd. piek, of volgens de Engelsche
 dictionnaire:
be off. (KOETSIER *off.*)

DADELPRACHT, *alleen.*

Mijn hart voel ik thans, gelijk een bloem in den dauw, door ver-
 scheiden emoties begoten,
 Nu het afscheid gemaakt van de vrouw, door my gehuwd te
 Voorschoten,
 Terwijl zy den volgenden morgen, reeds aan den Leydschen dam
 My tracteerde aan 't ontbijt op mijn eersten getrouwden boterham.
 Hoe zal ik mijn gevoel, anders genoemd sentimenten, behendig
 genoeg kunnen bedekken,
 Om geen tranen op haar kinderloos gelaat of iets dergelijks te
 verwekken?
Enfin, de man is heer van de schepping, wat de Franschen noemen
 sinjeur;
 Spelen wy derhalve thands de rol van een man en geenszins van
 Doch zy nadert. een acteur.

KNECHT.

Mijnheer! mevrouw wenscht U te spreken.

DADELPRACHT.

Laat ons dan zonder complimenten het ijs des afscheids breken.

KNECHT, *stil tegen mevrouw.*

Mevrouw! zeg vooral niet dat ik u dien brief gaf.

MEVROUW, *ter zijde.*

Reken op de bescheidenheid eener vrouw,
Die u gewis zal beloonen voor uw vaardigheid en uw trouw.
De brief is veilig, wees daar zeker van, in mijn handen.

DADELPRACHT.

O pronk- en puikjuweel der vereenigde Nederlanden,
Met uw corresponderende armen en handen,
Hoe zijt gy nog zoo laat *en négligé!*
Deel my het het geheimzinnige van dit raadsel meê.

MEVROUW.

Helaas!

DADELPRACHT.

Helaas? wat beteekenen zulke interjecties,
En van uwe fraaie stem zulke melancolieke reflexies?
Ben ik niet dezelfde steeds, die eerst naar u vrijen en vervolgens u
trouwen kwam
Dezelfde hier, gelijk vroeger te Voorschoten en vervolgens aan den
Leydschen dam?
Wat deert u toch, mijn beminde schat, en mijn duifjen?

MEVROUW.

Helaas! een vrouw zonder haar huwelijksman is gelijk een volant
zonder kuifjen!
De brief van Naarden kwam dezen morgen eerst aan;
Doch de slapeloosste nacht heeft hy my reeds doen ondergaan,
Benevens onderscheidene cauchemaren en droomen,
Die als molensteenen op het hart van uw gade zijn gekomen.
„Waarom,” riep ik in mijn echtelijk verdriet. niet.
„Ruk ik thands mijn haren niet uit, of verstrueer ik mijn nagel

- „Of word ik, gelijk Camilla, niet dood gestoken
 „Door een broër, met wien zy zoo even nog familiair had gesproken?
 „Waarom steek ik mijn getrouwde hand niet in 't vuur als Mucius
 „Of mijn zwaard in mijn eigen als Cato van Utica? Scevola,
 „Waarom....”

DADELPRACHT.

Lieve Euphemia, gy zijt buiten u zelve,
 Dus de Romeinsche geschiedenis *à propos* van een reisjen naar
 Naarden op te delven.
 Doch op wat wijze, verklaar my dit, overdierbaar lief!
 Bekwaamt gy kennis aan dien onzaligen particulieren brief?

MEVROUW.

Helaas! ik hoorde zonder te luisteren, terwijl zoo veel anderen
 luisteren zonder te hooren.
 Ik stond by geval achter ginds beschot of liever klooster, en zoo
 trof die treurmaar mijn ooren,
 En zag ik ten duidelijksten mijn onzalig en verlaten lot
 Van achter dat klooster, of liever dat kloosterachtig beschot.
 Thans ga ik in de voorkamer een tapijtwerk borduren
 En wederom ontrafelen in de nachtelijke uren,
 Gelijk eertijds Ulysses of liever Penelopé,
 Ofschoon man en gade eigenlijk één zijn en diensvolgens geen twee.
Enfin, ik zal miserabel zijn, dierbare schat!
 Tot dat UEd. terugkeert, zonder, als ik hoop, kou te hebben gevat.

DADELPRACHT.

Zooveel blijken van huwelijksliefde in de daad,
 Stellen zelfs een Amsterdamsch koopman geheel buiten staat
 Het afscheid van zijn gemalin verder te rekken.
 Ik moet terstond van hier, of, met andere woorden, vertrekken.
 Vaarwel.... nog eens.... vaarwel! adieu, Euphemia!....

MEVROUW.

Helaas! mijn leed

Is onbeschrijfbaar.... vaarwel!

DADELPRACHT

Nogmaals adieu! — Andries, is alles gereed?

KOETSIER, *van buiten.*

Mijnheer, de paardtjens loopen reeds om zoo te zeggen,
Als twee honden, die in de verte een been zien leggen.
Doch, als paarden betaamt van opvoeding en fatsoen,
Durven zy het natuurlijk zonder Mijnheer niet doen,
En staan ze dus hier te wachten als geduldige lammeren,
Tot UEd. en Mevrouw gedaan hebt met jammeren.

DADELPRACHT.

Vaarwel voor 't laatst, Euphemia!

MEVROUW.

Helaas! zy hoort u niet; zy is sprakeloos.

DADELPRACHT.

Vaarwel!

Ik retourneer ten spoedigste, anders genaamd snel.

TWEEDE TOONEEL.

(Het tooneel verbeeldt een fourgon.)

KOETSIER.

Mijnheer! hier ziet UEd. voortreffelijke haver;
En een halfuur verder zouden uw paarden zich kunnen vergasten
aan klaver.

DADELPRACHT.

Andries! spreek my nu niet van paarden of klaverzaad,
Als ik aan Mevrouw denk, heb ik het waarachtig te kwaad.
Leg my dus de zweep nogmaals op de paarden,
En breng my ten spoedigste terug van de veiling te Naarden.
Inmiddels zoek ik mijn troost in een zoeten slaap
En steek gy uw pijp op, getrouwe en waakzame knaap!

KOETSIER.

Dankje, Mijnheer. Ik heb hier een pijpjen tabak,
Zoo goed als de Koning zijn hand ooit in Z. M. mond stak.
En zoo je nu niet met de équipage te Naarden bent,
Eer je nog droomt dat je in slaap valt, zeg dan maar dat Andries
zijn paarden niet kent.

TWEEDE BEDRIJF.

EERSTE TOONEEL.

(Een Kamer.)

KAMENIER, *alleen.*

Mevrouw schijnt den gandschen morgen aan haar toilet te besteden
 En valt zich zelve gestadig met alleenspraken in de reden,
 Terwijl ik by my zelve overpeins wat de reden toch wezen mag,
 Dat ik mijnheer Dadelpracht zoo plotselings verdwijnen zag
 Met Andries, den beminde van uw onderdanige dienaars, en de twee
 Isabellen,
 Die net zoo heeten als ik alleen, en mekaêr altijd in 't meervoud
 Dat alles dient voor my nog te worden opgelost, verzellen.
 Zoowel als die brief, zoo geheimzinnig hier gebracht met de post.
 Doch daar ik Mevrouw hoor schellen, moet ik terstond van hier,
 Want het publiek ziet altijd een kamenier,
 Die oplettend haar plicht betracht, met veel plezier.

TWEEDE TOONEEL.

(Het kleêdvertrek van Mevrouw Dadelpracht.)

MEVROUW, *tegen Kamenier.*

Helaas! ik ben nu wel verplicht, mijn weduwelijke eenzaamheid
 Door eenige variatie op te vroolijken, beste meid!
 En my te verstrooien met gezelschap en andere gasten:
 Ik zal u derhalve met de invitaties belasten.
 Een bal is te fatigant; doch een theeparty
 Of conversatione is iets dat zeer gezocht is in de Maatschappij.

KOETSIER, *komt binnen.*

Ik kom thands met voorzichtigheid u berichten, Mevrouw,
 En zonder u ongerust te maken, dat gy u gerust kunt steken in de
 Aangezien er thands volstrekt geen nood is, rouw.
 Dat de heer Dadelpracht altemet niet dood is.
 Zoo men ten minste in 't water vallen, verdrinken en naderhand
 Met den naam mag vereeren van overlijden. finaal overrijden

MEVROUW.

Helaas! wat zegt gy? — Dus buiten verwachting te worden beroofd
Van een egâ, zoo teeder bemind!

KOETSIER, *stil tegen Kamenier.*

Heb jy dat ooit geloofd?

KAMENIER.

Neen, en zy ook niet; — doch is Dadeltjen waarlijk in 't water
overleden?

KOETSIER, *stil.*

Mondtjen dicht, zeg ik — (*luid.*) Ach! ach!

MEVROUW.

Ik wenschte, dat het gisteren of morgen was. Het heden
Is my als de ballast van een zinkend schip, hetwelk
In een zeeslag naar den kelder gaat. De kelk,
De bittere beker van mijn onheil doet my stikken onder het drinken!

KOETSIER, *stil.*

Niet als ze met mijnheer de Luitenant eens mocht klinken.

KAMENIER, *stil.*

Mondtjen dicht, zeg ik nou.

MEVROUW.

Trouwe paard- en fourgonnener, is er hier geen bidder in de
buurt?

KOETSIER.

Neen, Mevrouw! maar wel iemand die vlugge speelwagentjes ver-
Waarmeê ik naar 't naaste dorp voor een bidder kan rijden, huurt,

Eer UEd. tijd heeft om een pen te versnijden

Om....

MEVROUW.

Om wat te calligraphereen.

KOETSIER.

En om 't overlijden

(Zy wou wel dat het waar was) van wijlen den heer Dadelpracht
Te communiqueeren aan UEd. en zijn familiair geslacht.

MEVROUW.

Helaas! Wat zal dat in geheel Nederland een consternatie wezen,
Als zy in de Haarlemmer courant die finale annonce lezen!

Een man, die zich in de huislijke mitsgaders menschenwaereld zoo
verdienstelijk heeft gemaakt!...

Ik ben zeker, dat nu de dood zijn zoo stevige leven heeft geslaakt,
Men het gemeentebestuur niet zal kunnen beletten,
In zijn vervoering den overledene op te doen zetten.

By gelegenheid, dat de Schrijver my, op Highgate zijnde, het voorgaande fragment
voorgelezen, en ik hem gevraagd had, waar al die dwaasheid nu op neer zou komen,
bekende hy my, zulks niet te weten, als hebbende die tooneelen maar volgens den
luim van 't oogenblik, en zonder bepaald plan, nedergeschreven. Ik betuigde mijn leed-
wezen hier over, en spoorde hem ernstig aan, te beproeven, of het hem niet mogelijk
zou zijn, een schets van een drama of ander dichtstuk op te stellen, waarin (al mocht
voor 't overige het geheel zoo ongerijmd en fantastisch mogelijk zijn) zich voor 't minst
eenige orde en regelmaat bevond, en die schets dan uit te werken. Hy beloofde my, te
beproeven of hy aan mijn verlangen kon voldoen, en werkelijk gaf ons gesprek ge-
boorte aan den „korten Inhoud” van een nieuw drama, in hetwelk de tooneelen uit het
vooraangaande fragment eenigszins gewijzigd hadden kunnen worden opgenomen, doch
welk drama hy niet verder bracht dan tot op de helft van het Eerste Tooneel. Toen
schijnt hem de lust ontzonken te zijn; misschien hinderde het hem, dat het hoofd-
denkbeeld van het drama niet nieuw was; misschien ook zag hy geen kans, om, ge-
durende vijf bedrijven, in denzelfden trant voort te schrijven, zonder zijn dichtluim te
verliezen en zijn lezers te vermoeien. Het kan zijn, dat hy gelijk had in het niet toe-
geven aan wat misschien een onbillijke eisch van mijne zijde was. In elk geval wil ik
het fragment van deze tweede proeve ter verheerlijking van 't huiselijk geluk van den
heer Dadelpracht niet aan den lezer onthouden. — Zy overtreft, in mijne schatting de
eerste nog in uitgelezen dwaasheid.

v. L.

ALTIJD IN DE CONTRAMINE.**KORTE INHOUD.**

Eerste bedrijf. — Het landhuis van den Heer Dadelpracht. Conversatie tusschen hem, zijn knecht, koetsier en huisvrouw.

De kamenier zoekt Mevrouw te wikkelen in een minnehandel met zekeren Luitenant der kurassiers.

Het tooneel verandert in den fourgon van den Heer Dadelpracht. Gezegde verliefde makelaar bedenkt onder 't rijden, dat gezegde Luitenant in zijn absentie zijn vrouw wel zou kunnen van 't spoor leiden en zendt daarom zijn koetsier terug om zijn vrouw te verbieden, gezegden Luitenant bij zich te ontfangen. De koetsier keert naar huis met het achterste gedeelte van het rijtuig, terwijl Mijnheer met het voorste gedeelte voortrijdt!

Tweede bedrijf. — De koetsier komt t'huis; doch is wijzer dan zijn heer, en begrijpende, dat de vrouwen, van Eva af, altijd in de contramine zijn, verbiedt hy uit naam van Mijnheer aan Mevrouw, op Mijnheers rijpaard in de geut te rijden.

Mevrouw, alleen gebleven, verwondert zich over het zonderlinge verbod van Mijnheer. Zy beklagt er zich over tegen haar kamenier, en, haar trek tot het verbodene niet kunnende bedwingen, laat zy het paard van stal halen. (Dewijl echter de eerste acteur, die de rol van 't paard vervullen moest, ziek of weg is, wordt, in plaats van een paard, een groote Newfoundlander gehaald, waarop Mevrouw in de geut gaat rijden.)

Derde bedrijf. — De zuigeling van Mevrouw, een veelbelovende knaap van drie maanden, houdt een roerende alleenspraak om het gemis van Mama, en den honger, dien hy heeft.

De kamenier en de knecht troosten het kind met een Deventerkoek.

De Luitenant komt, is verwonderd Mevrouw niet te vinden en gaat haar opzoeken in de geut.

Vierde bedrijf. — De Luitenant ontmoet Mevrouw in de geut en doet haar een liefdesdeclaratie. Mevrouw, welke het rijden zeer veramuzeert, gelast hem, uit den weg te gaan. Hieraan niet gauw genoeg voldoende, wordt hy overreden en bijt hem de Newfoundlander een stuk van zijn neus af.

De hond begint de katten na te jagen, en eindigt met Mevrouw van boven neêr te gooien, gelukkig in een doornenhaag, waardoor de val gebroken wordt.

Vijfde bedrijf. — Mijnheer komt t'hnis, vindt den Luitenant zonder neus en Me-

vrouw veel hebbende van een stekelvarken, den zuigeling ziek van 't koek eten en alles in rep en roer. Zich informeerende, verneemt hy van den koetsier de toedracht der zaak en wenscht zich zelve geluk, dat zijn bevel niet stiptelijk is uitgevoerd.

EERSTE BEDRIJF.

EERSTE TOONEEL.

DE HEER VAN DADELPRACHT, *een geretireerd Makelaar*; SOPHIE.

VAN DADELPRACHT.

O gezellige slaapkameraad van mijn jeugdig buitenleven,
 (Want dit is het tweede jaar, dat wy uit de stad zijn gebleven)
 Overmorgen wordt het net een dag of drie
 Dat ik vandaag u aan mijn hart druk, veelbeminde Sophie!
 Prachtig pronkjuweel van de gehuwde schepping!
 De schoonste klapprozen zijn gedoemd ter verleppling;
 Doch gy zijt een Phoenix, Mevrouw,
 (Die ik voor al de klapprozen niet geven zou.)
 Altijd even jeugdig en bevallig en voor uw leeftijd nog zoo **gaauw**,
 Met oogen, die als de gepolijste spiegels by de Romeinen,
 Of de glimmende knopen van een liefhebberyknecht, in 't donker
 schijnen.
 Ja, Cleopatra had Julius Caesar (van wege *l'amour*) in hare macht,
 Doch UEd. heeft by voortdoring tot slaaf en echtvriend den Heer
 Julius Dadelpracht.
 Ach! zoo ik nog iets in 't leven mocht begeeren,
 't Ware, u nogmaals voor de eerste reis te kunnen verépouseeren.
 Als ik u zie, zoo denk ik dat mijn huis op een bloempot gelijkt,
 Waar een prachtige roos van buitengemeene schoonheid in **prijkt**,
 En, zoo ik de teugels van mijn verbeelding liet schieten,
 Dan ware de tuinman reeds hier om u te begieten.
 Wat geeft ik met zoo'n lot uit de loterij om 's levens nieten!
 Zoo'n schat voor iemand, als ik ben, min of meer oud,

En wiens *chevelure*, als men die op de keper beschouwt,
 Machtig veel heeft gekregen van peper en zout,
 Is, vooral omdat ik daarby nog rijk ben, geen wissewassie.
 't Is California, gemultipliceerd met huwelijksliefde en kuische
 En daaraan, o levenszorgen, ver van hier! passie.
 Ik neem, als een Arabische Phoenix, die van zijn renten leeft, mijn
 En onbekommerd met *un parfait amour* pleizier
 Verblijf ik uw echtvriend en getrouwe koekeloer.
 O, veradoreerde Sophie!

SOPHIE.

Dadelpracht schei er uit.

Van uw liefelijk mingekeel is 't betoverend geluid
 My precies gelijk het amoereux lente-tierelieren
 Der nachtegalen en andere muzykale dieren,
 Die ik van tijd tot tijd in den Heer van Aken zijn menagerie,
 Of wel in 't opgezet Muséum te Leiden zie,
 Doch bescheidenheid, mijn Heer! is het hoofdsieraad onzer *sexe*
 En mijn wangen worden zoo rood als bloed.

DADELPRACHT.

Ach Sophie! bedek ze

Met een zakdoek: kerkelijk ingezegend vermiljoen!
 Permitter mijn echtgloed ze te vergezellen met een kus, anders
genaamd: zoen.

SOPHIE.

Schei uit, minzieke makelaar, verliefde Amsterdamsche Cupido....
 Doch 't is tijd voor mijn zangles. (*Zij zingt.*) Do, re, mi, fa, sol, la,
si, do.

DADELPRACHT.

Hou me vast: o hemel! dit brengt my geheel van mijn koers
 't Is net als de psalmwijzen van den ouden Heer Tours.
 Dit hemeisch maatgezang dit melodieus fol de rol de roldie
 Is sprekend de gewezen Componist, de heer Mendelsohn

DIDAKTISCHE POËZY.

KORT BEGRIP DER ROMEINSCHE HISTORIE.

Neque haec non evenerunt.

De Romeinsche Historie

Is een buitenkansje voor iemand zonder memorie,
Die vaak reeds vergeet,
Eer hy 't nog half weet,
Hoe Romulus eigenlijk heet.

Dit laakbaar treurspel

Eischt wijders een taai zenuwgestel
Of men voelt zich by de eerste bel
Reeds niet al te wel,
En, als 't scherm opgaat, totaal van zijn stel.

Het tooneel verbeeldt namentlijk een duel, —

Of, zoo gij wilt, het misdadig sneuvelen,
Op zeven heuvelen,
In een broedermoord,
Van één hunner, die natuurlijk smoort —
En dat wel aan de stadspoort —
Tusschen een paar tweelingen

Die het levenslicht te gelijk ontfingen

En certijds geärmd naar dezelfde borst gingen,
En schoon zy van honger dikwerf scheel keken,
Echter frappant op malkaër geleken,
De één vooral — sints, helaas! bezweken —
Die hier met zijn broeder den draak komt steken,
En, in gedachte, haasjenover speelt met den stads wal,

„'t Geen UEd.," herneemt Romulus, „in alle geval
 „Siamees! — of zijt gy mal,
 „En is uw respect voor my, als stads-burgemeester, niemendal? —
 „Geen tweemalen hervatten zal.
 „Sta dus maar even pal;
 „Zoo wy nu al
 „Het jachtroer in den grond verstonden,
 „Hadt gy er al „hagels" gaauw uw lijk in gevonden,
 „Maar by gebrek aan brood,
 „Ik wil zeggen lood,
 „Maak ik u, by deze, op mijn manier maar dood."

Het eenig antwoord, dat Remus nu overschoot,
 Was, volgens Niebuhr, „sakkerloot,
 „Hoe afgedraaid snood!
 „Nu ben ik, net als Semiramis en Poot,
 „Insgelijks van mijn leven ontbloot,
 „In 's aardrijks sch....oot....
 „Maar een ezel st..oo..o..oot...."
 Ziedaar, zegt Niebuhr, wat in de geschiedenis
 Van dit merkwaardig antwoord voorhanden is.

En dit zijn nog maar de wittebroodsweken
 Van een geschiedsverhaal, dat de menschheid doet verbleeken,
 Of 't moeten menschen zijn in de maan,
 Of onmenschen, die geen hart in hun kalfsborst hooren slaan.
 Dit droevig sterfgeval
 Is nog niemendal
 By 't geen aanstonds volgen zal,
 Waar Brutus namentlijk de onthoofde krullebollen
 Van zijn ontslapen stamhouders voor zijn vadervoeten ziet rollen,
 Daar hy aan hun kermen zich volstrekt niet stoort
 En zich Oostindiesch doof houdt, ofschoon hy heel goed hoort;
 Zoodanig heeft hy zijn gevoel van ouwen heer vermoord!
 O! bloedrood beul en vader! wy kunnen u wel missen
 In de Romeinsche en Algemeene geschiedenissen,

Ja, Consul-Generaal, van ontaarde memorie,
 Wat my althands betreft, zelfs in de Natuurlijke Historie.
 Daar ontstaat een wapenstilstand in 't menschelijk bloed,
 Als men onder 't lezen zulke gruwelen ontmoet:
 Het vaderhair stijgt een vader te bergen,
 Of een vader moet kaal zijn, dus de natuur te zien tergen!
 Het ouderlijke hart krijgt kippetjensvel.
 En vraagt: „Ben ik soms, by abuis, in 't wassenbeeldenspel?
 Dat komt er, helaas! van,
 Als men denkt dat men buiten een koning kan.

Het snood assassinaat
 Van Caesar in den raad,
 Dat dien onverlaat
 Van een twééden Brutus alles behalve mooi staat,
 Maakt een gevoelig mensch óók kwaad,
 Dat ondankbaar verraad! —
 Doch de fiksche soldaat
 Nu dat zijn taptoe slaat,
 En dat hy ziet dat hy 't hoekjen om gaat,
 Houdt zich byzonder cordaat.
 Terzijde zegt hy, half in zijn hoed:
 „Caesar, jongelief, hou je goed,
 „Julius, daar het toch zoo wezen moet,
 „Voor al geen hazenbloed.”
 Maar naauwlijks ziet hy Brutus, of hy uit —
 Terwijl hy een traan inslikt en overluid
 Voor de laatste maal zijn neus in zijn toga snuit —
 Dat onvergetelijke: „*Tu quoqué!*”
 Als of hy zeggen wou: „Doe jy ook meê?
 „Wel foei, dat's al té!”
 Hierop steekt hy, net als Snoek,
 Zijn hoofd in zijn omslagdoek,
 En geeft, naar men in Rollin leest,
 Eigentlijk op die manier den geest.
 Hy kan nu met Rollin zeggen: „Ik ben er geweest.”

Maar had Caesar in plaats van te sneven,
 Aan zijn gemalin gehoor gegeven,
 Dan kon Caesar nog van zijn renten leven!

Op mijn woord! daar is
 In die weergaesche geschiedenis
 Niets dat niet hartverscheurend is.
 Behalve, evenwel, dat lieve meisjen,
 'k Wil 't kwijt zijn of 't Lactantia was of Lijsjen,
 Maar ik voel dat ik bloos,
 Op den naam van die lenteroos,
 Die een gespeend vader in prison aan de borst verkwikt,
 Tot de bejaarde zuigeling hikt
 In 't gulzig zuigen, en zich verslikt.
 Dit is een van de weinige oasissen, 1)
 Die een historisch reiziger verfrisschen
 In deze historische wildernissen,
 En, zoo hy by geval van speenen iets weet,
 Wou hy wel dat zy 't voor lastige zuigelingen nóg deed,
 Vooral als er geen pap in huis is
 En de bakker om 't hoekjen niet t'huis is.
 Doch onder 't algemeen „moord” roepen en „brand”,
 Van dees Jobsbode, met zijn bebloede Staats-Courant
 In zijn afgekapte hand,
 Is er toch één passage potsierlijk amusant,
 En daar ik my altijd om dood heb gelachen;
 Ik meen, als Cornelia, de moeder van de Grachen,
 Die famielje, weet ge, daar de Keezen zoo op prachen,
 Hare vieze snotknaapjes in hun morsige kleëren,
 Die op school malkaer niet als kattedwaad leeren,
 En 't gezang van den ondermeester reeds mineeren,
 Aan een juffrouw uit Campania, die by geval komt dejeuneeren,

1) Zooveel had de Schoolmeester nog van 't Grieksch onthouden, dat hy ten minste geen *oasen* schreef, als onze hedendaagsche poëten doen. De man zou 't woord ook niet verstaan hebben.

Voor juweeltjens aan wil smeeren!....
 Als men niet wist wat een keezenfamielje was,
 Zou men 't niet gelooven ofschoon men 't las
 Doch keezen zijn honden, al willen zy 't niet weten,
 En dus natuurlijk van 't hondtjen gebeten.

Aan den maagdenroof
 Was, naar ik geloof,
 Weinig of niets te doen;

Daar moet een juffrouw zijn in iedere famielje van fatsoen
 En 't huiselijk leven onder de Romeinen
 Had, al gauw, zonder 't verschijnen
 Van eenige vrijsters en maagdelijnen
 (Uit de fraaie sexe, gelijk van zelf spreekt,) moeten kwijnen.
 Doch dit, zooals ik zei, is, naar ik geloof,
 Het eenige excuus voor den zoogenaamden maagdenroof.
 Want 't was anders alles behalve *comme il faut*,
 De buurt quasi op „twaalf blaadtjens en Lotto
 „En naderhand een spulletjen Domino
 „Met een keteltjen Bisschop of een glaasjen Curaçao,
 „En, tot slot, misschien, Patertjen langs den kant, of zoo,
 „Familiaar” te inviteeren
 En — terwijl de Heeren
 Zich in 't lottospel amuseeren,
 Of, voor 't eerst, rooken probeeren
 Uit uw vreemde lange pijpen,
 En 't Sabijnsche brein zich gek zitten te slijpen
 Om die uitheemsche dubbele negens te begrijpen,
 En met hun rug aandachtig naar 't „Patertjen” toe staan —
 Dan de kat in den donker te knijpen,
 En met de spinnende poesjes uit poeieren te gaan,
 Dat stond u, *qua* Sabijn, toch ook niet aan?
 't Was althans heel hatelijk voor de bloedverwanten,
 Dat koekeloeren vooral van egaës en galanten.
 Doch de kuikentjes, naar Stuart beweert,
 Waren er nog al gauw onder geresigneerd;

Wat is er, dat de jeugd, als ze wil, niet gaauw leert?

Na dato was er om dezelfde maagdelijnen,
 Tusschen de hanen van de Sabijnen
 En de Romeinen,
 Die haast geen nagels meer hadden van spijt,
 Nog byna een bloedige strijd,
 Maar het werd nog te goeder tijd,
 En met veel tegenwoordigheid
 Van geest, door de kippetjens bygeleid.
 De schoone sexe, zoo als Niebuhr zeit,
 Raakt de klus zoo zelden kwijt.

Daar is in de Romeinsche Historie veel,

Waar ik met Niebuhr over 't geheel

Volkomen ja op zeg

En dat ik dus, net als hy, ter zijde leg;

Maar hy snoeit wel al te veel weg:

Zijn laatste editie behelst, naar ik meen,

Den band en den tytel alleen.

Zoo dit het geval met onzen Wagenaar was,

Geloof ik, dat ik dat sprookjen nog eens las.

NATUURLIJKE HISTORIE VOOR DE JEUGD.

INLEIDING.

In mijn Natuurlijke Historie voor jonge lui,

Maak ik met opzet geen gewach van de regenbui,

Om dat kinderen in Holland zelfs familiaarder zijn

Met den regen dan wel met den zonneschijn.

Ik heb my dus liever daartoe willen bepalen,

Om hun iets nieuws uit het beestenspel der natuur te verhalen.

Iets, waar een ander ('t is me 't zelfde of hy dood is dan leeft)

Zijn Natuurlijke Historie geen hand water bij heeft.

Doch dit is juist het laken,
 Waar ik een rok van voor de Natuurlijke Historie wil maken.
 By voorbeeld, aangaande een dier zijn instinct!
 Waarom een ezel, die dood is, niet drinkt,
 Of waarom, als 't je blijft, een hond dadelijk stil
 Blijft staan, zoo dra hy niet langer loopen wil.
 Waarom een haas, die in 't duin loopt, het land heeft aan een jager,
 En een runderhaas daar-en-tegen, of een gebraden speenvarken,
 aan een slager.
 Voorts wil ik de jeugd attent maken op een beest zijn overleg:
 Want immers ging die mopshond te Kampen voor 't vuur uit den
 Op zijn volharding by zijn beroep: weg?
 Of zat niet Van Rijn ¹⁾ soms dagen lang op een stoep?
 Op de naarstigheit van zoo menig dier,
 By voorbeeld, zoo iemand als een mier:
 Op de beesten hun eigendommelijken aart;
 — Of waarom is een oud beest zoo bejaard?
 En een dood beest in den regel zoo bedaard?
 En met meer dergelijke belangrijke zaken
 Zou ik wenschen hen bekend te maken,
 Daarom geef ik nu dit boek
 In uwe hand, en verzoek,
 O jeugd en kinderen!
 Dat niets u in 't leeren moge hinderen.

Ontbreekt voorts aan dezen of genen regel sonderwijlen een voet,
 Anderen hebben er zoo veel te meer; dat 's door elkanderen goed.

DE LEEUW.

Een leeuw is eigenlijk iemand,
 Die bang is voor niemand.
 Zijne oogen en zijn neus

¹⁾ Een beroemde New-Foundlander, voor ruim 25 jaren te Leyden zeer bekend.

Zijn grooter dan die van een reus;
 En zijn muil
 Is een ware moordkuil;
 Met zijn klaauw
 Is een leeuw geweldig gaauw;
 Met zijn staart
 Gooit hy een schutter van zijn paard;
 En met zijn tanden
 Durft hy de heele schuttery wel aanranden.
Enfin, hy is altijd het verscheurendste beest
 Onder de dieren geweest.
 Onlangs heeft hy immers in Londen
 Nog een juffrouw verslonden;
 Doch, nu ik my bezin,
 Was hy het niet: het was de leeuwin.

De leeuw wordt viervoetig geboren:
 Twee van achteren en twee van voren;
 Of, volgens anderen, twee aan zijn rechterhand:
 En de twee anderen aan dezen kant.

De leeuw zijn gemalin
 Is mevrouw de leeuwin,
 En de jongelui, zoolang zy zich met de borst behelpen,
 Noemt men gewoonlijk: welpen.
 Gouden leeuwen en leeuwen van hout,
 Mitsgaders de Hollandsche, worden heel oud;
 Men ziet ze nog wel op uithangborden en schilden, doch zeldzaam
 in 't woud.
 Komt ooit een ware leeuw rechtstreeks op u aan,
 Dan is 't beste om maar regelrecht uit den weg te gaan;
 Doch niet als hy opgezet of dood is;
 Daar er in dat geval volstrekt geen nood is.

DE OLIFANT.

„Onze wieg,” zegt een Oostindisch Olifant,
 „Staat gewoonlijk in ons geboorteland,
 „Net als die van mijn Afrikaanschen bloedverwant,
 „En we zijn beiden twee beesten uit den deftigen middelstand;
 „Want aan *edele leeuwen, tijgers royal*, en adellijken in dien trant,
 „Heeft men in onze famielje reeds van kindsbeen af het land.”

— Als of een naturalist,

Die zijn vak kent, dit niet wist! —

„Waarschijnlijk,” vervolgt hy, „omdat wy op de jacht
 „Wel eens door hen worden omgebracht,
 „En hen dus niet van de voordeeligste zij leeren kennen.”
 Gelukkig, o jeugd! dat wy dat niet bennen!

Als een olifant een ijsbeer of gild-os ontmoet,
 Vraagt hy doorgaands aan Van Aken, „Wat is dat voor kleingood?”
 Omdat hy zelf zoo groot is; want op zijn voorzaten zag men, in
 vroeger tijden,
 Immers heele krijgsbenden in een kasteel naar 't leger rijden.

Doch niets, helaas, is bestendig op aard:
 Diezelfde krijgslui rijden thans meer te voet of te paard!

Zoo men aan den schijn alleen het oor wou leenen,
 Vroeg men licht: „Heeft menheer het water ook in de beenen?”
 „Want wáár is eigenlijk 't onderscheid tusschen zijn kuit en
 zijn scheenen?”
 „Doch,” antwoord de opzetter van 't kabinet te Weenen,
 „Hy scharrelt er met allebei toch nog al kras overheenen,
 „En dat in een Oostindisch moeras,
 „Weêr of geen weêr, door 't hemelhoogste gras:
 „Of 't iemand van menheer Van der Hoop zijn harddravers was:
 „En toch betaalt hy jaarlijks zeker
 „Voor zijn winterhielen zooveel niet als gy, aan den stadsapteker.”

Doch niet alleen is een olifant

De kolossaalste viervoet op 't vaste land,
 (Zoo gy den *basilosaurus* ¹⁾ uitzondert, of sprakelooze wallevisch,—
 Ook een buitenkansjen voor een baker, en de corpulentste van alle
 Hij is bovendien begaafd met een uitmuntend verstand, visch).
 En voor zoo'n zwaar zoogdier, zoo buitengemeen by de hand,
 Meer dan de slankste minister, diplomaat-aspirant,
 Of politiek prestidigitateur calminant,
 Onder zijn lichter natuurgenoeten in de staats-courant,
 Die *sub rosa*, een reus by de staart van een os is, —
 (Behalve dat hy er de zwaarste zesponders meê licht van 't affuit,
 Voor de grap een pomp er van maakt of een spuit,
 En er in de menagerie de vetkaarsen meê snuit)
 Blaast hy immers regulier onze kindersprookjes uit,
 Speelt een *sans-prendre* op de diatonische fluit,
 Vangt zoo vlug een vlieg of een vijfjen, als een bedelaar een duit;
 Zoekt, op 't kantoor, een ongelukkige zesthalf in een zak schellin-
 gen uit,
 En smeert er een ouwen heer, daar hy een puist aan heeft, onge-
 manierd meê den huid;
 Pakt hem by zijn gepocierd schorseneeltje, of zijn glimmende
 knoopen,
 En *ketent Heemskerkjen aan 't hart*, dat zijn oogen er van over-
 loopen;
 Trekt er vervolgens een halfjen „groenlak” voor u of zijn eigen
 meê open,
 En komt deftig zijn „zoute bolletjen” in uw glaasjen doopen.
Enfin, met zijn pachydermateuse snuit
 Voert onze proboscideeaansche guit
 Allerlei antediluriaansche snakerijtjens uit.
 Als hy echter netelig wordt, zendt hy, helaas! zijn hoeder
 Er wel eens *ad patres* meê, of naar zijn moeder,
 En stort hem dus op een ontijdige baar;
 Want, zoodra hy 't land aan u krijgt, zijt gy in doodsgevaar.

1) *Basilosaurus*. Zie over de *Cetacea* in 't algemeen: „Brand's Megatherium,” „Owen's Zeuglodon,” en vergelijk ons populair volksspel: „Jonas in de Wallevisch.”

Als gy dus, by geluk, eens onder zijne *voeten* mocht belanden,
Zeg dan maar „menheer, mijn leven is in uwe *handen*.”

Doch de zwartste bladzijde in een olifant
Is, dat hy strikken voor zijn natuurgenoooten spant,
En, zonder een bos op zijn wangen,
Zich niet schaamt zijn naasten te helpen vangen.

Een museum voor de geologie, alias, kennis der aard —
Zijn leêg hok in een gewezen dierengaard, —
Of wel 't afgebroken spel van professor van Aken,
Is nog altijd de beste manier om hem te genaken;
Of men moet van een olifant zijn halsvriend willen maken,
Waardoor zoölogische Jonathans wel eens aan 't sneuvelen raken.

Gelukkig dat de Natuurlijke Historie aan ieder beest
Zijn specifieke zwaarte geeft en eigenaardige leest:
Of wat werd er van menschen in hun ledekanten
Als vlooien 's nachts zoo zwaar en zoo groot waren als olifanten?
Voor zoo'n natuurmysterie staat 't kloekste brein stok stil,
Net als een horlogie van bordpapier, dat niet langer loopen wil:
Als wy trouwens zulke Gordiaansche knoopgaatjens willen
denoueeeren

Dan zijn wy allen nog maar Alexandertjens in de lange kleêren!

Een olifant is dol op juttepeeren
En zit er een Bengaalsch fruitmeisjen wel eens om in de veêren.

Doch het *acme* van zijn geluk
Is, *entre nous*, een bejaard rhinoceros in den druk,
Liefst zonder hoorn op zijn neus, en met een kruik:
Want op dit dier zijn *remarques* is hij zeer kitteloorig,
En een menagerie is zoo gehoorig!

Hoogmoed brengt echter de besten tot den val:
Hy waant zich al te vaak een afgod, in de Oost vooral,
Waar men hem over 't paard licht. Doch hier is men niet zoo mal.
Aan zulke afgodendienaars doet Holland voorloopig niemendal.
Onze jeugd geeft aan *olifantolatrie* dus geen gehoor:
Wy respecteren hem eenvoudig als uitvinder van ons ivoor.

HET PAARD.

Een Peerd! een Peerd! mijn bochel voor een Peerd
Richard III.

Een paard,
Naar den aart,
Is er nog eer dan zijn staart;
Hy doet het te voet
Net zoo gaauw en zoo goed
Als een ander te paard het doet,
En je kijkt niet om
Of hy is al weërom.
Met niemendal op zijn rug
Is hy byzonder vlug
En met iemand onder den man
Is hy in 't loopen nog zoo'n jan,
Dat j'em met je beien niet inhalen kan.
Of, zeg je daarop geen ja,
Loop hem dan maar eens eventjes na
Met je grootmama;
Want eens onder zeil
Gaat hy net als een boog uit een pijl.

Hy steekt vervolgens met meer gemak
Een heel leger dan een leger een heel paard in zijn zak,
(Gelijk de jeugd leest in dat mooie
Beleg van Penelopé en de stad van Trooie)
En draagt naderhand zelfs den Generaal
De straat nog langs in zegepraal,
Als namelijk 't beleg is voltooid.

Maar de Generaal draagt hem zelden of nooit,
Vooral niet wanneer het ijzelt als het dooit,
Of de lieve straatjeugd met sneeuwballen gooit.
Enfin, hy heeft nooit gedaan;
Maar is nacht en dag op de baan.
Nog vangt uw levenstoorts niet aan,

Of gy ziet hem, by 't licht van de maan,
 Reeds in 't *vigilant* aan de onderdeur staan,
 En om de baker en de bloemkool gaan,
 Of hy trekt u met uwe ouders naar 't doopen,
 — Ten zij gy, *qua* koppig zuigeling, „liever wou loopen
 „En onderweg wat muizenkeuteltjens koopen.” —
 Of zeult u en de euwelui weër naar 't stadhuis,
 Met bruidlief, die al zoo rood ziet, en de bruidsuikers inkluis,
 Of, blijft gy, na dato, op 't Casino vernachten,
 Dan staat hy, na dato, aldáár zich weër dood te wachten;
 En daar is nooit een beest
 In de Natuurlijke Historie geweest,
 Dat zich op uw zilv'ren bruiloftsfeest
 Zoo gruwelijk verveelt als de koetsier
 En dit dier.

Maar, zijn 't ballet en de bruiloft gedaan,
 En de gasten reeds lang weër naar bed toe gegaan,
 Dan komt hy, voor zijn plezier, achteraan
 Nog eens hinkend by u aan.
 Naturalisten, die dit niet verstaan,
 Moeten Martinet maar eens opslaan.

Zoo lang als een paard zoo mooi galoppeert
 Wordt hy nu en dan op een harddravery getracteerd,
 En licht met een gouden zwiep, of een paar nieuwe sporen vereerd
 En op kermis eens in 't paardenspel geïnviteerd,
 Waar hy zijn eigen evenwel minder dan u annuscert;
 Of je neemt hem 's Zondags in de narrensléé
 Of in 't speelwagentjen met de famielje meé.
 „Bles heeft door de week zoo braaf gewerkt,
 „Dat hy nu ook vry af krijgt”; doch zonder dat hy 't merkt.
 Als 't echter, helaas! uit is met draven en hollen,
 Dan loopt *Bles* al gaauw mank onder de knollen;
 De kolonel van de platte schuttery
 Klimt er met zijn handen en voeten allebei
 Op parade nog wel eens over, doch hy valt doorgaans op zij

Maar kan blind Blesjen volstrekt niet meer loopen,
Dan komt hem de Minister van Marine voor de trekschuit **koopen**,

En dan zelfs laat hy in de vliet
De schuit met Kaptein nog vaak in 't verschiet,
Vooral als de lijn breekt, zonder dat hy 't ziet,
En er dus, tot den passagier zijn verdriet,
Een *non sequitur* „volgt” in 't riet:

Zijn Excellentie weet natuurlijk niet,
Wat er in een schip „dat van den wal” is, geschiedt.
Ligt Bles eindelijk finaal op de baar
Dan nog komt zijn paardenhaar

U te pas,
In uw paardenharen matras,
En, dinceer je bij een Kees,
Dan eet je zijn rookvleesch.

Waar vindt men nu schier
Onder de vernuftigen op alle vier
Zoo'n nuttig en aangenaam dier,
Dat zijn plicht doet met zooveel plezier?
En hoe komt het, dat hy zijn plicht
Zoo vlug en gehoorzaam verricht,
En dat nooit met een zuur gezicht?....

Omdat zijn grootjen hem nooit over 't paard heeft gelicht.

In een paard zijn gezin
Valt men zeldzaam over de min;
Want daar mag er nooit een in,
Integendeel; — Mevrouw zijn gemalin,

Als de baker met 't veulen
't Vertrek in komt zeulen,
Zegt reeds in 't verschiet,¹

Eer zij 't borstjen nog ziet,
Tot het stamhouertjen, dat *Hitjen* hiet:
„Neem wat in mijn aders vliet:
„**Konings** kinderen hebben 't niet.” —

Want gemelde hit,
 „Waar de jeugd voor een rid,”
 Vervolgt Cuvier, „zoo graag op zit,
 „Is eigenlijk *hun* oudste zootje in 't gebit,
 „Net als het zakpistool
Ons jong musket is in zijn kamizool.”

In dit ondermaansch gewemel
 Zoekt ieder op aard een Hemel,
 Doch meestal —
 Helaas! — overal,
 Behalve waar hy zoo iets vinden zal;
 Een paard is in alle geval
 Nooit zoo mal:
 In plaats van op fokzaal of bal,
 Zoekt *hy* zijn Hemel 't *huis* bovenal,
 En vindt hem dan ook 's avonds op stal. —
 Jeugd lief, onthou dit vooral,
 Als de ondergeteekende er reeds geweest zijn zal.

DE EZEL.

Een ezal is een heer met een staart,
 Dien hy van achteren draagt, als een paard.
 Het verschil tusschen ezels en geleerde doktoren
 Zit hem soms minder in 't hoofd dan wel in de ooren.

DE RUITER.

Een Ruitel is een mensch te paard,
 Omtrent drie voet hooger dan een mensch op aard, staart.
 En die zich somtijds vasthoudt aan de manen en somtijds aan de

DE KOEI.

Een koei is iemand met twee ooren.
 En aan weërskanten een horen.
 Volgens den Hollandschen Naturalist Verboom,
 Is zy de uitvindster van de aardbeien met room.
 Ook waren rundermest en rollenden
 Voor de koei heur tijd nog onbekenden.

En wat men van haar huid al niet maken kan
 Ga dat maar eens te Bennebroek vragen aan „den Geleerden Man”,
 Immers Dido in haar dagen sneed er nog een heele hoofdstad van.
 Als ik u voorts wilde optellen, wat voor zaken
 Men al niet van een koei haar horens, hairen en darmen kan maken,
 Ik geloof dat al je gezamenlijke leien er meê vol zouden raken; .
 Maar mijn verhaal dient niet te uitermate gerect,
 En van 't nut, dat men van heur staart en heur pooten trekt,
 Daar zou ik je tot overmorgen van kunnen vertellen.
 Hoe zou men 't b.v. op 't schip zonder een *koevoet* stellen?
 In 't kort, het is al van ouds een spreekwoord geweest,
 Zelfs by den lompten boer, die nooit in Martinet of Plinius leest,
 Alles is even nuttig, wat er komt van dat edele beest.
 En wie zou dan, o jeugd, uw en mijns gelijken niet verfoeien,
 Als men nagaat, hoe gemeen zy zich gedragen jegens de koeien.
 Piet Agoras heeft het voor een duizend jaar of wat al gezeid:
 „O menschedom, gy zijt een toonbeeld van ondankbaarheid:
 „Wanneer oude koeien soms in een sloot verdwalen,
 „Dan heet het hoogst onfatsoenlijk, ze daar uit te halen;
 „Zoodra een landman van een koei geen zoete melk meer hoopt,
 „Dan ziet men, hoe hy haar terstond aan den slager verkoopt,
 „Die haar onbarmhartig vermoordt en de huid afstroopt,
 „En daarna, wat nog het gemeenste is, in een os herdoopt.
 „Enfin, als een mensch gaat bedenken,
 „Wat de koeien hem, zelfs by testament, nog schenken,
 „En hoe schandelijk hy die weldaên vergeet,
 „Dan is hy immers niet waardig dat hy ooit meer biefstuk eet....”

Als Piet Agoras zoo begon te redeneeren,
 Dan was er geen eind aan, en je hadt niet moeten probeeren,
 Om, zoo als ik nu doe, hem te interrompeeren;
 Maar nu hy dood is, raakt het hem niet aan zijn kouwe kleëren.

HET KALF.

Het kalf.

Kent een natuurkundige maar half,
 Daar er geen tijd is om het te bestudeeren,
 Zoo gaauw is het uit de lange kleëren.
 Intusschen weet men uit Plinius, dat dit dier
 Gewoonlijk *pa!* zegt tegen een stier

En tegen een koe:

Moe!

En 't antwoord is dan gewoonlijk *boe!*

't Geen in het Chineesch zooveel wil zeggen als *houw de you do!*
 Voorts zegt hy *oom* tegen een os,
 In 't Latijn genaamd *bos*.

Een koe mag men melken,
 Maar een kalf zou er onder verwelken.
 Ook kuiert hy zelden met zijn ouwen heer,
 Geärmd een stal of een weiland op en neër,
 Zoo als andere jongelieden,

Die aan hun voorzaat den arm op de wandeling bieden.

Van het kalf zijn lijf

Zijn ons 't meest bekend de karbonaden en de schijf,
 Mitsgaders het nierstuk (waarmede, terwijl ik schrijf,
 Een keeshond wegloopt voor zijn tijdverdrijf),

En 't poulet,

Voor iemand, die op soep zijn hart heeft verzet.

Een slachter houdt kalfvleesch altijd op hoogen prijs,

En zegt (want hy is zoo eigenwijs)

„Wie er in een restaurant voor niet van wil schransen!
„Moet maar wachten tot de kalveren op 't ijs dansen.”

HET SPEENVARKEN.

Iemand, die in de verte zijn schreeuwen hoort,
Zegt: „dat is zeker weêr een afschuwelijke menschenmoord.”

Je moet het hooren om het te gelooven
„Gelukkig,” zegt Buffon, „zijn de dooven.”

Want als men maar even op zijn ekster oog treedt,
Dan gilt hy, alsof hy van geen uitscheien weet.
En als men hem van de borst durft tillen,
Dan maakt hy een lawaai, als ging men hem villen.

Onder 't wandelen loopt hy altijd verkeerd,
En om hem vooruit te doen gaan, trekt men hem by zijn steert:
Vooral, wanneer hy naar slachters verhuist,
Want aan deze heeft hy natuurlijk een puist,
En als er één wat verkouen is, dan lacht hy in zijn vuist.

En de keukenmeid en 't braaien
Wenscht hy zonder omslag naar de haaien;
Want, ofschoon men hem wel op dinees of soupetjens ziet,
Is het voor zijn plezier voorzeker niet.

„Enfin.”

Zegt hy, „ik heb veel chagrijn,
„Want mijn papa is een compleet zwijn:
„En hoe kunnen dan zijn kinderen anders zijn”: —
Zijn troost is, dat hy nooit geen verdriet
Van zijn eigen kinderen beleeft of ziet,
Want gelukkig heeft hy die niet.

DE HOND.

Een hond is vermaard
Om zijn gezelligen aart

En 't kwispelen van zijn staart.

Zijn neus doorgaans rond,

Staat gewoonlijk in 't front

En zoo lang die maar nat en frisch is,

Is 't een bewijs, dat menheer zoo gezond als een visch is.

Een hond is iemand, die van zijn baas byzonder veel houdt,

Dien hy, om zoo te spreken, als zijn derden vader beschouwt,

En die hem dikwijls een heele boerewoning toevertrouwt,

Waar hy door zijn blaffen bedelaars en dieven van daan weet te jagen,

En den post van portier waarneemt zonder er ooit geld voor te vragen.

Als een haas niet op zijn tellen past,

Wordt hy dikwijls door een hond verrast;

Doch een hond loopt er ook wel tegen aan,

Als men hem in de hondsdagen uit laat gaan.

Menig een blinde hond

Is verdronken, omdat hy geen zwemmen verstond:

Doch zoodra zy dit verstaan,

Kan men ze gerust uit baaien laten gaan.

Honden zijn dol op kalfslever en beenen;

Doch, volgens Esopus, loopt er zoo dikwijls een derde mee heen

Ook nuttigt een hond met plezier water en droog brood;

Doch een pak slaag, daar heeft hy een broër aan dood.

Het opzetten is ook iets, daar hy niets om geeft,

Als het maar niet begonnen wordt, terwijl hy nog leeft.

Ook blaffen honden niet langer als ze eenmaal dood zijn;

Anders zou het leven op een hondenkerkhof te groot zijn.

DE KAT.

Men wil wel zeggen, dat, o Batavier! uw stam
 Van uit het strijdbaar volk der Katten oorsprong nam.
 HELMERS Cadet

Lavater,

In zijn physiologie van den kater,
 Zegt, dat hy terstond aan zijn manieren ziet,
 Of hy mijnheer of mevrouw hiet:
 En de dames onder de katten
 Schijnen het even als Lavater te vatten.
 Mijnheer zit op zijn uiterste gemak,
 In de goot tegen een hellend dak,
 Alwaar mijnheer

Natuurlijk op mevrouw wacht, die ook kloutert als een leër,
 En dan knijpt niet zelden onze jonker
 By die gelegenheid de kat in 't donker.

Maar wat men schaars by verliefde winkelaars en andere
 menschen ziet,

Ook zelfs om zijn liefde verzuimt een kat zijn affaire niet.
 En 't is aardig te zien, hoe gaauw onze jonggetrouwden verhuizen,
 Als zy 't minste geritsel hooren van huisratten of muizen.

Is echter dees nationale plicht

Eenmaal door hen naar behooren verricht,

Dan gaan ze weër terstond de pannen op en dat wel zonder licht,

En het overige van de nachtelijke uren

Brengen zy serenades aan al de bureu,

En korten op die wijze den slapeloozen tijd

Van menigeen, die aan podagra of kiespijn lijdt.

Zoo weten die edele dieren, als Jenny Lind en

Cecilia, hun muzykale gaven met philantropie te verbinden.

Wanneer een kat ons by nacht op zijn concerten tracteert,

Dan zou men haast vragen: „waar heeft het beest het zingen geleerd

Daar hy over dag zich zoo zelden in den zang excerceert?”

Over dag neemt dit dier

Doorgaans op andere wijze zijn plezier:

Dan wandelt hy, by voorbeeld, wanneer het niet nat is,

(Want niemand die zoo bang voor vochtigheid als een kat is;

Ofschoon er menige jeugdige kat of kater

Om 't zwemmen te leeren als zuigeling gaat te water,)

Dan wandelt hy, zeg ik, den moes- en bloemtuint eens om,

Mitsgaders het bleekveld het kippenhok en de eendenkom,

Om zich te verzekeren, dat er nergens eenige *sordes*

Of vuiligheid liggen, en dat alles behoorlijk in orde is.

Terwijl hy nu en dan, als een volleerd acrobaat,

Voetjen voor voetjen over den rand van een schutting gaat

En er op- en afspringt, zonder ooit te schroomen,

Dat hy niet op zijn pooten weêr te land zou komen.

Immers als springer en equilibrist is hy een bol,

Die het kan te raaien geven aan den gunstig bekenden menheer

Ja, hy is nog vlugger dan nu wijlen Madame Saqui, Auriol.

Al is zy als een zephyr gekleed, in een vleeschkleurd jakkie,

En hy altijd in een bonte pels loopt, of winterpakkie.

Somtijds zit hy ook uren lang te loeren naar 't een of ander takkie,

Waar een nachtegaal zit te kwinkeleeren of groene sijs,

En dan peinst hy: „had ik je hier maar, je waart spoedig prijs.”

Want een dergelijk vogeltjen, zelfs ongebraden, is een kat zijn
delikaatste spijs.

Soms klautert hy ook zelf in een boom; maar wat men daarvan

moog spreken,

Ik wil den knappen brillenslijper wel eens zien, die hem er uit

heeft gekeken.

Soms weêr doet hy de ronde, en let of alles behoorlijk toegaat in

huis,

En kuiert al de vertrekken rond, zolder en provizekamer inkluis,

En vergewist zich op zijn *tourneé* of al te met de keukenmeid,

Als wel eens gebeurt, door nonchalance of onachtzaamheid,

Terwijl zij met den brievenbesteller, of slagersmof staat te praten,

Een bord met room of gebakken vischjens, of een saucijsjen

à l'abandon heeft gelaten:

En, opdat Mevrouw het verzuim niet merke en er zich over beklag,

Ja, misschien, na veel gekakels over en weêr, in een driftige vlaag,

Aan de meid de dienst opzegt met Mei, of haar zelfs *stante pede*

de deur uitjaag,

Haast zich onze kat om de onbewaakte kliekjens te bergen, en
 wel in zijn maag.
 Te recht betoont gy u, 'o lieve jeugd! geheel verbaasd en
 In bewondering over zulk een zucht tot orde, gemultipliceerd met
 liefde tot den naasten,
 Waardoor dit edele dier zich boven zoo velen zijner natuurgenoeten
 onderscheidt.

Let voorts nog, o kinderen! op de byzondere faculteit
 Waarmede een kat zich, als 't regent of er sneeuw in den tuin leit,
 Enfin, als hy niet uit mag, zich in huis, met de geringste zaken,
 B. v. een afgerafeld end touw, een bal, ja een gescheurde Staats-
 Courant weet te vermaken:

Of wel het gezelschap veramuseert met menige grap
 (B. v. hoe knap krappt een kat de krullen van de trap,)

En een baas is ook in het spinnen,

(Voorheen zulk een geliefde occupatie by moeders van huisgezinnen)
 Terwijl gy, o jeugd! schoon nog door St. Nicolaas zoo rijkelyk
 bedeed,

Liever dan dat gy er op betamelijke wijze stilletjes meê speelt,
 Het huis op stelten brengt, of aan mamaas boezelaar hangt en
 haar benevens uw eigen verveelt.

Nog behoort onder de qualiteiten, die een kat verciere

Boven vele andere menschen en dieren,

Speciaal gelet te worden op zijn beschaafde manieren,

Waarom hy vooral wordt verestimeerd en hooggeschat,
 Ja, dikwijls tot groot avancement geraakt, als b.v. de gelaarsde Kat.
 Ook ruikt hy altijd vooraf ('t geen als byzonder aardig,
 Ja, volgens Plinius en Richelieu, als hoogst merkwaardig
 Te beschouwen is) of men visite te wachten heeft op 't salet;

Want dan maakt hy altijd vooruit zijn toilet,

Wascht zijn neus, zet zijn knevels op en kamt zijn hairen net.
 En dat alles, eer nog Mevrouw haar huismuts af- en haar valsche
 krullen heeft opgezet

Maar, o jeugd! indien gy nu komt te vragen:

„Waarin scheidt eigenlijk een kat het meeste behagen?”

Ik antwoord: dat schrandere dier zijn liefde en zijn lust
 Is, als hy, heel gemakkelijk, en zich zijner waarde bewust,
 Het aardsche gewoel vergetende: op een canapeekussen rust,
 Waar hy dan zoo op zijn eigen over 't ondermaansche ligt te
 mediteeren,

Met zijn oogen dicht, opdat hem geen distracties zouden geneeren.
 Ja, woont hy soms by een boer in of gepensioneerden soldaat,

Of by een verloopen domenee op zwart zaad:
 Enfin, in een huis waar geen canapee of *easy-chair* staat,

Geen nood: onze wijsgeerige maat

Weet dadelijk op alle dingen raad,

En contenteert zich des noods met op Domenees oude huisjas te
 liggen, of op de warme plaat.

Welke laatste hy dan ook zelden, voor dat die koud wordt, weêr
 verlaat.

Zoo weet onze maat in de moeilijkste levensoogenblikken,
 Zich met wijs overleg naar de omstandigheden te schikken.

Heeft het een kat naar zijn zin,

Dan neemt zijn gespin

Terstond een begin;

Maar gaat men hem plagen,

Dan zal hy juist niet byzonder klagen,

Ja, er zich veeltijds kalm onder gedragen:

Alleen zijn rug

Wordt dan zoo rond als een ronde brug.

Niemand denke daarom: „hy is maar een sul;”

Want als hy eens begint, is hy niet mak en dan wordt het wel
 'reis „katjens-spul;”

Ook rekt men het onder de onvoorzichtigste zaken

Om een slapende kat wakker te maken,

Of een, die dol is, zonder handschoenen aan te raken.

Een kat zijn ééinig gebrek

Bestaat, volgens Martinet, in een ongeneeslijken trek

Naar zoetemelk en naar spek;

Maar vooral in den haat, dien hy voedt
 Tegen 't zwarte gebroed.
 Daarom heeft te recht
 Lacépède gezegd:
 „'t Paradijs van een rat is
 „Een huis waar geen kat is,
 „Of de kat uit de stad is;
 „Want om een val
 „Geeft een rat niemendal:
 „Maar van zoo'n levend graf
 „Loopt hy weg op een draf.”

Iemand, die op de grammaire niet zoo byzonder gevat is,
 Zal niet licht raden, dat poes de vocatief van *kat* is.

DE AAP.

Een aap,
 Schoon kleiner dan een schaap,
 Is echter een veel verstandiger knaap
 En zou zich zoo gemakkelijk niet laten scheren,
 Als een schaap doet, in zijn wollen kleëren.

Een aap is zeer amusant,
 Vooral in zijn geboorteland,
 En heeft in zijn jeugd veel grappiger manieren
 Dan de meeste jongelui onder de dieren.
 Het klimmen en klouteren doet hy net zoo vlug als een kat,
 En hy rijdt te paard op een hond, als iemand die er les in heeft gehad.
 Van amandelen houdt hy veel en van nooten,
 En wat een ander met zijn handen zou doen, doet hy met zij pooten.

Daar is altijd groot dispuut geweest
 Of een aap eigenlijk een mensch is of een beest;
 En dat verwondert ons ook niet,
 Daar men zooveel apen onder de menschen ziet.

DE VOGELS.

Een fiksche vogel
 Gaat byna zoo gauw als een kogel;
 Doch in zijn kooi
 Vliegt hy nooit zoo ver of zoo mooi.

Zijn jassen en japonnen, *enfin* al zijn kleëren
 Noemt een vogel: „mijn veëren;”
 En een kanarie heeft heel veel
 Van een jonge juffrouw in 't geel.

Om een vogel aan 't spit te kunnen hangen,
 Moet men hem eerst zien te krijgen of te vangen.

Vogels zitten dikwijls op hun uiterste gemak
 Met hun eene been op een hoogen, dunnen tak;
 't Geen onder vette koeien en dieren van dien aart
 De grootste verwondering en afgunst baart.

Op zwart zaad
 Is een vogel ontzachelijk kwaad,
 En hy zou een vinkebaan,
 Als hy naar zijn gemoed te werk ging, wel aan duigen
 willen slaan.

Doch onder zijn grootste ongelukken
 Rekent hy den handel in broekjens en krukken.

Een vogel vliegt somtijds dag en nacht;
 Doch hy wordt er ook vreeg voor opgebracht.

DE HAAN.

Wy zijn het eens met Linnaeus, dat er geen beesten bestaen,
 Die meer van kippen houden dan een haan,
 En het blijkt uit de Natuurlijke Geschiedenis,
 Dat dit eigenlijk de oorsprong van onze hoendereieren is.

Een haan is vervolgens een van die dieren,
Die de natuur met hun vederen verciëren.

En hy draagt zijn staart

Net als een geëngliseerd paard.

Zijn gezang of gekraai

Is mede byzonder fraai,

En hy is altijd een beest

Met een goede memorie geweest;

Want hy knijpt, als hy kraait, zijn oogen toe,

Of hy zeggen wou: „Je ziet, hoop ik, dat ik 't uit mijn hoofd doe!”

Doch volgens Martinet en Buffon,

Is dit een bloot *dit-on*. —

Het is een vaste gewoonte by den haan

Om met de kippetjens naar bed te gaan;

Doch hy is ook altijd weêr 't eerst op de baan,

En met het ochtendkrieken staat sinjeur

Reeds, met zijn sporen aan, voor de deur

En neemt een morgenslokjen

Uit het kommetjen, onder zijn stokjen.

Of hy geeft wellicht

Aan 't jongste zoontje van zijn nicht

In 't kraaien een weinig onderricht,

En leert hem schrijven in 't groot,

Eerst een schrapjen en dan een hanepoot,

Mitsgaders andere manieren

Die een jeugdigen haan van goede famielje verciëren.

Soms brengt hy een mandjen wurmen aan 't hok van zijn broêr,

Voor zijn schoonzuster, die niet al te wel is, mevrouw Koekeloer;

En gaat daarna met zijn favoriet hoen

Een wandelingetjen in den moestuin doen;

Of hy gaat eens uit vechten voor zijn plezier

Met den nieuwen haan van den barbier.

Enfin, wie denkt dat hy 's morgens geen raad met zijn tijd zou weten,

Kan gerust zeggen: „Ik ben mijn Natuurlijke Historie vergeten.”

Want integendeel voor 't ontbijt

Is 't een haan zijn aangenaamste tijd.

Volgens Grotius en Puffendorf is de haan
Eigentlijk gezegd een Mahomedaan.

Omtrent het huwelijk volgt hy dan ook Oostersche begrippen,
En houdt er verscheidene gemalinnen op na, beter bekend onder
den naam van kippen,

En die, naar men algemeen zegt,
Zeer gelukkig met hem zijn in den echt.

Het doet hem natuurlijk leed,
Dat men op aarde zooveel hoenders eet,

En dat zoo menig jong haantje reeds voor 't vuur staat te braaien
Eer het kind nog gespeend is of zelfs kan kraaien....

„Terwijl er,” zegt hy, „zoo'n overvloed van visch

„En ander veldgewas voorhanden is.

„Zoo de mensch,” vervolgt hy, „met groente, petercelie of radijs

„Content was, dan hadden wy hier een aardsch paradijs:

„En liet hy dan, op zijn verjaardag, eens een paar oude vossen
braaien,

„Eens is immers geens, daar zou waarlijk geen haan naar kraaien.

„Enfin laat hy, als ik doe, eten van 't geen den hof verciert,

„En zijn handen afhouden van ons, pluimgediert.”

Als een haan hierover begint door te slaan,
Dan heeft hy morgen ochtend nog niet gedaan,
„Doch,” zegt Cuvier, „zoo insecten en wormpjens dit hoorden,
„Zouden zy Mijnheer al aardig kunnen antwoorden.”

Hoe dit zij, een haan zijn grootste plezier

Is nog altijd de begrafenis van een poelier.

Weerhanen en snaphanen, gelijk men ziet
Schrijven hun naam net als hij; maar famielie is het niet.

DE NACHTEGAAL.

Daar school een nachtegaal in 't groen,
 Het was in de Mei!
 En hy zong zoo zoet in 't looffestoen,
 Het was in de Mei!
 En hy gaf zyn zoetelief een zoen
 Net als ik of jy zou doen,
 Zes maal, zes maal, zes maal doen,
 Het was in de Mei!

Een bloedverwant van Patertjen langs de kant.

„Ons gekweel”

— Zegt een voormalig Philomeel —
 „Is onder de dieren ons bescheiden deel:

„Net als 't loeien

„Onder oude voorzangers en koeien:

„En een concert vocaal

— „Dat zeggen wy allemaal —

„Op een tak, is voor een nachtegaal

„Wellicht een smakelijker onthaal

„En niet minder amicaal

„Dan zelfs 't stroopen voor aal.

„Want” — vervolgt hy — „de muzikwaereld is mijn paradijs,

„Waar ik geboren word, gestorven en grijs,

„Net als baanveggers op 't veldijs.”

Hy speelt dan ook, naar den eisch,

Al van kindsbeen af in 't lover,

Op zyn muziekale schaatsen beentjen over,

En raakt nooit van de wijs.

In 't kort, 't is zyn element:

Want voor de zangschool of 't conservatorie

Spendeert de kleine vent

— Voor zoover als my is bekend —

In 't jaar, wil ik wedden, geen cent.

— „Ik heb”, zegt hy, „jandorie!

„De geheele muziek al in mijn memorie

„Net als Romulus de Romeinsche historie,
 „Om je moeilijkst ut- re- miboek
 „Geef ik net zooveel, als een vlugge snoek
 „Om een schepnetjen van gescheurd neteldoek.
 „Ik weet het veel beter dan jy;
 „Want het is juist mijn liefhebbery;
 „Daarom vraagt zoo vaak de melody,
 „Wanneer zy my tegenkomt, aan my:
 „Ben ik dat of Gy?”

Een jong Philomeel

Draagt het Haarlemsch orgel dan ook flink in zijn keel
 Mitsgaders de kasten en pijpen, doch zonder 't klavier;
 „Want daar staan mijn handen niet na,” zegt dit schrander dier
 En toch speelt hy, zonder handen, heel wat knapper,

Dan een doofgeboren orgeltrapper,
 Ofsehoon hy, met zijn exteroogen, menigmaal
 Zijn laars niet aan kan krijgen voor 't pedaal.

Als je ook niet wist,

Dan zei je: „Is dat het halve zoontjen niet van den orgelist.”
 Maar geen orgelist, dat ik weet: heeft het hem nog na gedaan,

Of de man moet byzonder vroeg zijn opgestaan.

Treft de jeugd echter zoo'n baasjen aan,

Kom aan!

Hy maak' zich bekend.

Ik doe mijnheer op 't moment

Bij deze, met vermaak, een paar laarzen present

Brachthuizer sluit ik uit:

Dat was geen orgelist, dat was een luit

Van wege *l'amour* heeft Rossignol

Zijn kleinen krullebol

Natuurlijk zoo vol,

Als van *a* en *b mol*,

Geen nachtegaaltjen gaat er over straat, met een parasol,

Of menheer is dadelijk op hol,

En op neepjens-kappies is hy dol.

Maar — dat moet ik zeggen — Philomce

Zet toch altijd zijn beste beentjen vóór by zijn vrijster.

Voor dat vogeltjen zingt hy waarlijk als een lijster.

Want hy houdt van zijn bruid in zijn ziel veel,

Al ziet ook 't meisjen by ongeluk scheel,

„Dat merk ik 's avonds toch niet,” zeit hy „in 't priëel.”

Wie hieruit evenwel afleidt, dat onze kwinkeleerende Leander

Voor Herootjes alleen tireliert, en nooit voor een ander,

Doe mijn komplimenten maar terstond aan zoo'n naturalist,

En zeg hem, „dat hy, uit mijn naam, zijn eigen vergist,

„En dat ik waarlijk dacht, o jeugd! dat hy 't beter wist,

„Daar Professor hem *scilicet* verwacht met een ander *verliefden*

„Die jammert op zijn dorre ranck

tortiel

„Van een beroofden boom zijn wortel

„Haar leven lanck!”

Een Hollandsche nachtegaal verhuist by zijn' dood,

Volgens de Fabelleer, met zijn ziel naar een sloot

En wordt aldaar als kikker vergood;

Of hy er echter nog eieren blijft leggen,

Dat zou ik u niet durven zeggen.

Met zijn maatgeluid

Is het echter uit.

't Is niet langer die zoete guit

Met zijn mooie fluit

Vol melodieus getuit;

Daar is thands in zijn stem iets, dat me stuit,

Iets..., *enfin* 't heeft heel veel

Van een driftig Aanspreker, met een graat in zijn keel;

Want, na zijn metempsychosis,

Zingt hy net als een schor mensch dat boos is.

DE VISCH.

Lucius enescet, nam cetera quid moror! 1)

SCALIGER

Zaliger.

*O Pescator dell' onda**Fidelin.*

Idyllen van een Poieraar.

't Latijn zegt, dat het *piscis*
 En Siegenbeek, dat het visch is.
 Doch het zal wel hetzelfde zijn
 In 't Hollandsch en in 't Latijn.

Hoe dit zij,

Voegt de Natuurlijke historie er bij

Wy kunnen nooit weten,

O jeugd! wat wy eten,

Of het Roomsche visch

Of visch uit Dordrecht is.

Met recht hebben Plinius en Martinet beweerd,

Dat visch bij voorkeur in den Waterstaat verkeert,

Want hy heeft vóór zijn geboorte al zwemmen geleerd,

Waarmede de Amsterdamsche Baaischool natuurlijk railleert.

Grootmoeder zegt licht: „'t is voor 't kind verkeerd.”

Doch, als *zijn* kinderen 't niet kennen,

Zegt de visch, dat het *zijn* kinderen niet bennen.

Een eend denkt er ook zoo over; „doch ik”, zeggen de hennen.

„Wil er de mijne zoo jong niet aan wennen.”

Wie, die nu besliss'

Of katvisch

Dan wel groote de lekkerste is.

Hoe beeldschoon is b. v. hombaars te Lis,

1) Dat is:

Pas jy maar op de snoeken,

De anderen zijn niet waard dat wy ze zoeken.

En groene haring in de duisternis!
 En hoe uitstekend fraai
 Zijn aan den anderen kant zaagvisch en haai!
 Doch de hengelaar is met deze wel eens verlegen,
 Omdat zy by 't naar huis gaan zoo zwaar in zijn bunnetjen wegen.
 Een vischjen in 't water
 Heeft een leventje als een Pater;
 Maar 't moet niet koken,
 Of zy zouden beiden een leelijke pijp rooken,
 En riepen zeker „brand!”
 In plaats van „Patertjen langs den kant!”
 — „Om de dood niet aan de kook,
 „Of wy bennen 't ook.
 „En wy zijn een lijk!”
 Roepen zy te gelijk.
 Maar anders, in 't water te leven,
 Of in de wetering rond te zweven
 Wordt hem met de pap reeds ingegeven,
 En in plas of vliet
 Weet een visch van geen verdriet.
 Hy duikelt en schiet
 En schuilt er in 't riet,
 Of zwemt eer men 't ziet
 Zoo snel als een spriet
 Naar zijn beminde Griet,
 Als deze haar weêrmin hem biedt —
 Maar in den ketel doet hy dit niet.
 Schoon vlug in de vaart,
 Is hy over 't vuur zeer bedaard
 En zit er met zijn kop onder zijn staart.
 Op 't diné heeft hy 't ook niet naar zijn zin:
 Althands hy verroert er geen vin
 En ziet zelfs zoo nijdig als een spin.

Al regent het in de vliet
 En op straat, dat het giet,

Zoodat men zelfs geen huisbreker tweemaal schellen liet,

En alsof men op iemand de brandspuit afstak,

Of wel van langs het dak

Per abuis den regenbak

Tot iemands verdriet,

Terwijl de parapluï hem ontschiet,

Op zijn tronie nederloopen liet,

Tot hy vergeet of hy zijn neus of zijn bochel voor zich ziet,

En of hy nog: „o mensch!” of „o natte vaatdoek” hiet,

Zóó regent het niet,

Dat men een visch met zijn parapluï op ziet.

Cuvier vroeg, naar men zegt, menigmaal

De reden hiervan aan bot en aal.

Maar hy kreeg geen antwoord van aal of van bot

Dan de wedervraag: „Cuvier, ben je zot?” —

Ja, baars en paling stokvisch en braasem

Zy riepen allen uit ééne aassem:

„Cuvier, ben je dol?

„Of raakt, met permissie, je hoofd op hol?”

„Wel mijn goede man,” zei Schol,

„Ik geef om den groensten parasol

„Geen rooien duit, *sur ma parol*,”

„Of hebben wy met zwemmen onze handen niet vol?

„Doch zoo weinig ben ik een menschenhater,

„Dat ik hem integendeel een jaar of drie toewensch onder water

„Dan zou hy immers voor zijn fatsoen

„Zoo'n dwaze uitgaaf voor een parapluï niet meer doen.”

Een visch is zeer gek op zijn staart,

Daar hy dan ook beelderig vlug meê vaart,

En die nooit verhaart

Zoo als staarten op aard:

Wat by naturalisten veel verwondering baart,

En zelfs nog door geen kapper naar eisch werd verklaard.

„Ja: 't is hetzelfde geval met hun baard,”

Zegt Buffon, „ofschoon zy dien nimmer laten scheeren. —”
Weshalve zy ook weinig by den barbier verteeren.

Als katvisch een hengel aanschouwt,
Dan wordt zijn bloed doorgaands dadelijk koud.
Maar als zijn oom (die de leepste van alle visch,
Ofschoon voor zijn bureu in den omgang wat lastig, is)
Ik meen, als een snoek
Een hengelaar ziet of een hoek,
Dan wordt hy zoo boos en zoo bleek als een doek.
En ofschoon de hengelaar hem ook bespeurt,
Hy heeft hem daarom nog niet naar huis gebeurd.
Hy heeft, het is waar, wel eens aan;
Doch de snoek rekent op 't mis-slaan,
En als de ander zich verbeeldt dat hy slaat,
Dan poetst snoekie-maat
Gemeenlijk stilletjens de plaat;
Maar steekt nog eerst op zijn dooie gemak
Het aas met den hoek en den halven draad in zijn zak.
En dan roept hy nog, als hy gaat,
Heel hatelijk tot den hengelaar: „adi, kameraad!”
En in 't omkijken: „dag Jaap, adi!
„Pas op de graten, jongen! *bon appétit*.
„Als jy van daag je hart op snoek hebt gezet,
„Dan visch je min of meer achter 't net.
„Ik ben nu en dan, naar uw verlangen,
„Quasi wel eens aan het aas blijven hangen,
„Maar dat was spiering om kabeljauw te vangen.
„En zoo jy te Leiden in 't hengelen bent gepromoveerd,
„Dan heb je, naar ik meen, al byzonder weinig gestudeerd,
„En je piepa zijn geld op een slordige wijze verteerd.
„Enfin! ik wensch je goeje morgen.” En al den tijd,
Dien nu Snoek met dees dialoog of alleenspraak verslijt,
Staat Jaap, met een mond zoo deftig als een geit,
Nog even geduldig te wachten of de snoek nog bijt.

Al zoo heeft de visch het land

Aan een hengelaar, die onverdrongen blijft aan den kant.

Doch valt deze uit zijn boot

In de sloot,

Pierdood,

Of, by abuis,

Als jeugdig drenkeling van de sluis,

Dan zegt hy aanstonds: „Welkom t'auis,

„Hengelaar! hier is je pet; je boordjen zie ik niet: herleef:

„Ons motto is: *vergeet en vergeef*,

„Net als de snoek aan zijn neef,

„Terwyl hy hem intusschen opat, schreef,

„Ik ontfang u hier, als landgenoot,

„In mijn waterschoot:

„En by klein en groot

„Wordt gy alras op een slokjen genood,

„Ofschoon wel is waar van uw leven ontbloot.”

— Iets, wat waarlijk voor den mensch een les is,

Die wel eens niet t'huis geeft aan zijn vriend, die op de fleschen is,

En hem dan nog eer een bokking,

Dan een glaasjen cordiaal of parfait amour gaf van Wijnand

Fokkink.

Ook leert men hieruit, dat wie nog reutelt van „stom als een visch,”

Alleen maar toont, dat in de Natuurlijke Geschiedenis

Hy juist zoo bedreven als een snoek op zolder is.

Om een schepnetjen geeft een visch geen duit.

Misschien denkt hy wel: „'t is dan toch al verbruid.”

Ook springt hy er nu en dan wel weêr uit.

Maar een zegen,

Die zoo'n heele wetering komt leêgen,

Daar heeft hy natuurlijk machtig veel tegen.

„Noem je dit *zegen*”, zegt hy: „heb je geen abuis?

„Of is 't als *lucus a non lucendo* en neem je soms *kruis*?

„Al zwem ik in dien zegen op mijn kop,

„Daar zit, jandorie, geen uit- of wegzwemmen op....

- „Die gemeene dweil en de vasten
 „Wanneer zich zoo geheele gezinnen alleen op visch vergasten)
 „Zijn eigenlijk onze twee grootste overlasten,
 „Die 't ons zouden bakken, als wy er niet op pasten; —
 „Maar dit laatste doen wy in den verboden tijd:
 „Den genoeglijkste, dien men met zijn famielje slijt,
 „Wanneer een visch een leventje als een sultan leeft,
 „En een hemel in 't water heeft,
 „En, was dat niet gaauw gedaan
 „Dan kon je al spoedig in den Oceaan
 „Heel gemakkelijk over onze hoofden gaan;
 „Want het is met ons louter *amour* en *inclinatie*,
 „Net als met den Keizer van de Fransche natie.” —
 En ziedaar, waarom visch
 Zoo dikwijls de bruigom is
 In 't algemeen kan men zeggen: zy houën
 Allemaal heel veel van trouwen,
 Net als jonge heeren en juffrouwen,
 Zonder dat het hen, als deze zoo vaak, komt te rouwen.
 „Maar om 't consent van de wederkerige ouwe lui,
 Zegt Benjamin Buffon, „geven zy den brui.”
 Ik meen zijn zoon George te Dijon.
 „Daarom *trouve t-on*,”
 Zeit George, „onder den *poisson*
 „Zoo zelden een *liaison*
 „*Politique* of uit *speculation*,
 „Zoo weinig een *mariage de raison*.”

Er zwemt nooit geen tong langs den Briel,
 Of hy neuriet: „*poisson d'Avril*,”
 Als of hy zeggen wou: „o geuzenziel,
 „Heugt het je nog, hoe het Alva beviel,
 „Toen jy hem zoo wakker den bril van zijn neus
 „Wist weg te kapen? zeg, heugt het je nog, o Geus?” —

De Natuurlijke Geschiedenis
 Erkent gemeenlijk twee soorten van visch,

Namelijk, degeen die opgegeten, en die nog voorhanden is.
Net als twee soorten van negers,
De heuschelike en de schoorsteenvegers.

DE SLANG.

Een slang

Is niet heel dik, maar naar proportie te lang;
Schoon sommige slangen, die van Amerika komen,
Byna zoo dik zijn als eikeboomen:
En menige Leydsche diender maakt een mensch niet half zoo bang
Als zulk een Amerikaansche slang.

Over het geheel wordt een slang zelden geprezen,
Of het moet zijn by het Brandspuitwezen.
Voorts zou hy, naar wy in Mosheim en Vitringa lezen,
Vry gunstig in de muzikale wereld zijn bekend;
Ofschoon aldaar meer onder zijn Franschen naam van „serpent.”

EIEREN.

Ofschoon men natuurlijk voor eieren eer naar een hen zou gaan,
Krijgt men echter geen goede eieren zonder een haan.

EERSTE LES IN DE GEOGRAPHIE.

Geographie is eigenlijk de kennis der aarde,
En voor de jeugd van ontzachelijke waarde;
Want Amerika
Is b. v. zeer verschillend van Afrika;
Ofschoon vele Afrikanen
Zich als slaven begeven naar de Amerikanen.

Zoo b. v. is Asia een heel oud heer,
 En Europa is ook zoo jeugdig niet meer,
 En de twee eerstgenoemde zijn kinderen,
 Die de oude lui nog wel eens vrij wat konden hinderen.
 Ik maak u vervolgens attent
 Op 't onderscheid tusschen een zee en een continent:
 En kinderen uit den boerenstand mogen wel observeeren,
 Dat men voor als nog geen boerenwagentjens op zee kan probeeren,
 Ten zij men er eenig ander voorwerp onder zet,
 Als b.v. een koopvaardijschip of een stoempaket.
 Ook zou ik niemand durven aanraaien
 Om uit zwemmen te gaan met de haaien;
 Doch in het uit poieren gaan met een Leyenaar
 Ziet de Geographie geen gevaar;
 Vooral zoo zijn boot
 Op 't droog zit in een sloot. —
 Voorts zijn er ten minste nog twee Polen,
 En verschillende mijnen voor goud en kolen,
 En hier en daar een vulkaan,
 Die iemand, die 't niet zien kan, verstomd doet staan,
 En de groote zandwoestijn,
 Waar geen ordentelijk reiziger op zijn gemak kan zijn,
 Behalve kameelen en enkele boomen,
 Die er van hun vroegste jeugd reeds gewend zijn te komen.

Dewijl ik by deze eerste les van uw geduld niet te veel wil vergen,
 Zal ik nu nog maar alleen gewach maken van de bergen,
 Die her- en derwaarts verspreid zijn over onze ondermaansche
 aard,
 Ofschoon de ontmoeting van een herberg doorgaands het meeste
 genoeg baart.
 Ik zeg, de ontmoeting; doch dit is maar by manier van spreken;
 Want dat een berg zou wandelen, is my nimmer gebleken,
 Of hy moest het hinkende doen, dat ging misschien nog goed,
 Want volgens Van Wijk Roelantszoon en Cuvier heeft een berg
 toch altijd een voet

Maar anders blijft het by 't geen de geologen van ouds beweerden,
Dat Mahomed wel naar den berg, maar deze niet omgekeerd naar
Mahomed kan avanceeren.

Naast een berg vindt men in den regel een vallei of dal,
Dat er het omgekeerde van is, en daarom doorgaands ook lager
wezen zal.

Zoo'n dal heeft in 't algemeen vry wat meer waarde
Dan zijn buurman de berg; ja de dalen zijn eigenlijk 't vette der
aarde,

„En een berg is inderdaad,”

Zegt Le Luc, „niet veel meer dan de graat;” —

Ofschoon de man, met dit zeggen, toch zijn onkunde verraadt;

Want welke liefhebber van visch heeft immer in zijn leven

Een graat gezien, die, als Samsons ezelskinnebakken, water kon
geven?

Wat een berg alle dag doet: — ja, Le Franc van Berkhey beweert
met einigen schijn,

Dat daarin de oorsprong van al de rivieren gelegen zou zijn,

Die sedert den tijd van Adam — en altijd van boven naar beneden
— liepen.

Doch ik heb nu geen tijd meer om my verder in zoet water te
verdiepen,

Ik verlang veel meer naar een glaasje rood in de kroeg.

't Uur is verstreken; en ik zeg dus: voor van daag genoeg,

Onthou nu wel wat ik je geleerd heb, als er je soms iemand naar
vroeg.

BESPIEGELINGEN.

PROEVE VAN DICHTERLIJKE WAARNEMINGEN.

't Is een onwederlegbre waarheid.

T. J. KERKHOVEN.

Een onwederlegbre waarheid
Is het, dat, by middagklaarheid,
De avond zelden duister spreidt;
Daar-en-tegen biedt het duister
Ons zeer zelden zonneluister,
Dit is zelf een duidelijkheid.

Zoo kan men op den dag van morgen,
Niet meer voor dien van gistren zorgen,
En ook niet fluiten als men eet;
En, waar geen bel is ook niet bellen;
En in persoon geen brief bestellen,
Als men 't adres des briefs niet weet.

Zoo ziet men zelden ijzer drijven,
Of in koud water gloeiend blijven,
En evenmin een veldkonijn
Een hokkeling naar binnen slikken;
Of 't beestjen (zal 't niet daadlijk slikken)
Moet grooter dan het koebeest zijn.

Zoo kan men haast voor zeker zeggen,
Dat, wie zelf eieren kan leggen,

Geen haan of kippen heeft van doen;
Tenzij zijn kiesche dischgenooten
Zijn huisbak onbeleefd verstooten
En 't ei verkiezen van het hoen

Zoo ziet men eer een zwerm van muggen,
Dan kemels met gebulte ruggen
In zwermen vliegen om de kaars:
Zoo worden aan den rand der slooten,
De reigers, met hun lange pooten,
Zeer zelden opgeslokt door baars.

Zoo is de zevende verdieping
Vry van verzakking en van zwieping,
Als men maar één verdieping heeft:
Zoo zal een eerlijk man zijn kiezen
Nooit op zijn derde jaar verliezen,
Als hy maar dertien weken leeft.

Zoo zou ik bijna durven zweren,
Dat kinders in de lange kleëren
Meest korter zijn dan hun japon:
Zoo slaat men aan een rieten hengel
Veeleer een worm aan dan een Engel;
Gesteld, dat m' Englen krijgen kon.

Zoo schenkt men zelden worst uit kruiken,
Of witten wijn uit palingfuiken,
Of rooden uit een leêge flesch:
Zoo snuift men zelden uit zijn schoenen,
En snijdt geen messen met kapoenen,
Maar meest kapoenen met een mes.

Zoo ziet men aan de onzichtbre transen
Geen morgen-avond-weërschijn glansen,
Geen regenachtig ijsgareel;

Zoo zal de toon der boschkoralen
 Geen brieschend strijdros achterhalen
 By 't schel geluid van Philomeel.

Laat vry de hel dan zinloos woeden,
 De hemel in de pekelvloeden
 Zich storten van der Alpen kruin;
 Ons lacht de gouden zonneregen
 In 't druivenat der perzik tegen
 En voert, langs ongenaakbre wegen
 Ons naar 't gewest van smart en zegen,
 Naar 't ontegankelijk „Woestduin”.

DE MORGENSTOND.

EENVOUDIG GESCHETST, VOOR DE JEUGD, DOOR HUN GROOTVADER.

Hoe plezierig is de schoone dageraad,
 Als men 's morgens zeer vroeg opstaat.
 Alles ziet er dan zoo overheerlijk uit,
 Dat men het aardrijk zou verwarren met een fraai gekleede bruid.
 En de zon schijnt zoo natuurlijk achter de boomen
 Alsof er een nieuwe kaarsemakerswinkel in de buurt waar gekomen.
 Doch merkt gy thands wel, hoe in 't groen gebladert
 Het gevogelt des Hemels zich reeds vergadert,
 En de nachtegalen, oudtijds genoemd Philomeelen,
 Voor hun natuurgenoeten op de dwarsfluit staan te spelen,
 Terwijl de overige gevederde pluimgedierten in 't groen
 Elkander liefdesverklaringen doen?
 En beklagt gy in uw hart niet de luie knapen,
 Die den morgen op hun leger verslapen;

(Ik meen hier natuurlijk geen *legerscharen*,
 Als die van Prins Maurits of wijlen Z. M. Willem II waren,
 Maar *legers* van veeren, zeegras of varen):

Want 's morgens is toch waarachtig

De dageraad al byzonder prachtig.

De dageraad vertoont ons verscheiden soorten van water,
 Van de murmelende beek af tot aan de sluis of katerakt met

deszelfs geklater,

Mitsgaders slooten en vijvers en zelfs gantsche rivieren,
 Vol van veelsoortige hombaars en andere lekkere dieren.

Of, zoo men 's morgens eens aan 't zeestrand wil gaan,

Ziet men daar, in eigen persoon, den grooten Oceaen,

Met *deszelfs* opeengestapelde golven, dolven.

Waarin, naar men beweert, meer dan één Oostinjevaarder ligt be-

Of zijn gy integendeel meer gesteld op wilde beesten en hout,

Dan noodigt u de dageraad naar een door de maan beschenen woud,

Waar 's morgens bloeddorstige tijgers en ontaarde leeuwinnen

Derzelver middagmaal met een ontbijt van verslonden reizigers be-

Terwijl vernuftige papegaaien en apen niet schroomen ginnen,

Het edel menschenpaar na te doen in de boomen.

Hy, die dit alles zonder aandoening ziet,

Verdient den naam van fatsoenlijk man toch niet.

Of wilt gy soms liever eens naar de boerdery toe? — koom!

En sla 's morgens met my acht op de melk en den room,

Mitsgaders op die kalf-, vare- en andere koeien,

Die respectievelijk 't melkuur zitten tegen te loeien;

En op dien keeshond, die bedelaars en dieven verjaagt,

En die 's zomers zeer door de vliegen wordt geplaagd:

Terwijl de noeste huismoeder, zelfs vóór den ontbijt,

Zeer dikke boterhammen, die zy *stikken* noemt, snijdt,

Of, gesteld zy een zuigeling heeft

Aan ZED. de moederborst of een lepel pap geeft.

Wie 's morgens by dit alles nog ongeroerd kan blijven,

Moest onder het hart maar liever *straatsteen* schrijven

Doch wilt gy van hier nog elders heen? Welaan!

Laat ons dan terstond naar den moestuin gaan:

Hier treft u het tuingereedschap wellicht en ziet gy over de heining de vaart,
 Voorheen met een volksschuit in zich, getrokken door een heer te paard;
 Doch thands, nu de spoorweg in Europa de overhand heeft gekre-
 Verschijnt een trekschuit zeer zelden op onze groote wegen. gen.
 Aan deze zij der haag vindt gy echter mispelen, koolzaad, bram-
 Winterpeeren, jonge kropslaë, zuring en abrikozen, bozen,
 Gekonfijte zuurkool, kievits-eieren, knapkersen, mitsgaders radijs,
 Roomsche boonen, versche artischokken (dagelijks verwacht uit
 Parijs),

De geestigste ajuinen en al de producten van een aardsch Paradijs,

Terwijl, heeft men er Italiaansche populieren,
Dezelve natuurlijk den hof nog meer verciëren,
 Én, gelijk een jong botanist terstond zal beseffen,
Derzelve kruin boven de lagere boomen verheffen.
Enfin, allerlei soort van keurige groenten en fruit
 Kijkt blozend hier 't gebladerte uit,
 Behalve leliën en witte rozen,

Die, gelijk van zelf spreekt, niet wel kunnen blozen.

Mijn hemel! wanneer men dit alles nu toch nagaat,

En by gelegenheid voor dag en dauw eens opstaat,

Is er dan 's morgens iets fraaiers te vinden dan de dageraad?

Iets, zoo veel vroeger dan 's avonds laat?

En toch iets, zelden of nooit zoo donker

Als de nacht is, niettegenstaande het stergeflonker?

Voeg hierby nu de vroegpreëk en 't hanegekraai,

En dan is de morgenstond toch al byzonder fraai; —

Of, is er verder nog iets ter aanbeveling noodig,

Dan is dat *iets* voorzeker ten eenenmale overbodig.

DE AVONDSTOND.

Wat is toch, wanneer het donker wordt, de avondstond verrukkend!
 Vooral, wanneer men over dag heeft moeten zeggen: „wat is het
 En dan drinkt men met veel meer plezier drukkend!“
 Een scharretjen met een glaasje bier.
 Ook weet ik niet, hoe er menschen kunnen zijn,
 Die iets hebben tegen den maneschijn
 Of die over de staartstarren,
 Zoo bijster kunnen harrewarren,
 Zonder dat zy schijnen te weten,
 Dat het niet anders zijn dan komeeten.

Wat by avond hoogst opmerkelijk is inderdaad,
 Ja onbegrijpelijk voor wie geen Natuurkunde verstaat,
 Is, dat dan altijd de zon in 't Westen ondergaat,
 Ja zelfs zonder dat zy 't een enkelen avond overslaat,
 En evenmin valt aan een onkundige de verklaring licht,
 Dat, als hy haar naloopt, zy hem altijd schijnt vlak in 't gezicht,
 En zijn schaduw hem dan ook volgt op den voet,
 Maar hem vooruit loopt, zoodra hy het tegenovergestelde doet.
 Doch wie zulks physische verschijnsels wil explicieeren,
 Dient eerst nog een paar jaar of wat in het vak te studeeren.
 Doch wenden wy liever onze blikken naar deze statelijke abeelen.
 Dat zijn kinderen, die daar onder spelen.
 Aan hun schoolboek, benevens hun lei en hun spons,
 Hebben zy in dit bekoorlijk avonduur natuurlijk renons;
 Terwijl andere menschen
 Mekaër fatsoenlijk „goeden avond“ en „hoe vaar je?“ wenschen.
 En andere weér zich vermaken met stoeien,
 Of met op den kant van een weiland te luisteren naar 't loeien,
 Van de zich aldaar bevindende ossen en koeien,
 Of ook wel, om in een tentschuitjen naar de overzij te roeien.
 Maar nu komt er iemand met een viool. — Hoor toe!

De man is blind; ofschoon er dat in 't donker minder toe doe.
 Die by dat fraaie geluid zich niet voelt opgewekt, meê te zingen,
 Of voor 't minst een polka of galop, of touwtjen te springen,
 Van dien kan men zeggen, zonder dat men zich vergis,
 Dat hy een mislukte kweekeling van het Instituut der Doofstom-
 Of wel, dat hy in plaats van met een hart te zijn geboren, men is.
 Hy een kei in zijn borst draagt, en dat nog wel een bevroren.

Doch hier komt voor de variatie een onweder aan.

Menige schoorsteen kan nu gerust zeggen: „'tis met my gedaan.”

Van in de verte, van achter de wolk gordijnen,

Van tijd tot tijd de blixem begint te verschijnen;

Ofschoon 't zoo donker is in 't verschiet,

Dat men bovengenoemde zelfs meermalen niet ziet.

En er ontstaat zulk een vervaarlijk rommelen van den donder,

Dat men een honderd ton turf meent te hooren, rollende van den
 zolder naar onder,

Geaccompagneerd met zoo'n ongemakkelijke regenvlaag,

Dat ik menschen, die zonder paraplu zijn, beklaag

De halve populatie is onmiddellijk druipnat;

De andere helft heeft kou gevat;

De rest neemt terstond een warm bad:

Van 't overige gedeelte heb ik geen tijding gehad.

DE TERUGKOMST VAN DEN ZOMER.

Zoo is het warme weêr in 't eind teruggekeerd

En ziet men lieden, wier gezondheid was bezeerd

Door kou, zich in den gloed der zonnestrallen koestren,

Niet langer in hun huis geklemd als Texelsche oestren.

De Zomer nadert en de Winter schuurt zijn piek;

't Was tijd waarachtig; want hy maakt het menschdom ziek

Nu kan men in zijn hemd of zomerbroek weêr loopen

En aan een crediteur zijn duffelsch buis verkoopen:

Nu mag de mensch weêr met zijn hond uit zwemmen gaan,
Of zich verdrinken zoo zy 't zwemmen niet verstaan.
Nu ziet men 't vlooienvolk weêr blij zijn huwelijk vieren
En 't menschedom plagen met hun angels, vreesbre dieren,
Zijn nestlend in ons hair of tusschen hals en kraag
Of in de kniebocht of in 't kuiltjen van de maag
En iemand stekend, dat hy tureluursch en gek wordt,
Zijn lichaam zwelt en rood als versch geschilderd spek wordt;
Waarop hy 't springend vee met duim en vinger knipt,
Ten zij 't gezegde vee hem juist hy tijds ontslipt —
Nu hoort men dikwijls: „kom! 't heeft eindelijk uitgeregend,
„Ik heb geen parapluï te dragen: dat 's gezegend.” —
Zoo spreekt men en gaat uit in 't zonnig middaguur
Doch komt weêr t'huis doorweekt gelijk een kinderluur.
Nu ziet men doorgaans twee uit wand'len gaande minnen,
Elk met een telg bezeuld, al 't mooglijke verzinnen,
Met dot of ringelbel, om 't schreeuwend min-verdriet
Den mond te stoppen in de warmte: — 't baat haar niet
Hoe meer ze tobben met die ongespeende leeuwen,
Hoe meer heur zooggebloed de buurt by een zal schreeuwen.
Nu legt men 's avonds vaak 't flanellen borstkleed af
En staat verwonderd, dat men 's morgens ligt in 't graf,
Ja, menig Vader gaat uit wand'len met zijn kind'ren,
Die op zijn toonen staan, zijn exteroogen hind'ren,
De panden scheuren van zijn stofjas, en, als dol,
Zijn vest bezoedlen met hun vuilen krullebol,
Doch d'oesprong van hun zijn blijft in zijn lot gelaten.
Zijn 't niet zijn kinderen, zijn na- of achterzaten?
Is 't niet zijn eigen bloed, dat op hun wangen bloost?
En is hun moeder niet de moeder van zijn kroost?
„Een kinderlooze alleen heeft recht, zich soms te belgen,
„Als op een wand'ling hij geplaagd wordt van zijn telgen.”
Zoo spreekt de vader filosoof, daar de oudste zoon
Inmiddels mislijk wordt, als 't rooken niet gewoon,
En 't jonger broederpaar, by 't vogelnest-verstooren,
Op 't minst twee derden van zijn broeken heeft verloren —

Zoo brengt de zomerdag genietingen ons aan,
door het menschlijk hart op 't zoetst wordt aangedaan.

WATERTEUG

VOOR DEN ARMEN BROEDER

Gebroken armstoel: is armoede een misdad?

Fluweelen Rijkleed: is zy geene?

Ouderwetsche kleederdracht- en huisraad-
samenspraken, nopens het mijn en het dijn
der hedendaagsche menschelijkheid. — On-
uitgegeven.

La seule charité vraiment *charitable*, *c'est*
l'égoïsme.

Champagne, in 't overvloeiend glas
Gegoten, of het spoeling was.
Komt in uw woning niet te pas,
Noch bruigomstrelend hypocras,
Noch kievitsei uit lentegras,
Noch hartverkwikkende ananas,
Noch flageolet, viool of bas,
Ofschoon 't uw gouden bruiloft was; 1)
Geen uurwerk in uw gordeltasch,
Geen steenspeld in uw bonte das,
Geen zijden voering in uw jas,
Geen bedgordijnen in de kou,

1) De moderne Philantropen verwarren doorgaans *was* met *waar*.

Geen dekens voor uw kranke vrouw
Noch bij haar doosbed 's nachts een kaars:
Geen rouwband in uw diepen rouw,
Noch troostrijk slokjen curaçao:
Geen opgekrulde waterbaars,
Vol hom, gelijk mijn overhemd,
Of dikke kuit, gelijk mijn laars,
(Voor 't maal van mijn maitres bestemd
En drommels lekker, duur, en schaarsch).
Voor u het *water*; doch de baars
Voor d'eigenaar van gezegde laars. —

BRIEVEN.

EERSTE BRIEF VAN MINA.

Een lief kind van zestien jaren
Heeft in Londen u ontmoet,
Dichter met uw grijze hairen,
Dichter met uw jeugdig bloed!
Dichter met gelakte laerzen!
Gloei een ander voor uw vaerzen,
Uw persoon is 't, die van gloed
Wilhelmina branden doet,
Ze is begeerig, ze is begeerig
— Ach! wees gy het wederkeerig —
Naar een schuldloos *rendez-vous*,
Kom dus, lieve dichter, wilje,
Morgen vroeg in Piccadilje,
Morgen vroeg naar Mina toe,
In het koffyhuis *de Koe*.

Ach! in onze schoone sexte,
Waarde dichter, is 't het gekste,
Dat men 't zoo niet zeggen mag,
Als m'een heer niet kan vergeten,
Dien men 'smiddags na den eten
Op een morgenwand'ling zag:
Dat men 't nooit durft avouereen
Als de zinnen laboreeren
Onder liefdes tooverslag,

Als men dorst zijn hartjen zetten
 Op een heer met epauletten
 En een krijgsblik vol ontzach,
 Op een jong Oostinjevaarder,
 Of zijn broër, nog veel vermaarder,
 Zeilende onder Hollands vlag,
 Op een dichter, vlug en olijk,
 Altijd geestig, altijd vrolijk,
 Jeugdijst op zijn ouden dag,
 Met een rijmlarij vol zoetheid,
 Met een hart vol warmte en goedheid.
 En zoo stemmig van gedrag!
 Zoo gy thands mijn hart kost hooren
 Benzen: „k zit hier in een toren.”
 Dacht gy, „waar een klok in staat,
 Wei ke klok juist twalef slaat.”
 Zoo gy thands my kost zien bloezen,
 O! gy dacht dan niet aan rozen
 (Bloemengeur is my te laf);
 Maar gy dacht dan aan de kreeft, en
 Hoe die zwart ziet als zy leeft, en
 Rood ziet als zy zinkt in 't graf.

Toen ik, in de lange kleëren,
 Nog naar school ging als een kind,
 Zat reeds Amor m'in de veëren,
 Werdt gy reeds door my bemind.
 Toen ik naderhand uit naaien
 Of somtijds uit manglen ging,
 Deed UE my 't hoofd reeds draaien,
 Veel geächte jongeling!
 'k Heb naar u, op Amstels grachten,
 Met mijn paerschen omslagdoek,
 Dikwijls uren staan te wachten
 Aan een sluis of op een hoek.
 Dikwijls vroeg uw trouwe Mina

Aan den jongen van Doctrina
 Of van Felix Meritis,
 Of aan dien van Bellevue,
 „Zeg my, jongenheer! kan uwe
 Zeggen of mijnheer 'er is?"
 En ook thands nog is zy smoorlijk,
 Ofschoon gy reeds min bekoorlijk
 Beide in hair zijt en gelaat,
 En in 't Waerelds expositie
 Heeft haar hart geen zier ambitie
 Omdat gy niet met haar gaat.
 Daarom kunnen schuiftrompetten
 Wilhelmina niet verzetten,
 Noch de Hollandsche servetten:
 Daarom is zy van den draad:
 Daarom gaat zy de omslagdoeken
 Van het Oosten niet bezoeken,
 Noch de Bosscher monsterkoeken,
 Noch het kostlijk koorgewaad
 Van den Kerkelijken Staat,
 Noch de snuif der Portugeezen,
 Noch het lakwerk der Chineezen,
 Noch de kaailui van d'Euphraat,
 Noch Calcuttaas elephanten,
 Noch het puik van Brussels kanten,
 Noch den prins der diamanten,
 Die de grootsten bluf hier slaat,
 Zelfs by vollen dageraad,
 Noch die keur van Malachieten,
 Die de Czaar der Moscovieten
 Ons voor 't eerst hier kijken laat,
 Noch de Oostinjsche perkieten,
 Noch het Saxisch porselein,
 Noch al 't moois van 't Zollverein,
 Noch de groote springfontein:
 Daarom is met al haar *foulen*,

Die hier stroomen, wenden, woelen,
 By tienduizenden krioelen,
 d'Exositie, beste maat,
 Haar een huis, dat ledig staat,
 Omdat gy niet met haar gaat;
 Daarom, schoon zy jong en bol is,
 Maar op u, Mijnheer, zoo dol is,
 Valt zy levend van de graat.
 'Ach! beklag dus haar positie,
 En hoor gunstig haar petitie,
 Die zy thands te schrijven staat.
 Ze is begeerig, ze is begeerig,
 — Ach! wees gy het wederkeurig —
 Naar het schuldloos *rendez-vous*.
 Kom dus, lieve dichter, wilje,
 Morgen vroeg in Piccadilje,
 Morgen vroeg naar Mina toe,
 In het koffijhuis *de Koe*.

TWEEDE BRIEF VAN MINA.

Om deze Hefde treurt.
 VONDEL.

Zyt gy op my vertoornd
 En als een stier gehoornd
 En slaat gy geenszins VIII
 Op mijne jammerkIVIII?
 Het was in 1 en 5tig, ach!
 Dat Mina 't laatst u zag!

Te Londen in „de Koei”
 Zag zy, in Amors boei,
 Nog naauwlijks zestien jaar,
 U, Cannibaal! aldaar.

Niet dat gy my toen opat: neê,
Maar wel mijn zielevreê.

Neen, op 't Criestal-pelijs
In 's aardrijks schatkist grijs,
Daar zag ik veel te veel
Van u, o Philomceel!
Voor Wilhelminaas zielerust,
Sints toen vaarwel gekust.

Omdat gy sedert Een-
En vijftig, heel gemeen,
Geen taal of teeken geeft;
Of gy nog leeft, of sneeft;
Daar toch geen schepsel ligt in 't graf
Of 't zond bericht vooraf.

Wat is voor my op aard'
Prieel of bloemengaard,
Een hof, van ruikers vol,
O snoode krullebol!
Mijn neus, o Karel, *que j'adoor*,
Leent aan geen ruikers 't oor.

Ik minde u reeds als kind,
Toen ik, van honger blind,
De moederborst ontving,
Of op den leiband hing,
En, zoo die leiband plotsling brak,
Mijn neus in 't aardrijk stak.

Of is 't u onbekend,
Hoe gy myn afgod bent,
Dien ik veradoreer,
En hoe, WelEedle Heer!
Ik — immers voor zoo ver ik weet —
Nooit een ander vreed.

Hoe 'k 's avonds op de gracht
Soms uren op u wacht,
En slechts uw schim zie staan
Voor 't raam, met nachtgoed aan
Of door 't gordijn uw neus aanschouw,
Een neus, my zoo ontrouw!

Of hoe ik, minziek Turk!
In een besneeuwde jurk
Vaak 's Winters op den Dam
Mijn jamren klagen kwam
Aan die victiem op 't monument,
O Turk! u wel bekend.

Wen 's nachts in vleuglendorch
De meeuw schalmeit in 't bosch
En ik 't gevederd choor
Mijn aandacht leen en 't oor,
Dan zucht ik tevens op mijn sprei:
„Zoo klonk eens zijn schalmei!”

Wat heb ik u gedaan,
O kallekoensche haan!
Dat gy zoo nijdig ben
O blaauwbaard, op uw hen,
En zoo'n gramstorig aangezicht
Met sporen tot haar richt?

Heeft men u soms vermoord,
Of in uw vet gesmoord,
Of u verempaleerd,
Of anderszins bezeerd,
Dat gy onlangs in uw portret
Dat grimmig wezen zet?

Een zegen is 't voor my,
Dat ik zoo schuldloos zij,

Van top tot teen zoo pluis,
 Ja, net zoo maagdelijk kuisch
 Als toen ik in de luren lag
 En 't eerst uw oog my zag.

Ja, d'onschuld, jongeling!
 Is eerst een heerlijk ding
 En was mijn hoofdsieraad
 Van 's levens dageraad,
 Verleiding — schoon 'k er niet op snoef —
 Vond Mina waterproef.

Geen forsche lijfstaffier,
 Geen dienaar, Soudenier,
 Geen Generaal van Geen
 Vraagt Minaas vesting, neen:
 Haar Citadel eischt geen Chassé
 Zy zeit eenvoudig neê.

Mijn onschuld is berucht;
 Daar ik de fuik ontvlucht,
 Die my Cupido biedt
 Met pieren in de vliet,
 Een maagd, op Amors pieren zot,
 Vangt doorgaans niets als bot.

Wanneer ik soms de maan
 Aan 's hemels trans zie staan,
 Dan denkt ik: „Mina, gy
 „Bent ruim zoo gaaf als zy.
 „Daar u met dien *en die mignon*
 „Toch nooit iets slechts begon.”

Wat, jongeling! mijne ziel
 In u het meest beviel,
 Was niet uw huisjas-hair

Het was uw lier, Tartaar!
 'k Zag in uw kruin een valen knol,
 Doch in uw brein Apol.

Het zonlicht *reist* en daalt;
 Doch in mijn boezem straalt
 Het levenslicht der min,
 Dat end heeft noch begin.
 Van ucht- noch avondscheemring weet,
 O grijze lierpoët!

De zee met haar gedruisch
 En buldrend golfgebruisch
 Is 't kabblen van een vliet,
 Die langs de biezen schiet,
 Is 't ruischen van d'Eoolsche snaar,
 By Minaas hartmisbaar.

O ziel met angst vervuld,
 Als varkensworst met zult!
 O ongelukkig kind,
 Dat zoo'n Tartaar bemint!
 — Ik deel my zelf dees toespraak meê;
 't Is een apostrophé. —

Mijn hart, met wee bevracht,
 Wenscht thands u goede nacht,
 Ofschoon bewust hiervan,
 Dat ik niet rusten kan.
 Het bed, waarop de wanhoop slaapt,
 Gedooft naauw dat men gaapt.

En, hoe verstokt gy bleeft,
 Die nimmer aan haar schreeft,

Die toch, zoo lang zy leeft
 Hoogachtend de eer steeds heeft,
 Om, Totes Tuwes, in de hoop u weêr te zien.
 Te zijn,

(get.) Uw Willemien.

Voor kopy conform:

DE SCHOOLMEESTER.

EERSTE BRIEF

VAN DEN SCHOOLMEESTER.

Naauw trapt ge een ezel op zijn teen
 Of 't gaauwtjen schreeuwt de baarl byeen;
 Maar streelt gy hem de Midas-huid,
 Terstond heeft al zijn razen uit.

*Uit mijn onuitgegeven gedichten,
 63ste druk, bla. 114a*

AAN EEN VRIEND.

Wat aangename geur van zoetheid
 Spreidt zich in uw geschrijf ten toon!
 Wat treffend en oorspronkelijk schoon,
 Waarvan de bron in 't rein gemoed leit,
 Lacht m' in uw brieven vriendlijk aan
 En doet my opgetogen staan,
 Als ik uw vlucht mag gadeslaan.
 Wat keur van uitgezochte woorden,
 Gedachten vol van klem en zin,
 Vindt mijn verrukte ziel daarin!
 Wat onnavolgbre harpakkoorden:

Het zij ge, op Messiaanschen trant, 1)
 De dichterlijke luite spant,
 Of, onbesmet in toon en maat,
 De kracht van 't rijmwoord gelden laat,
 Het zij ge op lager wicken drijft
 En in poëtisch proza schrijft,
 't Is al, o puik der puikpoëeten!
 O dichter, als er weinig zijn!
 't Is alles uitgezocht en fijn:
 't Is snoeperij, 't is ambrozija,
 Die Goën op hun verjaardag eten:
 't Is nektar in een aardsch pokaal:
 Ja, 't is verkleede hemeltaal.

Hoe heb ik schier in alle straten,
 Mijn achtbaar hoofd half gek gezocht,

1) *Messtaansche vaerzen* werden, in mijn jeugd, naar zekeren mijnheer *Mes* of *Mesz*, die er een bol in was, de zoodanige genoemd, die maar in schijn rijmen, als *ketens* en *rekent*, *koestaart* en *ploegwaard*, *grijsaard* en *nijlpaard*. Een voorbeeld leveren de volgende, uit een gedicht, op de promotie van twee mijner vrienden gemaakt.

Berst los, bezielt u, Messianen
 By 't plengen van den eerewijn,
 Verheft den roem van groote namen,
 In 't onnavolgbaar kreupelrijm,
 Zij wijd en zijd de lof vernomen
 Van . . . 's onnavolgbre zonen,
 Dees dag met eeuwige eer omkranst.
 En by den blijden klank der kelken
 Moog my, Apol, uw dichtvuur helpen:
 Het was my nooit zoo nut als thands.

 Ach! thands verdeelt zich belder loopbaan,
 Want de oudste zal, als Proponent,
 Fiks naar een Predikantsplaats door slaan,
 Zijn teeder lief in d' arm geklemd:
 En d' ander, die niet minder leep is,
 Brengt offers op 't altaar van Themis.

Waar die bankier toch wonen mocht,
 Die my 't beloofd getal dukaten,
 Waar 't meer dan eens my aan ontbrak,
 Zou storten in den leëgen zak,
 Eer ik, na vruchtloos hersenbreken,
 En min gelukkig dan Gil Blas,
 Begreep, dat (alles wel bekeken)
 Die assignatie op uw kas
 Er eentjen van papaatjen wa

Zoo kunt gy, schalk, aan groot en klein,
 Een knol voor een citroen verkoopen:
 Zoo laat gy zelfs het kloekste brein,
 Wanneer 't u lust, aan 't lijntje loopen:
 Zoo hebt gy, door uw fijn vernuft,
 Ook my (is 't mogelijk!) overbluft.
 Hoe zou 't my hart en ziel verrukken,
 Zoo ik mijn plan mocht zien gelukken
 Om al uw brieven te doen drukken
 En 't honorarium aan my
 Werd afgestaan voor uw copy.
 'k Ging dan terstond mijn renten leven,
 En kocht van mij fameus fortuin
 Een burcht of lustslot op het duin,
 Alwaar ik theevisites geven
 En u gestadig zou omzweven,
 En van mijn wierook u voorzien,
 Of, mocht ik soms uw zijde ontvliên
 't Zou enkel zijn om de interventie,
 Mijnheer, van uw correspondentie

TWEEDE BRIEF

VAN DEN SCHOOLMEESTER

AAN EEN BEER.

Het hart is goed; doch 't hoofd is zwak,
En drommels zwaar het daaglijksch pak,
Wel driemaal zwaarder dan mijn tas
Die kale, lichte, leêge zak,
Waar nooit een zilvervloot in stak,
Die nooit fameus als spaarpot was.
Bedenk dit eens op uw gemak.
En raak niet in een booze luim,
Als ik het schrijven soms verzuim,
En 't zenden van het lieve geld
Wat al te lang werd uitgesteld,
Omdat ik „ik en weet niet wat”
In 't hoofd, doch niets in 't beursken had
Ai! lieve vriend! heb dus geduld
Met al mijn traagheid en mijn schuld.
Verbeeldingsvuur is uitgedoofd,
Het warlend brein is moêgesloofd
Het matte lijf is krank geplaagd
Het hijgend hert is afgejaagd.
Zie dus meêwarig als weleer
En vriendlijk op den balling neêr
Aanvaard zijn schuldbelijdenis
En schenk hem u vergiffenis. —

Vergeven is, vooral naderhand, steeds plaazierig,
En beter dan een pak slaag, ofschoon minder zwierig.

DERDE BRIEF
VAN DEN SCHOOLMEESTER

AAN

Londen, 17 October 1834.

Laat nu de boetpsalm vrolijk door Egyptenland klinken
 En Israël in de woestijn een glaasje extra drinken.

I. v. L., *De Commissie van Landbouw*
in Gosen. Treurspel.

Laat d'Elephant nu vrolijk zingen,
 En 't hupplend rendier in de wei
 Van vreugd op 't hoofd des drijvers springen
 En tooi zich 't zwijn in feestlivrei:
 Knip nu van 't strijdros hobbelpaarden,
 En ducats van de oorlogszwaarden:
 Laat de adelaar het wollig lam
 Van blijdschap met zijn vleuglen dekken
 En, onder minzaam trekkebekken,
 De wond van 't blaetend zeekalf lekken,
 Nu 'k tijding van mijn vriend bekwan.
 Laat bijt-wolf vredepalmen rapen
 En vlechten in der lamren huid.
 De tijger naast de leb-aal slapen
 En wurmpjes zoeken voor zijn buit;
 Laat nu te Lis de feestwijn vloeien,
 En 't baarsjen in den schotel stoeien,
 En 't rookend wildbraad onder 't mes
 Het land van A. B. C. bevrijden:
 Laat heel de schepping zich verblijden

En zij..... 's trouwe vriendschap de dichtstof van mijn zangeres.

VIERDE BRIEF

VAN DEN SCHOOLMEESTER.

FRAGMENT UIT EEN BRIEF OVER DE HITTE IN MAART.

Een philantroop heeft onlangs te Maastricht
 Een acoustie Hospitaal voor dove kolen gesticht:
 En wat gy van 't weêr uit Holland my bericht
 Geloof ik heel licht:
 Want hier leit de Maas ook niet dicht.
 Het is zelfs benauwd; kou vatten wordt bijna een plicht.
 Van daag b.v. is het zeer warm en fraai,
 En men hoort veel klachten onder de kooplui in baai.
 De hertog van Wellington gaat 's morgens al uit zwemmen als een
 Nu moet ik er by zeggen, hy is byzonder taai. haai.
 In de boomen is het reeds niets dan gekwinkeleer en gekraai
 En in den vijver, een continuêl geflodder en gedraai.
 Ik ken vinken, die hun nest reeds maken, o.a. een ouden papegaai,
 En gisteren hoorde ik twee vogels tegen mekaêr zeggen: „ik braai.”
 Doch ik moet er by voegen: het was niet in de natuur,
 Dat zy dit zeiden; maar in de keuken voor 't vuur.
 Hopende dat ik spoedig u hier in welstand by my vinde,
 Verblif ik uw oprechte vriend,

Mijnheer en Mevrouw V. D. L.

VIJFDE BRIEFVAN DEN SCHOOLMEESTER.

FRAGMENT.

Ik schrijft u met een treurend hart:
Mijn maag, thands in een strik verward,
Die al de slimmigheid der art-
senykunst en aptekers tart.
Is krank, en gansch en al bezeerd
Het stuivers-broodtjen, onverteerd,
Roept luid: „'t is alles hier verkeerd!”
Terwijl 't kadet, het stuivers-kind.
Zich even onverteerbaar vindt.
De haas, de vlugge runderhaas,
Zegt: „deze krankte is my de baas,”
Citraenvla, taart en confituur!
Uw zoetheid walgt my in dit uur,
Zelfs 't glinstrend klontje, op 't theesalef
My 't hart geheel aan 't draaien zet.
Weg lekkerny uit Oost en West! —
't Ontbeerend vasten voegt my best.
o Vee, in overvloed gemest!
Uw rundvleesch is my thands een pest,
Uw kalfschijf ben ik walgens moê.
Weg met het vleeschprodukt der koe:
Weg met de lamsbout en de nier,
Den zweezrik, 't borstjen, weg van hier
'k Hou van uw lekkerheid geen zier
En haat thands ieder zoogbaar dier.

ZESDE BRIEF

VAN DEN SCHOOLMEESTER.

Gelijk een Grootvorstin haar zonen,
Op 't vorstlijk ledikant geteeld,
Gestadig en verd.... verveelt,
Wanneer zy, om hun vlijt te loonen,
Voor hen op 't draagbaar orgel speelt
Of iets uit Plato mededeelt:
Gelijk een ouderling zijn kind'ren
— Wier dartel woelen en gedruisch
Een molen maken van zijn huis
En in zijn ambtsberoep hem hind'ren —
Naar zee zendt in een haringbuis:
Gelijk een jas, met lange mouwen
En met een halskraag als een vlag,
Wel aan een klepper, zeer verkouën,
Maar geenszins aan de bloem der vrouwen,
Vooral op haar geboortedag
Van zestien jaren, passen mag:
Gelijk een man zijn zomersokken
In 't herfstsizoen op 't aardrijk spreid
En in zijn vrouws flanellen rokken
Op 't bed den wintermorgen beidt:
Gelijk een zuigling in de luren
't Geheim der toekomst slechts bevat,
Schoon 't met zoo velerlei figuren
Het linnen om zich heen bespat,
Alsof reeds van zijn jeugdigste uren
De Gelder hem had beet gehad:
Gelijk de telg der ezelinne
Het blanke vocht der moederspeen,
Dech d'ezelstommigheid meteen,

Naar binnen slokt der malle minne:
 Gelijk een talrijk huisgezin
 Met dertien kindren, vlug en wakker,
 Meer brood eet dan een zieke bakker
 Of zelfs een doode bakkerin:
 Gelijk een logge plank, beschilderd
 Door d'adentocht van 's kunstnaars ziel
 Met woeste zee en veege kiel,
 Het menschlijk brein vaak heeft verwilderd,
 Wanneer ze op menschen-hersens viel:
 Gelijk met kramppijn in de zijden
 En met een steenpuist in de pap,
 Geen manke drost in 't baantjen-glijden
 Of wel in 't sierlijk schaatsenrijden,
 Met beentjens-over, voor de grap,
 Zich oefent op een steilen trap:
 Gelijk een koets vol eedle zielen,
 Door 't wisslend reisvermaak bekoord,
 Met twee span paarden en vier wielen,
 Op 's Heeren weg of aan de poort
 Eer dan op iemands winterhielen
 Of exteroogen t'huis behoort:
 Gelijk een scheele zieketrooster
 Zich doorgaands hoogst bespotlijk maakt,
 Waaer hy in een nonneklooster
 Verliefd wordt en aan 't vrijen raakt:
 Gelijk een vogel in zijn veëren
 Zich beter dan aan 't spits bevindt:
 Gelijk een bruid, voor 't respireeren,
 Het wand'len boven 't worgen mint:
 Gelijk een hooge rechterschouder
 Den linkerschouder lager maakt:
 Gelijk men wel door jaren ouder
 Maar nooit door jaren jonger raakt:
 Gelijk op dertig February
 Geen mensch coit port drinkt of canary,

Dan om een laffe bluf te slaan:
Gelijk een Turksche kemeldrijver,
De zandwoestijnen ingegaan,
Zoo hy geen Hollandsch mocht verstaan,
Uw laatste werk, o vruchtbre schrijver,
Nooit uit verveeling op zal staan:
Gelijk nog wel eens aan een vijver,
— Maar schaars, uit militairen ijver
En met een schutterspakjen aan —
Een reiger blijft op schildwacht staan:
Gelijk in Holland eens Oranje
Een slingersteen van centnaars vracht
Sloeg naar den kop van 't machtig Spanje
En 't reuzenhoofd aan 't duizlen bracht:
Gelijk de vruchten onzer lenden
(Mijn beurs gevoelt dit, op mijn woord)
Ons *dierder* zijn dan onbekenden,
Van wie men nimmer heeft gehoord:
Zoo zeker zal ik u — om te enden —
't Belofde lied voor „Holland” zenden.

FABELS EN VERTELLINGEN.

DE LEEUW EN DE RAT.

EEN FABEL.

Een bejaarde leeuw zat geweldig in het naauw;
Want hy had juist de jicht, en de jager was hem te gaauw:
Hy was dus in een net geloopen, door vernuftige mannen,
Een week te voren, ten behoeve van ZEd. gespannen.

Dit ziet een bejaarde rat,

Die, door grijze ervaring op alles gevat,

By zijn eigen dacht: „het kan mij nooit hinderen:

„Helpt het my niet, het helpt misschien mijn toekomstige kinderen,

„Zoo ik vandaag den leeuw uit zijn lastige positie bevrijd,

„Doet hy mijn famielje licht een wederdienst op een anderen tijd.”

Zoo denkend slaat hy aan 't krabbelen en bijten met tanden en
klaauwen,

Tot hy eindelijk een fameus gat in het net weet te knaauwen.

En naauwlijks zijn de mazen aan alle kanten kapot,

Of de leeuw kamt zijn manen en zeit: „je bent waarachtig een

„Ga gerust naar huis: ik zal je zoo licht niet vergeten. knappe rot

„Al stonden er nou twintig gebraaien rotten op schotel, ik zou er
geen een van eten,

„Uit pure dankbaarheid jegens u, en tot vorstelijk onderpand

„Van hetgeen ik zeg, aanvaard mijn klaauw of rechterhand” —

Maar ons rotjen, als een man van verstand,

Sprak: „een man zijn woord, Sire! was altijd voldoende in ons land:

„Doch zoo UEd. er niets tegen hebt, plaats dan liever ons verdrag
in de krant:

„Want daar de diensten van de kleinen door de grooten zoo
gaauw worden vergeten,

„En de kleinen nog op den koop toe door de grooten worden gebeten,

„Is het beter, dat mijn natuurgenoeten uw besluit uit de papieren

De leeuw toont hierop terstond zijn erkentenis. weten?

Door 't passeeren van een notariëele schuldbekentenis,

Dat namelijk, daar hy zijn leven te danken heeft aan een rat,

Laatstgenoemde dezelfde aanspraak op zijn medeleeuwen had.

Dat, zoo hy hem vervolgens in 't voorjaar een goudsche kaas zag eten,

Hy hem zoo stil als een Dominee zou voorbygaan, als of hy er

niets van wou weten,

Ofschoon hy in zijn jeugd byzonder op ratten was gebeten;

Doch deze reize, door dankbaarheid aangespoord,

Had hy, om zoo te spreken, zijn natuurlijk instinct en inclinatie

versmoord.

De moraal dezer fabel leert ons, of ik heb het mis,

Dat niets, voor iemand die het doen kan, onmogelijk is;

En dat, zoo men onder zwarigheden moet zwoegen,

Men zich maar onmiddelijk tot een ratjen heeft te vervoegen.

Men maar dadelijk belet moet laten vragen by een leeuw,

Of zoo men dankbaarheid wil in onze 19de eeuw,

Men hoort my niet zeggen: gaat naar de menschen,

Want wie dit doet, dien zou ik een beter gebruik van zijn tijd toe-
wenschen.

DE FATSOENLIJKE KEESHOND.

EEN FABEL.

Mirabile dictu!

**k Wed, lezer! dit begin verschrikt u.*

DE KEES SPREEKT.

Dag en nacht.

En met mijn staart bevracht,

Dikwijls zonder dat iemand mijn ontbijt my bracht,

Of, behalve ik, er aan dacht,

Zit ik op de wacht,

En waak, met mijn ooren overend, op deez werf,

Tot bescherming van huis en erf.

Bedelaars en dieven, en anderen van mijn naamgenooten,

Bijt ik terstond in de kuitelooze pooten,

Eer zy zich tweemaal aan de kleine steentjens stooten.

En trouwens, als ik maar kef

Of men neus boven mijn tanden verhef,

Zijn zy al weg eer ik 't besef.

Maar komt 's nachts een fatsoenlijk man

Met een oranje lintjen an

— En die een levertjen betalen kan —

Om de jonge juffrouw, net als Don Juan

In een cales of sharaban,

Dan hou ik me doof en weet er niet van;

Want ik denk altijd: tegen mijn meederen te bassen,

Dat ware, als blafte ik tegen de maan, en 't zou my niet passen,

Leer hieruit, o jeugd, hoe gelukkig het is in der daad,

Dat een Kees in den Raad,

Op 's lands werf of op straat,
 In Pensionaris-, Minister- of bedelaarsgewaad,
 Zijn eigen meester nog eer dan de Oranjelui verraadt,
 Als men maar altijd met gebraad,
 Een pens, of een lever in de hand staat.

DE KAASMAKER.

EEN FABEL.

Een dorp'ling, op zijn paard gezeten,
 Ging naar de Gouwsche kaasmarkt toe.
 Hy had in lang geen kaas gegeten
 En voelde zich dus blij te moe;
 Want op hetgeen hy niet bezit,
 Is mensch en dorp'ling 't meest verhi

Het was een zoele zomermorgen:
 't Was niet in slachtmaand; doch in Mei.
 „De lui, die u die kaas bezorgen,
 „o Mensch! die leevranciers zijn wy.”
 Dus sprak, op 't zien van onze twee,
 Vertrouwlijk tot mekaër het vee.

„Is waar, daar is een kaas in 't leven,
 „Die hoofdkaas wordt door u genoemd;
 „Doch dees wordt u door 't vee gegeven,
 „Wanneer 't tot sterven werd gedoemd.
 „Zy wordt door 't varken u gebracht,
 „Na dat het varken is geslacht.
 „Ja, trotsche mensch, dit moet gy weten,
 „Gy, die de kaas snijdt op uw paard,
 „Gy kunt geen klein Edammertje eten,

„Of 't is u door de koe gebaard.
 „De melk, die tot de kaas behoort,
 „Brengt *onze* schoone sexe voort.”

Maar zie, daar treedt in volle pracht
 Een schaap te voorschijn met zijn vacht,
 En spreekt: „o Ossen! wordt gy dol?
 „O koeien! krijgt gy 't in uw bol?
 „O kalkkop! raakt uw brein op hol?
 „Of zijt gy blinder dan een mol,
 „En houdt ge u, of gy zoudt vergeten
 „De schapenkaas, die menschen eten?
 „Het keurig lammerenprodukt
 „Dat na den disch de maag verrukt?
 „Kwansuis of gy 't niet hadt geweten?
 „Wy toch, zoo wel als gy, o vee!
 „Doen aan de kaasnegotie meê.”

— „Jandorie!” zegt hierop een ram,
 Die om te luistren naderkwam,
 „Ik dacht voorwaar niet, juffrouw **Lam,**
 „Dat gy zoo dapper wist te spreken
 „En lansen met den vijand breken.
 „Kom, volg my naar het echtaltaar
 „En worden wy terstond een paar.”

De dorpling gaf hier den zwiep
 Aan 't ros, dat dit gezwets ontliiep

DE WOLF EN HET LAM.

EEN FABEL.

(La Fontaine nagevolgd.)

„Zeg eens krullebol,” sprak een wolf tot een lam by een beek:
„Waarom sta je daar zoo te drinken als of geen mensch er naar
keek?

’t Wordt hoog tijd, dat ik eens kennis met je maak en je wat
nader spreek

„En dat zal heel wat anders zijn, dan met rammetjens te vrijen.

„Wou jy nu hier het water bederven; dat zal ik niet lijen.”

„Maar mijnheer!” sprak het lam: „hoe heb ik het nu?

„Hoe zou ik u ’t water bederven, ik sta immers veel lager dan U.”

De wolf kon die aanmerking, of dat slechte Hollandsch niet veelen;

Want wolven zijn altijd gesteld op krakeelen:

En zei: „als je daarop durft staan,

„Je hebt het vroeger al zoo dikwijls gedaan.

„Ik laat me door zoo’n kleuter als jy bent, niet verlakken.

„Je hebt het my zes maanden geleden nog eens gebakken.”

„Ik verklaar u,” zei ’t lam, op mijn woord van eer,

„Dat ik toen nog als ongespeende zuigeling in de wieg lag, mijnheer.”

„Wel lammetjen!” sprak de wolf, en kwam al nader en nader:

„Was jy ’t niet, dan was het je schoondochter of je vader.”

„Ik heb nooit geen vader of geen schoondochter gehad,”

Sprak het lam, dat al beefde als een koortsig blad,

En by deze gelegenheid zijn heelen stamboom vergat.

„Hou je me voor de mal?”, zei de wolf; „ik zal je verleeren,

„Fatsoenlijke lui op zoo’n manier te mystificeeren.”

Hierop verslond hy met huid en haar

Het geheele lam, of ’t een Engelsche oester waar,

En bracht de rest naar huis om er zijn kindertjens op te trakteren.

Het lam had hieraan natuurlijk het land:

Doch voor den wolf was het net een kolfjen naar zijn hand.

Schapen en kinderen: leert hieruit, dat, zelfs bij stille beken,
 Een wandelende wolf maar liefst moet worden ontweken,
 Of je moest door uw ouders eerst voorzien zijn geweest
 Van een sterke kindermeid, die een partuur is voor zulk een beest.

DE VLOOI, DE MAKELAAR EN DE REUS.

EEN FABEL.

Als je pas uit de Amstelstad kwam,
 Dan zei je: „was is 't hier toch klein in Edam!“
 Maar kwam je weer van Buiksloot,
 Dan zei je: „dat Edam is je wat groot.“

„Wat is het van nacht ongemeen drukkend weêr
 „Ik zweet me dood, op mijn woord van eer!
 „Het loopt langs mijn wangen als schoenesmeer,
 „En wat trekken die vlooiën hier ongemanierd van leer:
 „Mijn gansche tabernakel doet me van 't krabbelen zeer
 „Wel foc! dit is voor de eerste keer,
 „Dat ik van mijn leven boven een bakkery logeer;
 „Maar by leven en welzijn doe ik het nooit weêr.
 Dus sprak een Makelaar in teer,
 Een gezet, oud Heer,
 Vijf voet groot ongeveer,
 En liep het slaapvertrek rusteloos op en neer,
 In zijn nachtgoed, net als een witte beer.

„Wat een berg
 „Van redelijk vleesch en merg!“
 Zei intusschen, zonder erg,
 En in 't voorbygaan, een nijvre vlooi, één van die sociale huisvlooiën,
 Die 's zomers in de warmte plooiën

Van een mensch zijn gewaad,
Of van zijn hals, of wel op zijn gelaat,
Zijn huisselijk geluk women voltooien,
En zijn sponde met slaapbollen strooien:

Ja aldaar inderdaad

— Als men er aan denkt wordt men immers kwaad
Terwijl 't weerglas op negen en negentig staat.
Tot zijn verdriet, onder 't laken,
Allerlei bokkesprongen maken
Om zijn bloed te schaken.

„Een berg? —

„Je meent zeker een dwerg?”

Roep hierop een Philistijn van een Reus,

Met een neus

Zoo fameus

Groot, dat er heus

— En ik geef je de keus —

Onder al de tabakswinkels binnen de stad

Geen één is, die op zijn visites het had.

Want nauwlijks komt hy aan de toonbank eens snuiven,

Of 't begint de gansche buurt door geweldig te stuiven,

En de schoonmaaksters — die trouwens geen van allen

Op heur mondjen zijn gevallen —

Roepen onder 't niezen allemaal:

„Is dat die lange klaplooper weêr van een snuifliker,

„Die leelijke sladood van een Franschen vogelverschrikker,

„Met zijn kalen knikker,

„Die hier al dat stof maakt in 't portaal?

„Och, geef je neusdoek eens eventjes, Aal!

„Dat niezen, meidlief! maakt me sikker,

„Wat een ongepermitteerd schandaal

„Voor een dagloonster met een borstkwaal....

„En 't stuift hoe langer hoe dikker....

„Ik wou dat die hannekemaaiër met zijn gemaal

„Zijn eigen inslok, die weêrgasche wurgpaal!”

't Was een Reus kortom,
 Zoo groot als 't vaantjen van d'Utrechtschen Dom,
 Vooral als hy op zijn teenen klom. —

Doch hier zegt een leerzame knaap: „Ik weet niet waarom
 „Een vlooi den Makelaar groot noemt en de Reus noemt hem klein.”
 Wel, omdat Makelaars kleiner dan een Reus en grooter dan vlooiën
 Want alles, zie je jongelief! zijn:
 Is in de Natuurlijke Historie relatief:
 Dat spreekt als een brief.

DE MOP EN DE KEES.

EEN FABEL.

Wie 't onderst uit de kan begeerd,
 Heeft soms aan 't lid zijn neus bezeerd.
 ESCARBOUCLE.
Heu stirpem invisam!

Een mooie Mop,
 Zoo vlug als een barbier in galop,
 Pas uit den dop,
 Met een beeld, een knop
 Van een neus, — „net natte drop.”
 Zei de hondendoctor: „en een tong als aalbessensop,” —
 Enfin, een wassen pop
 Van een jongen Mop,
 Lag voor de deur, in een geel envelop,
 Met zijn nieuwen staart onder zijn arm, en zijn ooren op
 En zoo deftig als een Aartsbisschop,
 Maar zonder kraag om zijn krop,
 In de zon een pamphlet te lezen

(Door wijlen den Inspecteur-Generaal
Van 't „viervoetig” Hospitaal),

Dat, naar ik hoor, zeer fraai moet wezen.

En zelfs in 't „redeloos” Handelsblad werd geprezen:

„Over de leverziekte,” namelijk „onder de Keezen,”

„En hoe die kwaal,

„Voor den „vernuftigen” mensch zelfs fataal,

„Helaas! maar al te menigmaal

„Onder dit „onvernuftig vee”

(Volgens Gravé) 1),

„Die bleeke keffers, uit happige eigenbaat.

„Hyeensche hebzucht en galziekte overmaat

„Van duivelen-wangunst ontstaat,”

Toen, of het toeval 't woû,

Een oude sjouw

Van een stoffel,

Zonder wenkbraauw,

Met een oog als bezweken kabiljaauw,

Zijn hiel door zijn ééne mouw,

En zijn elleboog door zijn andere pantoffel....

— Wat doet zoo iemand in de kou? —

Enfin, een Kees, zoo verwaand als een paauw,

Mank aan alle vier, maar anders vry gaauw,

Met zijn staart in zijn rokzak, en een lever in zijn bek,

(Hoogst waarschijnlijk ontvreemd onder 't gesprek

Aan d' een of d' ander slager in lamsvleesch of spek;

Want in 't kapen zijn Keezen alles behalve gek)

Aan komt klauteren over 't gegrendeld hek,

Net *vis-à-vis* Mop.

— Met zijn staart thands op —

En in 't passant „*bonjour!*” zeit: „gaat het je nog altijd gelukkig

1) Deze was, in de dagen toen onze Schoolmeester nog een schoolknaap was, een akteur van het Haagsch tooneel, beroemd wegens zijn letterlijke overzettingen van fransche en Hoogduitsche tooneelstukken.

„In Holland, Geeltjen? want fortuin is zoo nukkig?” —
 „Ja perfect, manke sneeuwbal! maar met jou gaat het krukkelig.“
 Waarop Kees grimmig doorklimt; doch naauwlijks in den top
 Van gemeld tuinhek, in d' effen vliet
 — Daar Mop intusschen aan 't blaffen schiet —
 Zijn eigen met een tweeden lever in zijn mond ziet,
 En terstond — en wat Kees deê het niet? —
 Twee levers voor één verkiest;
 Doch — daar Mop nu verbaasd zijn oogen wrijft en niest —
 Zijn equilibrium en de heusselijke lever verliest,
 En, ofschoon hy braaf „helpt!” riep in zijn verdriet,
 volgens Siegenbeck zelfs „hullep!”, het hielp hem niet.
 „Keesjen-lief viel in 't watertjen diep,” 1)
 Waar hy natuurlijk tegen de lamp aanliep,
 En dadelijk als drenkeling ontsliep.
 Terwijl Mop in zijn eigen blaft: „Kijk!
 De Inspecteur heeft gelijk.”

Moraal.

Waar ik een gesneuveld Minister,
 Ik hield van zulke fabels een register,
 En ik schreef: *Cui bono?*
 Aan Pio Nono.

DE HOND.

EEN FABEL

Een hond, Hektor geheeten, had by nacht
 Over een mand keukenbeschuiten de wacht,
 Met strikt bevel

1) Een oud straatdeuntjen, uit den tijd van Kaatjen Mossel.

Op het stelen der beschuit, zoowel
Geheel als gedeeltelijk te beletten:

Waarom zou men hem toch anders op schildwacht zetten?

Hektor begreep dit ook zeer goed,

Beter dan menig ontfanger of eerste minister het doet,
En hy had, op zijn best, een kwartier of zoo te schilderen **gestaan**,
Of daar komt, in 't verschiep, by het licht der maan,

Een jonge Kees met de hondeziekte aan,

En regelrecht (dat 's zoo klaar als een klontjen)

Op de beschuitmand af van ons waakzaam hondtjen.

„*Qui vive!*” blaft Hektor met een stem als een sergeant-majoor;

„Of versta je altemet geen Fransch, en ben je doof aan dat oor,

„Dan vertaal ik 't in: *wie daar*;... in allen geval je komt er niet

Doch Keezen, verhit op roof, door.”

Zijn gewoonlijk Costindisch doof:

„Ja wel, sla maar door, krullebol,” zegt deze, en met hair en huid

Verdonkeremaant hy de mand beschuit.

Om het kort te maken,

Het loopt op bakkeleien uit en Keesjen krijgt laken,

Slaat aan 't janken en andere muziek

En schuurt op drie pooten zijn piek.

Doch, terwijl Hektor no. 1 dus op doet dansen,

Zit no. 2 reeds by de mand te schransen....

En Hektor staat verstomd, met zijn handen op zijn rug:

Want daar komen bovendien twee manke Moppen over de brug,

Mede rechtstreeks aan op het snoeperijtjen,

Beiden natuurlijk met een keezen-appetijtjen,

En steken het delikaat gebak

Dadelijk in hun mond, by gebrek aan een zak.

„Weet je wat,” zegt Hektor, „plaatpoetsen zit niet in mijn aart,

„Want ik heb een oudste dochter die als waker op den beurtman

„Maar één tegen vier is geen partuur, vaart....

„En daar is geen hond in de gansche natuur,

„Noch in de Vereenigde Nederlanden,

„Die een mand levensmiddelen beschermt tegen zooveel keezentan-

„Doch ik heb nog één middeljen in petto, den.

„Als menheer de Italiaan zei met zijn stiletto,

„Om de beschuit, die het korfjen vereiert,

„Te verdedigen tegen dit *ongediert*;

„Wan, aan zulk janhagel den naam van *dieren* te schenken,

„Zou mijn gevoel als hond van eer, te veel krenken.)

„Het best van allen

„Is, zelf op het proviand maar aan te vallen.” —

Zoo gezegd, zoo gedaan:

In eigen persoon tast nu Hektor het spijskorfjen aan,

En eer iemand, die in 't hoofd verstopt is, zijn neus kan snuiten,

Is het lot reeds beslist van de mand beschuiten;

Terwijl Mopjens, Kardoezen en Keezen inkluis

Op een pruikmakersdrafjen afpoeieren naar huis. —

Moraal.

Dees Fabel leert ons, zoowel als de Geschiedenis,

Dat de vraatzucht van Keezen onverzaadbaar is,

En dat zy er nooit een been in zien,

Om zich met het eigendom te verrijken van andere liën.

Doch ten tweede doet de Fabel ons duidelijk aanschouwen,

Hoe men somtijds den wil voor de daad moet houën,

En hoe men, als men zijn best doet, en niet kan slagen,

Zich maar als bovengenoemde hond moet gedragen.

„Je meent natuurlijk Hektor?” zegt hier iemand terstond:

„Mijnheer, U neemt my het woord uit den mond!” —

LYRISCHE POËZY.

BAREND DE SCHUTTER.

KRIJGSROMANCE UIT DEN OUDEN TIJD, VERHAALD DOOR EEN VADER
AAN ZIJN ZOON JASPER.

Ziet gy dien heldenstoet, mijn zoon!
Die langs de straten wandelt,
En dien een dankbaar volk om 'tzeerst
Met consideratie behandelt?

En ziet gy dien Tamboer-Majoor,
Met een muts op, zoo hoog als een trommel?
Tamboers en Pijpers staan onder hem,
En zy vreezen hem als den drommel.

En hoort gy 't daavrend tromgedruisch
Wel dier muzykale dapperen?
En 't vleugelfladderend handgeklap,
Dat 's Lands vaandel maakt in 't wapperen?

Ziet gy die schaar aan deur en raam,
En hellend dak vergaderd?
Die tranen stort of haar neusdoek zwaait,
Naar mate de legerspits nadert?

En merkt gy wel, wat menige spruit
 Reeds verzocht heeft aan een van zijn ouders?
 Men ziet toch bijna geen vader hier,
 Die geen kinderen torscht op zijn schouders 1).

Ziet gy dien officier, mijn telg!
 Die ginds te paard gezeten,
 Door ieder, die hem hier omringt,
 „O Overste!” wordt geheeten?

Hy draagt vergeefs geen krijgsrapier,
 Mitsgaders twee pistolen,
 Waar hy den dood op 't lijf meê jaagt
 Aan Belgen, mijn zoon, en Spanjolen.

En ziet gy d'anderen officier,
 Die, met twee epauletten,
 De legermacht, aan hem toevertrouwd,
 In beweging weet te zetten?

Dit is een heldenpaar, mijn kind!
 Verschrikbaar koen in 't strijden;
 Doch die zich in den vrede thands
 Met ons en mamalief verblijden.

Dit is Kapitein en Kolonel,
 De hoogste en hachelijkste ampten,
 Waarvoor, in heilig vuur ontgloeid,
 Met elkaër twee schutters ooit kampten.

Doch merkt gy, hoe die krijgsgoôn nu
 Hun ziedend bloed bedwingen,

1) Wanneer in den ouden tijd de schutterij voorbytrok, werden de jonge kinderen doorgaans door hun voorgelacht op de schouders genomen, opdat zy beter mochten zien.

En er haast nog makker uitzien dan
Een bejaard paar ouderlingen?

Zy groeten ieder zeer beleefd,
Affabel, mijn zoon, voor hun minderen:
Ginds komt zelfs den Kolonel zij vrouw
Met de baker aan en de kinderen.

Zijn kroost werpt hy een handkus toe,
Zijn gade een blik vol vrede;
Doch den zuigling neemt hy *en passant*
Onder-de-man op 't slagveld mede.

Met slagveld meen ik een stuk lands,
Door vaderlandslievende Heeren,
Aan de Stadsschutterij per maand verhuurd,
Om te schieten en te exerceeren.

Met Schutterij meen ik een armee,
Gedoscht in lakensche rokken,
Met een witte broek aan by mooi weêr,¹⁾
Doch een blaauwe, als de lucht is betrokken.

Met Schutter meen ik een ambachtman,
Of wel een dier groote heeren,
Die nimmer naar de parade gaan,
Of zy laten vooraf zich scheren.

Een Schutter geeft met vreugd zijn tijd,
Dien hy missen kan van zijn zaken,
Om zich tot oirbaar van het Land
Familiair met de krijgskunst te maken.

1) In den ouden tijd bestond de groote tenue van een schutter des zomers voornamelijk uit een oude witte broek.

Hy weet behendig, waardste spruit!
 Zijn snaphaan af te schieten
 Op 's vyands bataillon carré,
 Zonder iemand zijn bloed te vergieten.

Voor zwaard noch vuur is hy beducht:
 Hy eet, om zoo te spreken,
 De kogels, die een ander mensch
 Zijn beenen of lendenen breken.

Men vraagt hem daarom vaak in 't vuur
 „Is mijnheer soms een Salamander?”
 Doch „*simplex veri sigillum*”, zegt hy:
 „Neen, vijand! Ik ben Plattelander.”

Doch 'k zal, mijn kind, onder 't huiswaarts gaan,
 Van een Schutter iets fraais u verhalen!
 Ter uitspanning zoudt gy het op uw school
 In 't Russisch kunnen vertalen.

*Gewaagt van 't roekeloost wapenfeit,
 Te lang om hier te vermelden,
 Doch 't geen den krijgsglans overtreft
 Van de fabelachtigste helden.

Achilles, Cromwell, Melpomeen,
 Benevens de Thermopielen,
 Hebben hier zooveel een hand water by
 als A°. 30 de Belgen in kielen.

Gy moet dan weten, dierbre telg!
 Dat eens op een Woensdag-morgen,
 Een Schutter op het oorlogsveld
 Voor 's lands welzijn stond te zorgen .

Want hy was op de wacht, mijn spruit
 Of liever, op de *patrouille*,

Patrouille is 's nachts de ronde te doen
Tot schrik van 's lands vyanden, voel je?

Daar stond hy in zijn schilderhuis
Te rooken, dit puik der soldaten.
Hy had met vreugd, in 's Lands veegen nood,
Zijn affaire en zijn huisgoôn verlaten

Met vreugd zijn winkel en zijn vak
Aan zijn weduw opgedragen,
En snikte: „*armis toga* zeg je maar,
„Als een klant soms naar me mocht vragen.

Daar stond hy nu met zijn stoppelbaard
En knevels aan als een borstel,
En riep: „kom vyand! val me maar aan,
„Om te zien, hoe ik voor 't vaderland worstel.”

En fluks komt dravend op hem af
Een Heer te paard gezeten,
Een mensch met een dikke rijbroek aan,
Doch totaal in de krijgsveld dienst versleten.

— „*Qui vive!*” roept de vyand uit:
„*Rendez-vous, ventrebleu, vieille vache!*” —
„Rendez-vous met je grootmoeder, weergaësche *Kees!*”
Roept de Schutter, met een stem als Lablache.

„Al hoort UE. onder 't paardevolk,
„En ik onder de voetsoldaten,
„Ik geef om UE. en uw merrie geen duit,
„Die keurhengst zal hier u niet baten.”

— „*Parbleu caniversta meneer!*
„*Qui vive! vous pas comprendre.*” —

— „k Versta je perfekt; as je my niet verstaat,
 „Zoo zend me terstond maar een andre.

„Of hoort gy 't onverbasterd bloed
 „Van mijn nooit verwonnen vaderen,
 „Reeds toen ik u zag aan 't zingen geraakt,
 „Thans niet borlend my kookken in de aderen?

„Of ziet ge, uitheemsche bloodaart! ginds
 „Niet, bleek aan de avondkimmen,
 „Van 't onvergeetbaar voorgeslacht
 „De gewijde Chineesche schimmen?

„Zy roepen: „„Barend! jongelief!
 „„Gedraag je, meneer, als een Schutter.
 „„Laat geen vreemdeling toe waar 's Lands wiegjen
 eens stond
 „„Of hy kaapt er 's Lands brood en 's Lands butter”.”

De vyand had in 't interim
 Volstrekt geen snuif genomen;
 Doch zoodra het niezen hem beving
 Sprak de Schutter: „wel moogt 't u bekomen!”

Doch thands vervolgt hy: „'t voorgeslacht,
 „Beroemd als menschen van jaren,
 „Zegt hier duidelijk: wie wiegjen of bakermat vraagt,
 „Dien pak je terstond by de hairen.

„Wat let me daarom, onverlaat!
 „U op de ziel te spelen
 „Zoo je op dit dierbaar plekjen grond
 „Nog langer konfusie komt teelen?

„k Ben toch volstrekt voor u niet bang,
 „Mijnheer de garde champetter!

- „Wat let my, mosjeu! dat ik terstond
 „Hier op 'toorlogsveld u verpletter.
 „Van kinsbeen af leerde ik reeds: sta pal!
 „Zoo U daarom thands wilt wachten,
 „Wie 't eerst van ons twee uit den weg zal gaan,
 „Dan moeten wy hier maar vernachten.”

De vyand, sprakeloos op deez' taal,
 Met zijn paard in mijnring gedompeld,
 Roept luid: „*je me rends, tout perdu fors l'honneur;*
 „*Je me rends, sapristi,* overrompeld.

- „Wa baat hier borstplaat, wat helmet?
 „Wat snaphaan met twee loopen?
 „*Je mors plutôt* vrijwillig in 't zand,
 „Dan mijn leven zoo duur te verkoopen.

„Doch neen: laat naar uw *beau pays*
 „Me als krijgsgevangen verzenden:
 „*S'il est vrai* dat nooit geen mensch daar sterft, 1)
 „Zal ik gaarne mijn daagjens er enden.”

Gelukkig was 't voor 't Vaderland,
 Dat ze aldus tot een schikking het brachten,
 Daar de vyand met zijn bloeddorstig korps
 Onzen Schutter reeds op stond te wachten:

En, eens de grenzen gepasseerd,
 Wat ijslijk bloedvergieten!
 Wanneer had zoo'n korps ooit *basta* gezeid!
 Wie kan, Jaspers! een pijl hierop schieten?

Ons erf, mijn kind! ware eerst verwoest:
 Wy vervolgens vermoord als slaven:

1) In den ouden tijd werden *gezonde* krijgsgevangenen natuurlijk zeer oud: 't geen licht dit dwaalbegrip heeft kunnen doen ontstaan.

Onze zusters verkocht, onze nichtjens geveild,
En wy eindelijk levend begraven.

Mijn zoon! indien men de Schutters uit
Dit oogpunt nu maar wil beschouwen,
Dan blijkt het terstond, hoe veilig men hun
's Lands defensie kan toevertrouwen.

Ja, wakkere Schutters! zoo lang als gy
Onze grenzen verdedigt en kusten,
Zegge wy, als wy 's nachts naar bed toe gaan,
Maar 't Vaderland: „wel te rusten.”

DE PROFUNDIS.

Wat doolt ge alleen door 't boschjen
En krijgt uw oogjens uit?
Lief kind! waar is uw blosjen?
My dacht, gy waart de bruid?....
....Wat ziet ze er aaklig uit!
Haar kaakjes ingezonken,
Geen leven in haar lonken,
Geen roosjens om haar mond,
Haar lijfje gantsch geslonken,
En slechts haar keursjen rond!
aar zit ze in 't doodsch vertrekjen,
By 't uitgeteerde vuur,
In 't koortsig morgenuur,
Met bleek en bibb'rend bekjen,
Op 't slaap'loos ledekant....
Getuige van haar schand,
Haar hand om 't lieve nekjen,
En over 't smartlijk plekjen
Haar andre lieve hand.

„Reeds meer dan dertig weken,
„En nog, en nog alleen!....
„De rest is ras verstreken.
„Mijn God! wáár moet dit heen?
„Geen moeder in die stonde,
„Waar reeds mijn hart voor beeft,
„Geen moeder by mijn sponde,
„Geen vader, die de zonde
„Van 't schuldig kind vergeeft!

— „O! dat ik nog in 't wiegjen lag,
„En 't lief gelaat dier moeder zag,
„Die, als een traan my blonk in 't oog.
„Zich knielend by mijn wiegjen boog.
„En kuste en streelde, en koosde en zong,
„Tot weêr de slaap haar kind bevong:
„O! dat ik nog in 't wiegjen lag
„En 't lief gelaat dier moeder zag!

„De moederlijke stem is zoet,
„Vooral daar zy 't uit liefde doet,
„Wanneer zij voor haar schreiend kind
„Het sussend wiegelied begint. —
„O stil geluid, vol melody!
„Ach, lieve moeder, kom tot my!

„Ach! dat ik nog mijn vader had,
„Die daaglijks naast mijn wiegjen bad,
„En toen hem 't kind bevatten kon,
„Zijn eerste les met God begon....
„O duiz'lend brein!.... o wiegeklank!....
„Kom, moeder, kom, uw kind is krank....
„Ach! dat ik nog een vader had,
„Een moederlief, die voor my bad!....

— Nu zinkt ze snikkend neder
In 't sprakeloos gebed. —

Doch, van omhoog wordt teeder
 Op 't biddend kind gelet!....
 De rust der ziel keert weder,
 De vlaswiek is gered! —

En toen nu 't uur der smarte,
 Arm schaapjen, voor u sloeg,
 En toen uw krimpand harte
 Van God ontferming vroeg....
 Toen zaagt gy, in die stonde
 Een moeder, die uw sponde
 Hulpvaardig nadertrad,
 Een vader, die uw zonde
 Vergaf, en voor u bad!

VOORHEEN EN THANDS.

Look here, upon this picture and on this.

Hoe minzaam speelt in 't herfstsizoen
 Door 't ruischend woud het licht der maan.
 Hier zag ik Olga zidd'rend staan,
 Zacht lei ze 't korfjen neêr in 't groen
 En snikte en vlood!.... Haar argloos wicht
 Is thands apteker te Maastricht.

De torenspits, met mosch omkleed,
 Die 't nesteken van 't vooglenpaar
 (Zacht bruiloftsbed zoet echtaltaar)
 Een stille wijkplaats vinden deed,
 Helaas die Spits is naar de maan
 En 't vooglenpaar heeft broekjens aan.

Eens zag ik hier het rijpend graan,
Dat menig hart met hoop vervult,
Als heilbode op den akker staan,
Door 't zonnlicht in goud gehuld,
Die gulden oogst, dat golvend geel
Is thands by bakkers en werd meel.

De pelgrim, die hier 't matte lijf,
Gebogen op den wilgestaf,
En zat van 's waerelds laf bedrijf,
Verpoosde op 't vochtig zooden graf,
Die pelgrim, 't leven walgens moê,
Ging naar de markt en kocht een koe.

De wees, die nooit den liefdelach,
Den warmen gloed van 't moederoog,
Zijn treurig pad bestralen zag,
Die, als hy hong'rend herwaarts toog,
Slechts dorre stopp'len vond voor brood,
Vaart thands als beurtman op Buiksloot.

Het koozend paar, vol zoeten kout,
En zoeter hoop, wien 't heidegras,
't Verholen hoekje in 't kreupelhout,
Een keurlijk minpriëeltjen was,
Is sedert jaren man en vrouw.
En bakt thands pijpen in Ter Goû.

Eens zag ik hier een maagdellijn,
Zoo lieflijk als de dageraad,
Zoo fraai als weinig maagden zijn,
Zoo lokkend met haar lief gepraat,
Dat aardig kind, vol zoet bescheid,
Is thands een grijze keukenmeid.

Ook ik zat eenmaal in dit woud,
By 't lieve zilverlicht der maan,

Naast bloempjens, zestien jaren oud,
 Als of ik nooit weêr op zou staan.
 Thands zit ik ik met een dikke buik
 En met een slaapmuts op mijn pruik.

UITBOEZEMING.

TOEN MIJNE OUDSTE ZUIGELINGEN BEGONNEN TE LOOPEN.

(Vondel herdacht.)

O kindkens, wier lieve tred
 Het hart ons in verrukking zet,
 Wanneer gy huppelt langs de vloer
 En dwaalt als scheepjens zonder roer,
 En, dartlend, zonder dat gy 't weet
 Of wilt, op 't ouderlijke kleed
 In onschuld treedt,
 Wie weet,
 Of ge eenmaal al te met
 O smart!
 Uw voet niet zet
 Op 't ouderhart!

AAN DE POËZY.

(FRAGMENT.)

Steel nog eens het hart my binnen,
 Lieve zucht tot rijmlary!
 Dat m' uw komst een heilbô zij.
 Stil mijn zorg en streef mijn zinnen,

Lieve kunst,
Verleen me uw gunst.

'k Wil van hoogheid niet gewagen,
't Needrigst is my hoog genoeg,
Wat ook andren van u vragen,
Niets zoo klein als 't geen ik vroeg.
Laat my onder bloemen spelen,
Die in stille schaduw staan;
Doe my 't needrigst liedtjen kweelen;
't Needrigst lied staat best my aan.
Lieve kunst
O schenk me uw gunst, enz.

MENGELPOËZY.

AEGELUISTERDE TWEESPRAAK

OF DIALOOG

TUSSCHEN TWEE BEROEMDE HONDEN.

FIDEL.

Ben jy dat, Van Rijn, met je nieuwen staart?

VAN RIJN. 1)

Wel neen; 't is dezelfde als alle dag; maar ik heb juist verhaard.

FIDEL.

Je ziet er toch schraaltjens uit; heb je voor schulden vast gegeten,
Of misschien wel te veel lever gegeten?

Je neus is droog;

En je hebt iets van een gesneuvelden kabiljaauw in 't oog.

VAN RIJN.

Ik heb geen lever gegeten sedert April,
Toen de Leydsche diender my opsloot in de hal.

Zie de noot op blz. 69.

FIDEL.

Je moogt zeggen wat je wil,
Wél benje niet, en als ik jou was ik gebruikte een pil
In plaats van een been. Neem hierin een voorbeeld aan de menschen.
Die, als zv ziek zijn, naar den Apteker en niet naar den Slachter
wenschen.

VAN RIJN.

Ik Ben zoo gezond als een zoute visch en verre van ziek;
Alleen gevoel ik my wat lusteloos en cyniek —
Wat meer of minder lekkers kan my geen oortjen scheelen;
Maar ik heb er gruwelijk het land aan, my te verveelen.
Mijn moeder en ik, gelijk u voorzeker is bekend,
Zijn thands ingekwartierd by een jeugdigen proponent,
Die, by gebrek aan 't geëerde publiek, dat hem voor als nog schijnt
te ontbreken,
Ons elken dag vergast op zijn aandoenlijke preëken
En als wy dan in slaap vallen by 't begin van 't sermoen,
Dan schopt hy ons wakker en zeit, dat wy 't met opzet doen,
Alleen om een slecht voorbeeld te geven aan zijn toekomstige
hoorders,
En hy dwingt ons naar zijn witten das te kijken en zijn twee dito
vadermoorders,
En te luisteren, tot hy aan 't slot van zijn preek is geraakt,
Wat my bijster het land op jaagt en mijn moeder misselijk maakt.

FIDEL.

Dat 's waar ook, denkt je moeder niet haast in de kraam te leggen?

VAN RIJN.

Ja, en mijn zuster ook, tegen Maart.

FIDEL.

Dat wou ik al zeggen.
En ziet zy er op haar ouwen dag niet min of meer tegen op?

VAN RIJN.

Dat doet zy; vooral sedert het crepeeren van Maartjen Mop.
 Dat was een bitter sterfgeval en 't heeft ons allen zeer gespeten.

FIDEL.

Wel, denkje dat het my niet heugt? Ik heb immers nog op 't begra-
 fenismaal aangezeten,
 En mede van die smakelijke varkenspootjens geeten.
 Wat zal ik zeggen? Wy zijn allen sterfelijk; maar 't was altijd mijn
 Men moet zich niet toegeven aan al dat gelamenteer. leer,
 Vertel my liever eens, hoe vaart je nicht, het smousjen van den
 bakker?

VAN RIJN.

Heel wel, maar 't kind wordt 's morgens al te vroeg wakker
 Met builen.

FIDEL.

Je meent, builen om brood?

VAN RIJN.

Ja, ofschoon het zich nu en dan ook wel anders builen stoot.
 Je zou 't schaap niet meer kennen. In plaats van geel
 Is 't wit.

FIDEL.

Hoe dat?

VAN RIJN.

Wel, ja, van het stoeien in 't meel,
 Net als alle kindren.

FIDEL.

Wel! dat is heel netjens

Voor menschen, die op 't ontbijt houden van warme cadetjens

VAN RIJN.

Ja, maar 't is goed dat men niet altijd weet

Wat men eet.

Hoe veel kinderen heb jy nou?

FIDEL.

Ik heb er Goddank elf.

VAN RIJN.

Elf! wat zeg je?

FIDEL.

Ja, en mooie Keezen, al zeg ik het zelf.

Den oudsten durft geen hondenslager aan,

En de twee jongsten zijn als cadet naar zee gegaan,

Zonder traktement, 't eerste jaar op de beenen;

Doch zy krijgen lever en pens als het tweede is verschenen.

Enfin, 't is altijd een begin;

Want je begrijpt, met een talrijk gezin,

Stuurje ze zoo goed als het valt de waereld in.

VAN RIJN.

Zijn ze niet een weinig van 't hondtjen gebeten?

FIDEL,

Dat mag wel zoo; maar ik zou wel eens willen weten

Wat Kees het niet is. Intusschen, wie heeft je dat gezeid?

VAN RIJN.

Gezeid, is het my; maar ik weet niet by welke gelegenheid,
En of het de hond van De Witt was of van De Groot:

Ik zou 't je niet kunnen zeggen, al sloegje me dood.
 En ik wil er mijn hoofd ook maar niet langer meê breken.
 Laat ons dus liever over iets anders spreken.
 Heb je van daag de papieren gezien?

FIDEL.

Neen, ik ga nooit naar de hal.

VAN RIJN.

Wel! dan kan ik je iets vertellen, dat je verbazen zal.
 Ik raapte gisteren een ouwe krant op, waar een bal
 Kalfsgehakt in had gezeten: maar manke poedel nam het meê,
 Maar ik had liever gehakt gelezen dan Enschedé.

(*Het vervolg ONTBREEKT.*)

DE DANKBARE ZOON.

Ik ben een zeer gelukkig kind,
 Wanneer men dit bedenkt,
 Mijn vader is mijn beste vriend,
 Die my schier alles schenkt;
 Zijn afgedragen zomervest,
 Zijn oude broeken, en de rest;
 Maar dat weet Moeders naaister best.

Hoe lekker smaakt die boterham,
 Met dat Sint Nicolaas,
 Dat mijn mama my brengen kwaru
 In plaats van Leidsche kaas.
 En och! hoe menig arme man

Zijn zoontjen proeft daar nimmer van;
Daar de ouwe 't niet betalen kan!

En daarom noopt my dankbaarheid,
Reeds op het pad der jeugd
(Gelijk mijn vader dikwerf zegt)
Te wand'len in mijn jeugd:
Altijd den rechten weg te gaan,
En, met mijn Zondags buisjen aan,
Nooit ergens tegen aan te staan.

Wanneer Papa uit wand'len gaat,
Neemt hy ons dikwijls mee
En reciteert soms over de straat
't Sanscritiesch *a. b. c.*:
En, als ik 't hem dan nazeg, ik,
Dan lees ik in zijn vaderblik:
„Ik ben ontzachlijk in mijn schik.“

En daarom is mijn vast besluit,
O dierbaar ouderpaar —
Dat ik, ofschoon uw jongste guit,
Uw meekrapkleurig hair
Nooit grijs doe worden voor den tijd,
Noch dat ik door gebrek aan vlijt
Uw vaderhart u openrijt,

Integendeel, door mijn gedrag
Hoop ik al meer en meer,
— Als ik het zoo 'reis noemen mag, —
Te strekken tot uw eer.
Zoo moogt gy eenmaal, ouwe liên,
Nog in uw jongsten telg misschien
Uw evenbeeld gespiegeld zien.

Verleden week zag ik een zoon,
Die zijne grootmama

Behandlen dorst met smaad en hoon,
 De moeder van zijn pa!
 Hy zei, haar man, die ouwe paai,
 Sprak naamlijk als een schorre kraai....
 — Dat stond dien jongen heer niet fraai.

VELOCIPÈDE.

A.

Vindje d'er ook een been in om eens een bluffen te slaan
 En in 't Haagsche bosch of in de plantagie eens uit toeren te gaan
En de voetgangers eens verstomd te doen staan?

B.

Daar heb ik volstrekt niets tegen: het staat my zelfs byzonder aan;
 Maar het moet niet zijn met de trekschuit of diligence;
 Want ik hou om den dood niet van onnutte dépense.

A.

Neen, het kost je geen cent,
 En 't is heel plezierig, als je eerst de manier maar kent.

B.

Hoe meenje dat?

A.

Ik meen een *velocipède* op twee wielen.
 Je stuurt met je handschoenen en duwt met je hielen
 En je zweet als een koetspaard; want 't gaat ongemakkelijk gouw.

B.

Dat 's mogelijk; maar ik kan toch niet zeggen dat ik er veel van
 En als ik toch met mijn beenen werken moet, (hou,
 Ga ik wat my betreft liever heelmaal te voet.

A.

Jal dat 's waar, knippen is ook goed.

STAALTJENS VAN YDELHEID.

Nos poma natamus.

Zoo hopen dwaze paardenvijgen,
 Die, daar ze in 't stinkend stalvocht staan,
 In hun vermeet'len drek hoop-waan
 Hun afkomst onbeschaamd verzwijgen
 En zweeren, dat ze uit zwemmen gaan,
 Door al dat gaad'loos bluffen slaan
 Tot hooger glorie nog te stijgen,
 Een eeretytel te verkrijgen,
 En, recht men 's Landsheers bruiloft aan,
 Als app'len op 't dessert te staan.

Zoo waant zich vaak 't bezopen veulen
 Der ezelin een jeugdig paard.
 En, zoo het de ooren en de staart
 Slechts weg kan steken of verheulen,
 Den hoogen prijs van 't strijdros waard.
 Zoo laat een boer zijn nagels groeien.
 En smeert zijn wenkbraauw met een kurk,
 En steekt zich in een wijde jurk,
 En draagt een staart, gelijk zijn koeien,

En kapt zich als een burgerwees,
 En laat zich in zijn schaatsen schoeien,
 En huurt, voor draak, een Leidschen Kees,
 Om naar 't Museum heen te roeien,
 Waar hy zich aandient als Chincees.

BAANVEGERS-LIED.

Leg reis aan! leg reis aan!
 't Leven is een gladde baan.
 Bittere borrels of melk en saffraan!
 — Vegertjen, bind my mijn schaatsen eens aan. —
 'k Heb het voor grootere lui wel gedaan.
 Leg reis aan!
 Bittere borrels of melk en saffraan.

— Vegertjenlief, hoe leg ik het aan?
 Vegertjen! 'k ben hier voor 't eerst op de baan. —
 Wil je niet zitten, dan moet je maar staan,
 Net als je 't daaglijks in 't leven ziet gaan.
 Leg reis aan!
 Bittere borrels of melk en saffraan.
 't Leven is een gladde baan.
 Bitter en zoet uit een zelfde kraan.
 Leg reis aan! leg reis aan!

OP HET ONTVANGEN VAN NIEUWEN HARING.

O Haring, met uw pekelsmaakjen,
O hartverkneutrend zeeziek snaakjen,
Hoe dorstig, hoe gelukkig maakje
De maag, die van uw lekkers houdt.
Gy zijt een fraai en snoeprijg vischjen
In 't keurlijk pietercelie-dischjen,
Een malsche beet voor jong en oud.
Geef andren spekstruif of pastijtjens,
Of Fransche lever-lekkernijtjens,
Geef andren haas- of hertebout,
Of wel dootruffeld zwijnepootjen,
My is uw lieflijk middelmoetjen
Het fijnst banket, en zoet uw zout.

ADVERTENTIE

VAN DEN SCHOOLMEESTER.

O Neêrland! stuur toch, blij te moê,
Uw kroost naar mijn collézie toe,
De beste school die ooit bestond
Op ons gezellig waereldrond
Men leert hier aan de lieve jeugd
Het Engelsch, 't cijfren en de deugd
Met zingt er en men leest er:
En elk diner, 't is geen bedrog,
Vindt gy als t'huis, ja beter nog,
Vooral dat van den meester;
En ieder bed, net als by ons,
Van zwanenhair en paardedons:
Nog leert men elk zijn plichten hier

Als mensch, vooral eerst als scholier;
 Terwijl Mosjeu de jonkheid graag
 Met zachtheid leidt en niet met slaag:
 Hy geeft dien wilden gasten,
 Opdat hy hun kolijken spaar,
 En 't geld in zijne beurs bewaar.
 Geen andre straf dan „vasten”.

TOAST AAN HOLLAND,

TER EERE VAN VIJF HOLLANDERS, DIE, AAN MIJNE TAFEL 'ZETEN,
 ALLE VIER IN DEZELFDE WIEG EN BAKERMAT WAREN
 GEWONNEN EN GEBOREN.

Wat land is grooter ooit geweest
 Dan 't onze in 't schoon verleden,
 Eer nog een helsche Keezen-geest
 Oranje er had vertreden?
 Eer nog een Fransche rakker kwam
 Die Hollands hart uit Holland nam.

O! mocht ik eens Oranjes geest
 By allen zien herleven,
 En iedereen, ja mensch en beest,
 Oranje hulde geven.
 En mensch en beest op d'achtsten Maart 1)
 Te voet zien wand'len of te paard,
 Het lieve lint aan borst of staart.

1) De verjaardag van Prins Willem de V^{de} (*Prinsjens-dag*).

DE VRIENDSCHAP.

EEN TOAST.

De hand des tijds slaat zware buffen
 En stort, behalve de eerezuilen,
 't Gevlochten wiegjen zelfs in puin.
 De sausbaars en champagnewijnen,
 De truffels, die op uw festijnen
 In keurige *pâtés* verschijnen,
 Men ziet hen sneller nog verdwijnen
 Dan burchtkasteelen van arduin.
 De bliksem velt den trotschen ceder:
 Het oud paleis stort krakend neder;
 Doch in het nieuwe zit gy weder,
 Ja maklijker dan in een ceder,
 Ten zij gy soms een lokvink zijt; —
 Maar, lokvink in het beukelover,
 Of op 't Casino harterover,
 't Is spoedig met u beiden over,
 Geen zuigpomp werkt gelijk de tijd.
 Maar vriendschap, boven tijd verheven,
 Vindt op geen pomp haar naam geschreven,
 Zy weet van sukkelen noch beven,
 Van borstkwaal noch verkreukt gelaat.
 Gy ziet haar, als uw ceders sneven,
 Met Haarlems hakhout weêr herleven:
 Haar avondstond is dageraad.

NOG EEN TOAST AAN DE VRIENDSCHAP

Hoe zoet is 't, waar de Vriendschap woont,
 Waar haai en haring zich vertoont
 Op amicalen voet,

De snoek de vorens respecteert
 En familiair met hen verkeert
 Gelijk m' op aarde doet.
 O laten wy, in onzen kring,
 Als menschen van verstand,
 Dan met elkaër en onderling
 Ons hechten in een vriendschapsband
 Tot nut van 't vaderland.

W E K K E R S.

In 't onbekende Zuiën,
 Waar men onder anderen van klokken en pendules niet weet, mits-
 gaders van 't beieren, kleppen en luien,
 Weten de horlogemakers natuurlijk met hun leëgen tijd geen raad,
 En nemen daarom dienst als wekkers ten nutte van den Staat:
 En als je dan 's morgens eens heel vroeg klaar wilt zijn, gewas-
 schen en geschoren,
 Dan wekken ze je gewoonlijk 's avonds te voren.

H E T I J S.

Het maagdljk ijs is minder glad,
 O jeugdlief, dan uw levenspad.

H E T D A K.

Het nestjen schuilt op 't dak
En 't wiegjen schuilt er onder;
En beiden, door Gods oog bewaakt,
Is dit geen liefdrijk wonder!

'S L E V E N S S C H O U W T O O N E E L.

Het voorstuk is *couleur de rose*,
Dan komt er, wandelaar, een pauze
En 't nastuk is *tout autre chose*.
Besteed de pauze, o wand'laar, wel,
Het spaart na dato veel gekwel.

B E R I C H T.

Ik heb een familiegeheim u mede te deelen:
Dat namelijk mijn vrouw bevallen is van twee filomeelen,
Van kinderen, die beiden liggen te zingen in de wieg,
Als ongespeende Jenny Lindtjens, zoo ik my niet bedrieg.
Het is reeds de tweede keer, dat my dit overkomt,
En de buurt staat er deze reis van verstomd;

Doch de drie vorige tweelingen

Waren de broërs van deze en derhalve jongelingen.

De een ging met een cargo kachels naar Java:

En de ander verslikte zich op den Vezuvius aan gestolde lava.

VOOR- EN NAGESLACHT.

VOEGESLACHT.

Ruige borst en breede schouders

Leeuwenhart en aadlaars oog:

Rijzig kroost van reuzen-ouders

Vorstlijk zaad, in adel hoog:

Vol van bouw en moed en kracht,

Onvergeetbaar voorgeslacht.

NAGESLACHT.

Bleeke kindren, kranke moeders,

Neven met een breukband aan,

Scheele zusters, bochelbroeders,

Vaders, die uit kuchen gaan,

Ramlend vee, met kwik bevracht,

Machtloos, mislijk nageslacht.

PUNTDICHTEN.

OP WEESKIND.

O welgestelde rijkaart, beschouw toch den arme als uw broeder,
Hier woont een behoeftig weeskind by zijn vader en moeder.

ANDER.

Deze vlijtige weesjongen doet boodschappen en draagt vrachtjens
 op zijn schouders,
 Om een stukjen broods te verdienen voor zijne behoeftige ouders.

OP BEVANGEN ZIEKENTROOSTER, DIE VAN LEYDEN NAAR
 DEN HAAG MOEST.

Daar ik een nat zeil heb, zoo ben ik bang,
 Dat de weg eer te breed zal zijn dan te lang

OP DRONKAART.

Een dronkaart, van wien men niet leest,
 Dat hy zijn neus tegen zijn achterhoofd heeft willen breken,
 Of zijn pijp aan een emmer water ontsteken,
 Is in veler opinie nooit recht dronken geweest.

OP BOCHEL.

„Ieder heeft zijn gebreken,“
 Zei een bochel, toen hy zijn eigen van achteren had bekeken.

OP NATTE HONDENNEUS.

Waarom is een hond
 Toch zoo gezond? —
 Die er niet op gevat is,
 Zegt: „omdat zijn neus zoo nat is.“

Doch iemand, die logica leert,
Zegt terstond: „'t is juist omgekeerd.”

OP DOOD PAARD.

V. Waarom wil een dood paard niet meer loopen? —
A. Omdat men anders zoo veel doode paarden voor levendige zou
verkoopen.

OP BLINDEMAN.

V. Wat is de reden, dat een Blindeman niet ziet?
A. Iemand die zien kan, is de ware Blindeman niet.

OP VERGEVINGSGEZINDHEID.

Ik wil, zei Jan, nu ik verhuis uit dit leven,
Heel garen aan Piet alles vergeven
Wat hy jegens my heeft misdreven.
Maar zoo hy te met exteroogen op mocht doer,
Dan wensch ik hem alle daag een wandeling in een naauwen schoen.

GRAFSCHRIFTEN.

OP KAREL I.

Daar men my van mijn hoofd heeft outbloot,
Zoo vindt ik mijn kist toch wel wat al te groot.

OP POOT.

Hier ligt Poot:
Hy is dood.

OP BILDERDIJK.

Geen grafschrift zoo rijk
Als uw naam, Bilderdijk!

OP LEYDSCHEN HELD.

Wy waren drie broërs; doch daar ik gesneuveld ben in 't beleg van
Zoo zijn we nu nog maar met ons beien. Leien,

OP TOONEELDIRECTEUR.

Wandelaar, hier ligt Jan G....,
Die wel wou dat hy 't mis had en dat UEd. het was.

OP N. N.

Dat Heertjen dat hier leit,
Dat is zijn leven kwijt.

OP JEUGDIG FLUITER.

In dit kleine kistjen
Leit een jong fluitistjen.

OP AANSPREKER.

Deze Bidder had heel veel verstand van zijn zaken;
Maar zijn eigen dood heeft hy toch niet bekend kunnen maken.

OP KLEEREMAKER.

Hier ligt een klefremaker met kastanjebruin haar in de kist;
Dat zou je niet makkelijk raaien als je 't niet wist.

OP WEKKER.

Hoe langer hoe gekker!
Hier slaapt Jan de wekker.

OP MATROOS.

Ik leg hier als een varken in mijn kist, potverblommen!
Ik heb al veel beleefd; maar zoo iets is my nog nooit overkomen.

OP GÉNÉREUSEN JOOD.

Die my hier weêr uithelpt, 't zij door geweld of list,
Krijgt *f* 2.50 vrij geld, benevens het hout van de kist

OP NAAIRSTIGE JUFFER.

Men kan alle dingen zoo maar van te voren niet weten,
Anders had ik nou in mijn eenzaamheid mijn breiwerk niet
vergeten.

OP IEMAND ZONDER NEUS.

Ik kan toch meer zeggen, dan de meeste lijken,
Dat je my namelijk nooit op mijn neus hebt zien kijken.

ANDER.

Men heeft my nog nooit met reden kunnen verwijten,
Dat ik er plezier in had, zakdoeken te verslijten.

NOG EEN ANDER.

Dit verwijt durf ik gerust van my afschuiven,
Dat ik veel geld zou verknoeid hebben met snuiven.

OP EENOOG.

Gy hebt minder van my gezien dan ik van U.
O wandelaar, vat dit nu?

OP STOMME.

Ik heb nimmer den gulden regel gebroken:
„'t Is beter gezwogen dan onwaarheid gesproken.”

OP IEMAND VERMOEID.

Wandelaar, om u de waarheid te zeggen,
UEd. kunt zoo moei van 't loopen niet zijn als ik van 't leggen.

OP IEMAND BELEEFD.

UEd. hebt u moei geloopt, wandelaar, en ik heb mij moei gelegen.
Zullen we malkeer eens aflossen, of hebt UEd. er ook iets tegen?

OP IEMAND ONTEVREDEN.

Zeg, wandelaar, zeg,
Je moet niet denken, dat ik voor mijn plezier hier leg.

OP ZUIGELING.

Hier ligt een kind, dat zich doodgezogen heeft;
Gy begrijpt het solaa's van de min, die nog leeft.

IK OF GY?

Zoo gy, als ik moet, hier moest blijven,
Gy zoudt mijn grafschrift thands niet schrijven,
Was ik, als gy zijt, hier gebleven,
Ik had uw grafschrift niet geschreven.

OP KERKHOF.

Waar ~~kan~~ men zich een beter school practifeeren
Dan deze, om aan de menschen het zwijgen te leeren?

OP JODENKERKHOF.

Hier liggen er twintig van de natie,
Te voren vol lawaai, thands zonder conversatie.

OPSCHRIFTEN**OP UITHANGBORDEN.**

Alle menschen hebben geen verstand van bier:
Doch die er verstand van hebben, die komen hier.

ANDER.

Aan de eene zijde.

Wandlaar met een leêge zak,
Ga maar voorby op uw gemak.

Aan de andere zijde.

Wandlaar met een volle tas,
Kom eens in en drink een glas.

ANDER.

Wandelaar, ik zit my hier toch in 't buffet te verveelen,
Zullen wy eens zamen een glaasje drinken, en voor 't gelag een
smousjasjen spelen?

ANDER.

Jeugdige reiziger, mijn vrouw en ik zijn van daag van huis,
Doch mijn twee jongste dochters zijn t'huis.

ANDER.

Zeg reiziger, watertandt u 't verhemelte niet,
Als je hier mijn gebraden sousijsjes ziet?

ANDER.

In den geänglizeerden ossestaart
Vindt men logeerkamers te voet en te paard.

ANDER.

In den vergulden kalfslever

Verkoopt men koek en jenever.

Voor contant geld is 't hier 't paradijs der lekkerbekken;

Maar wie crediet wil hebben, mag voor hy verarriveert, weêr
vertrekken.

INHOUD.

Iets over den Schrijver en zijn Dichttrant	Bla. 5
Concept-Voorrede	19

EPISCHE POËZY.

Proeve van Dichterlijke Vlucht	22
De Schipbreuk	29
De Boterham en de Goudzoeker	33
<i>Sic Transit</i>	43

DRAMATISCHE POËZY.

De Koffijveiling	46
Altijd in de Contramine	59

DIDAKTISCHE POËZY.

Kort begrip der Romeinsche Historie.....	63
Natuurlijke Historie voor de Jeugd.....	
Inleiding	68
De Leeuw	69
De Olifant	71
Het Paard	74
De Ezel	77
De Ruiters	77
De Koei	78
Het Kalf	79
Het Speenvarken	80

De Hond	Blz.	80
De Kat		82
De Aap		86
De Vogels		87
De Haan		87
De Nachtegaal		90
De Visch		93
De Slang		99
Eieren		99
Eerste les in de Geographie		99

BESPIEGELINGEN.

Proeve van Dichterlijke Waarnemingen	102
De Morgenstond	104
De Avondstond	107
De Terugkomst van den Zomer	108
Waterteuq voor den Armen Broeder.....	110

BRIEVEN.

Eerste Brief van Mina.....	112
Tweede Brief van Mina	115
Eerste Brief van den Schoolmeester.....	120
Tweede Brief van den Schoolmeester	123
Derde Brief van den Schoolmeester	124
Vierde Brief van den Schoolmeester	125
Vijfde Brief van den Schoolmeester	126
Zesde Brief van den Schoolmeester	127

FABELS EN VERTELLINGEN.

De Leeuw en de Rat	130
De Fatsoenlijke Keeshond	132
De Kaasmaker	133

De Wolf en het Lam	Blz. 135
De Vlooi, de Makelaar en de Reus	136
De Mop en de Kees.....	138
De Hond	140

LYRISCHE POËZY.

Barend de Schutter	143
<i>De Profundis</i>	150
Voorheen en Thands	152
Uitboezeming toen mijn oudste Zuigelingen begonnen te loopen	154
Aan de Poëzy	154

MENGELPOËZY.

Afgeluisterde Tweespraak of Dialogo tussehen twee beroemde Honden	156
De dankbare Zoon	160
Velocipède	162
Staaltjes van IJdelheid	163
Baanvegers-lied	164
Op het ontfangen van Nieuwen Haring	165
Advertentie van den Schoolmeester	165
Toast aan Holland	166
De Vriendschap, (twee toasten)	167
Wekkers	168
Het IJs	168
Het Dak	169
's Levens Schouwtooneel	169
Bericht	169
Voor- en Nageslacht	170
Puntgedichten	
Op Weeskind	170
Op Bevangen Ziekentrooster	138
Op Dronkaart	171

Op Bochel	Biz.	171
Op Natte Hondeneus		171
Op Dood Paard		172
Op Blindeman		172
Op Vergevingsgezindheid		172
Grafschriften.		
Op Karel I		172
Op Poot		173
Op Bilderdijk		173
Op Leydschen Held		173
Op Tooneeldirecteur		173
Op N. N.		173
Op Jeugdig Fluiter		174
Op Aanspreker		174
Op Kleêrmaker		174
Op Wekker		174
Op Matroos		174
Op généreusen Jood.....		175
Op naarstige Juffer.....		175
Op Iemand zonder Neus.....		175
Op Eenoog		176
Op Stomme		176
Op Iemand vermoeid		176
Op Iemand beleefd		176
Op Iemand ontevreden		176
Op Zuigeling		177
Ik of gy?		177
Op Kerkhof		177
Op Jodenkerkhof		177
Opschriften op Uithangborden.....		177